

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.09.1995
COM(95) 440 τελικό

95/0237 (AVC)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΑΙ

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

που αφορά τη σύναψη από τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες
της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας
και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή
απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα

(υποβληθείσες από την Επιτροπή)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

που αφορά τη σύναψη από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας
και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή
απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα

1. Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη υπέγραψαν στη Λισαβόνα, στις 17 Δεκεμβρίου 1994, τη Συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας (εφεξής καλούμενη "η Συνθήκη") και το Πρωτόκολλο στον Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα (εφεξής καλούμενο "το Πρωτόκολλο"). Ο αριθμός των μερών που υπέγραψαν τη Συνθήκη και το Πρωτόκολλο ανέρχεται συνολικά σε 50.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 45 της Συνθήκης οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες¹, όπως άλλωστε 38 από τα 50 μέρη που υπέγραψαν τη Συνθήκη, εφαρμόζουν προσωρινά τη Συνθήκη από την ημερομηνία υπογραφής της.
3. Η Επιτροπή προτείνει στο Συμβούλιο να εγκρίνει τη Συνθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 39 της Συνθήκης, καθώς και το Πρωτόκολλο, κατ'εφαρμογή του άρθρου 15.
4. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύναψη της Συνθήκης και του Πρωτοκόλλου από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες θα αποτελέσει σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη της συνεργασίας με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών. Αφενός, η Συνθήκη θα προσφέρει μεγαλύτερη νομική εξασφάλιση στους επενδυτές, δεδομένου ότι θα τους προσφέρει το πλεονέκτημα να θεωρούνται ως εγχώριοι επενδυτές, θα καταστήσει υποχρεωτική τη διαφάνεια κατά την αντιμετώπιση των επενδύσεων και θα παρέχει εγγυήσεις όσον αφορά τις προμήθειες των καταναλωτριών χωρών. Εξάλλου, οι τρόποι εφαρμογής (Γραμματεία, Υπουργική Διάσκεψη, αναγνώριση μηχανισμών διαιτησίας) παρέχουν εγγυήσεις επιτήρησης και καθιερώνουν διαδικασία συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας. Η Συνθήκη αυτή πρέπει επιπλέον να ενισχυθεί με την διαπραγμάτευση, που διενεργείται επί του παρόντος, δεύτερης Συνθήκης σχετικά με τα προεπενδυτικά στάδια, σκοπός της οποίας είναι να επεκταθούν οι εγγυήσεις στους καινούργιους επενδυτές. Το Πρωτόκολλο, αφετέρου, θα ενισχύσει την προστασία του περιβάλλοντος, συγκεκριμένα μέσω της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης.
5. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση απόφασης που αφορά την έγκριση της Συνθήκης και του Πρωτοκόλλου από το Συμβούλιο και την Επιτροπή με βάση, κατ'αντιστοιχία, αφενός τη συνθήκη ΕΚ, και, αφετέρου, των συνθηκών ΕΚΑΧ και Ευρατόμ, έτσι ώστε να απλοποιηθούν οι διαδικασίες, όπως συνέβη για την σύναψη των ευρωπαϊκών συμφωνιών. Οι αποφάσεις της Επιτροπής που λήφθηκαν με βάση τις συνθήκες ΕΚΑΧ και Ευρατόμ απαιτούν, κατ'αντιστοιχία, ομόφωνη έγκριση και έγκριση με ειδική πλειοψηφία του Συμβουλίου. Η απόφαση του Συμβουλίου, που λήφθηκε ομόφωνα, δυνάμει του άρθρου 228, παράγραφος 2 δεύτερη φράση της Συνθήκης ΕΚ, απαιτεί την σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δυνάμει του άρθρου 228 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο και λόγω των θεσμικών συνεπειών της Συνθήκης για τον

¹ Βλέπε αποφάσεις του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, ΕΕ L 380, 31.12.1994.

Χάρτη Ενέργειας. Η απόφαση της Επιτροπής με βάση της Συνθήκη ΕΚΑΧ απαιτεί επίσης την διαβούλευση με την Συμβουλευτική Επιτροπή.

6. Ενόψει των αποφάσεων που θα ληφθούν από τη Διάσκεψη για τον Χάρτη, η οποία προβλέπεται στη Συνθήκη, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να καθοριστούν οι κατάλληλες διαδικασίες για την υιοθέτηση της θέσης των Κοινοτήτων στο πλαίσιο της Διάσκεψης για τον Χάρτη Ενέργειας. Για να ανταποκριθεί στην έπιταγή της στενής συνεργασίας, όπως επισήμανε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στη γνωμοδότηση του αριθ. 1/94, η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η θέση των Κοινοτήτων και οι θέσεις των κρατών μελών θα πρέπει να συντονιστούν ενόψει των αποφάσεων που θα λάβει η Διάσκεψη για τον Χάρτη Ενέργειας στους τομείς που αφορούν κατανομή αρμοδιοτήτων. Για τον ίδιο λόγο, πρέπει να προβλεφθεί η ταυτόχρονη κατάθεση των πράξεων έγκρισης στον θεματοφύλακα, την Κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.
7. Η Επιτροπή προτείνει, κατά συνέπεια, στο Συμβούλιο, μετά τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να εκδώσει, με βάση τη Συνθήκη ΕΚ, απόφαση σχετικά με τη σύναψη της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα.
8. Το κείμενο αυτό υποβάλλεται επίσης στο Συμβούλιο ως σχέδιο απόφασης της Επιτροπής όσον αφορά τη σύναψη της Συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και του Πρωτοκόλλου στο Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα, για:
 - σύμφωνη γνώμη με βάση της Συνθήκη ΕΚΑΧ
 - έγκριση με βάση τη Συνθήκη ΕΥΡΑΤΟΜ.

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

σχετικά με τη σύναψη από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας
και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση
και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, και ιδίως το άρθρο 95,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 54, παράγραφος 2, το άρθρο 57, παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο το άρθρο 66, το άρθρο 73 Γ, παράγραφος 2, τα άρθρα 87, 99, 100 Α και 113, το άρθρο 130 Σ, παράγραφος 1 και το άρθρο 235, σε σύνδεση με το άρθρο 228 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο και παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 101 δεύτερο εδάφιο,

τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής που συνεστήθη βάσει της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και την ομόφωνη γνώμη του Συμβουλίου,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου²,

την έγκριση του Συμβουλίου που χορηγήθηκε δυνάμει του άρθρου 101 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

Εκτιμώντας:

ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας υπογράφηκε στις 17 Δεκεμβρίου 1991 από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους·

¹ ΕΕ

² ΕΕ

ότι οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους υπέγραψαν στις 17 Δεκεμβρίου 1994 τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας και το Πρωτόκολλο του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα, ώστε να αποκτήσουν οι αρχές και οι στόχοι που θεσπίζει ο εν λόγω Χάρτης ένα διεθνές νομικό πλαίσιο ασφαλές και δεσμευτικό·

ότι οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους εφαρμόζουν τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας προσωρινά από την ημέρα της υπογραφής της σύμφωνα με τια αποφάσεις 94/998/ΕΚ και 94/1067/Ευρατόμ του Συμβουλίου³·

ότι οι αρχές και οι στόχοι της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας αποτελούν θεμελιώδες ζήτημα για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς επιτρέπουν στα κράτη μέλη της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών και των κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης να αναπτύξουν το ενεργειακό δυναμικό τους συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού·

ότι οι αρχές και οι στόχοι του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα θα συμβάλουν στην ενδυνάμωση της προστασίας του περιβάλλοντος ιδίως μέσω της προαγωγής της ενεργειακής απόδοσης·

ότι είναι αναγκαίο να παγιωθεί η πρωτοβουλία και ο κεντρικός ρόλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επιτρέποντας την πλήρη συμμετοχή τους στην εφαρμογή της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα·

ότι η σύναψη της συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

ότι η προσφυγή στο άρθρο 73 Γ παράγραφος 2 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ως νομικής βάσης για την παρούσα οδηγία είναι αναγκαία λόγω του γεγονότος ότι η συνθήκη για το χάρτη ενέργειας επιβάλλει ορισμένες υποχρεώσεις στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες όσον αφορά την κίνηση των κεφαλαίων και τις μεταφορές των ποσών πληρωμής μεταξύ των Κοινοτήτων και των τρίτων χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συνθήκη για το χάρτη ενέργειας·

ότι η συνθήκη για το χάρτη ενέργειας μπορεί να επηρεάσει νομοθετικές πράξεις που βασίζονται στο άρθρο 235 της συνθήκης ΕΚ και ότι για την εκτέλεση των υποχρεώσεων ως προς τη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας που περιλαμβάνει η εν λόγω συνθήκη, η Συνθήκη δεν έχει προβλέψει άλλες αρμοδιότητες από αυτές που στηρίζονται στο ανωτέρω άρθρο·

ότι η συνθήκη για το χάρτη ενέργειας και το πρωτόκολλο του χάρτη ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα πρέπει να εγκριθούν από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες·

ότι η διάσχεψη επί του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας που εγκαθιδρύει η συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας διαθέτει αυτόνομη εξουσία λήψεως αποφάσεων, και επομένως πρέπει να

³ ΕΕ L 380, 31.12.1994, σ. 1 και 113

προβλεφθούν οι κατάλληλες λεπτομέρειες οι οποίες θα επιτρέψουν τον καθορισμό της θέσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την εν λόγω διάσκεψη.

ότι προκειμένου να διασφαλισθεί η ενότητα στην εξωτερική εκπροσώπηση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όσον αφορά τόσο τη διαδικασία ανάληψης όσο και την εκτέλεση των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη, πρέπει να θεσπισθούν οι κατάλληλες λεπτομέρειες ως προς τον συντονισμό· για τον σκοπό αυτό πρέπει να προβλεφθεί η κατάθεση της παρούσας απόφασης στην κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας ταυτόχρονα με τις αντίστοιχες πράξεις κύρωσης των κρατών μελών· ότι, για τους ίδιους λόγους, η θέση που θα υιοθετηθεί από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη πρέπει να είναι συντονισμένη ενόψει των αποφάσεων που θα λάβει η Διάσκεψη επί του Χάρτη η οποία συνεστήθη βάσει της συνθήκης στους τομείς που εμπíπτουν στις συντρέχουσες αρμοδιότητές τους,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ:

Άρθρο 1

Η συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας και το Πρωτόκολλο του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα εγκρίνονται εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Τα κείμενα της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και του Πρωτοκόλλου του χάρτη ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου καταθέτει την πράξη έγκρισης της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στην κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 39 και 49 της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και των άρθρων 15 και 21 του Πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα. Υπό τους ίδιους όρους, ο πρόεδρος της Επιτροπής προβαίνει στην κατάθεση εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Οι πρόεδροι του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ενεργώντας αντιστοίχως, εξ' ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας αφετέρου, συνεννοούνται με τα κράτη μέλη προκειμένου να καταστεί δυνατή η ταυτόχρονη κατάθεση των αντιστοίχων εγγράφων έγκρισης.

Άρθρο 3

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπό τους όρους του άρθρου 228 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ, καθορίζει τη θέση που καλούνται να λάβουν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και η Ευρατόμ στο πλαίσιο της Διάσκεψης επί του Χάρτη, όσον

αφορά τις δεσμευτικές γι' αυτές αποφάσεις. Με βάση τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία υπό τους όρους του άρθρου 28 της συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή καθορίζει τη θέση που θα ληφθεί εξ ονόματος της ΕΚΑΧ.

Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη, όταν οι ληπτές από τη Λιάσκηψη επί του Χάρτη αποφάσεις έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, δυνάμει των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, διαμορφώνουν κοινή θέση, με διαδικασία που θα θεσπιστεί ομόφωνα από το Συμβούλιο κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής το αργότερο μέχρι την 1η Ιουλίου 1996 ή, εφόσον δεν έχουν θεσπιστεί τέτοιοι διαδικαστικοί κανόνες μέχρι την ημερομηνία αυτή, με ειδική πλειοψηφία κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής.

Άρθρο 4.

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Για την Επιτροπή

Ο Πρόεδρος

(Μετάφραση)

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

I. Η τελική σύνοδος ολομέλειας της διάσκεψης του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα, στις 16-17 Δεκεμβρίου 1994. Στη διάσκεψη συμμετείχαν αντιπρόσωποι της Δημοκρατίας της Αλβανίας, της Δημοκρατίας της Αρμενίας, της Αυστραλίας, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν, του Βασιλείου του Βελγίου, της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας, της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, του Καναδά, της Δημοκρατίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Δανίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Γεωργίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Ισλανδίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, της Ιαπωνίας, της Δημοκρατίας του Καζακστάν, της Δημοκρατίας της Κιργιζίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, του Πριγκηπάτου του Λιχτενστάιν, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, του Βασιλείου της Νορβηγίας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Ρουμανίας, της Ρωσικής Ομοσπονδίας, της Δημοκρατίας της Σλοβακίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, του Βασιλείου της Σουηδίας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, της Δημοκρατίας του Τατζικιστάν, της Τουρκικής Δημοκρατίας, του Τουρκμενιστάν, της Ουκρανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν (στο εξής αναφερόμενοι ως «οι αντιπρόσωποι»), καθώς και προσκεκλημένοι παρατηρητές από ορισμένες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

II. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Δουβλίνο, τον Ιούνιο του 1990, ο πρωθυπουργός των Κάτω Χωρών εισηγήθηκε την άποψη ότι η οικονομική ανάκαμψη στην ανατολική Ευρώπη και στην τότε Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών θα μπορούσε να υποβοηθηθεί και να επιταχυνθεί μέσω συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα. Η εισήγηση αυτή έγινε δεκτή από το Συμβούλιο, το οποίο κάλεσε την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να μελετήσει τους καλύτερους δυνατούς τρόπους για την εφαρμογή τέτοιου είδους συνεργασίας. Τον Φεβρουάριο του 1991, η Επιτροπή πρότεινε την έννοια του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας.

Μετά από συζήτηση της πρότασης της Επιτροπής στο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι Ευρωπαϊκές Κοινοότητες κάλεσαν τις άλλες χώρες της

δυτικής και ανατολικής Ευρώπης, της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και τα μη ευρωπαϊκά μέλη της Οργάνωσης για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη να παρευρεθούν σε διάσκεψη στις Βρυξέλλες, τον Ιούλιο του 1991, προκειμένου να αρχίσουν διαπραγματεύσεις για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας. Ορισμένες άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμοί εκλήθησαν να παρακολουθήσουν τη διάσκεψη για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, ως παρατηρητές.

Οι διαπραγματεύσεις για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας ολοκληρώθηκαν το 1991 και ο Χάρτης εγκρίθηκε με υπογραφή τελικής πράξης κατά τη διάσκεψη που έλαβε χώρα στη Χάγη στις 16-17 Δεκεμβρίου 1991. Στα υπογράφοντα μέρη του Χάρτη, τότε ή εκ των υστέρων, περιλαμβάνονται όλα εκείνα που απαριθμούνται στο ανωτέρω τμήμα I, εκτός των παρατηρητών.

Τα υπογράφοντα μέρη του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας ανέλαβαν την υποχρέωση:

— να επιδιώξουν την επίτευξη των στόχων και αρχών του Χάρτη, όπως και να υλοποιήσουν και να διευρύνουν το συντομότερο δυνατό τη συνεργασία τους, διαπραγματευόμενοι με καλή πίστη βασική συμφωνία και πρωτόκολλα.

Σύμφωνα με αυτά, η διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας άρχισε διαπραγματεύσεις επί βασικής συμφωνίας — που αργότερα ονομάστηκε η συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας — η οποία αποσκοπεί στην προώθηση της βιομηχανικής συνεργασίας ανατολής-δύσεως, παρέχοντας νομικές διασφαλίσεις σε τομείς όπως οι επενδύσεις, η διαμετακόμιση και το εμπόριο. Η διάσκεψη άρχισε επίσης διαπραγματεύσεις επί πρωτοκόλλων στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, της πυρηνικής ασφάλειας και των υδρογονανθράκων, αν και, στην τελευταία περίπτωση, οι διαπραγματεύσεις διεκόπησαν αργότερα μέχρις ότου ολοκληρωθεί η συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας.

Οι διαπραγματεύσεις για τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας και για το πρωτόκολλο του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα, ολοκληρώθηκαν επιτυχώς το 1994.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

III. Ως αποτέλεσμα των συσκέψεών της, η διάσκεψη για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας ενέκρινε το κείμενο της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας (στο εξής ανα-

φερόμενη ως «η συνθήκη»), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1, καθώς και σχετικές αποφάσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2, και συμφώνησε ότι η συνθήκη θα είναι ανοικτή προς υπογραφή στη Λισσαβόνα από τις 17 Δεκεμβρίου 1994 έως τις 16 Ιουνίου 1995.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

IV. Υπογράφοντας την τελική πράξη, οι αντιπρόσωποι αποφάσισαν να εγκρίνουν τις ακόλουθες ερμηνευτικές δηλώσεις όσον αφορά τη συνθήκη:

1. Όσον αφορά τη συνθήκη στο σύνολό της

- a) Οι αντιπρόσωποι τονίζουν ότι η συμφωνία επί των διατάξεων της συνθήκης επήλθε, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική φύση της συνθήκης, η οποία αποσκοπεί στη διαμόρφωση νομικού πλαισίου για την προώθηση μακροπρόθεσμης συνεργασίας σε συγκεκριμένο τομέα και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί προηγούμενο στο πλαίσιο άλλων διεθνών διαπραγματεύσεων.
- b) Οι διατάξεις της συνθήκης:
 - i) δεν υποχρεώνουν κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη να εισαγάγει υποχρεωτική πρόσβαση σε τρίτους ή
 - ii) δεν εμποδίζουν τη χρήση συστημάτων καθορισμού τιμών, σύμφωνα με τα οποία, στο πλαίσιο συγκεκριμένης κατηγορίας καταναλωτών, εφαρμόζονται ενιαίες τιμές σε πελάτες που βρίσκονται σε διαφορετικές τοποθεσίες.
- γ) Παρεκκλίσεις από τη μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους δεν αποσκοπούν στην κάλυψη μέτρων τα οποία αφορούν ειδικά έναν συγκεκριμένο επενδυτή ή ομάδα επενδυτών, αντί να εφαρμόζονται γενικά.

2. Όσον αφορά το άρθρο 1 σημείο 5

- a) Εξυπακούεται ότι η συνθήκη δεν παρέχει δικαιώματα ανάληψης άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων πέραν εκείνων που αφορούν τον ενεργειακό τομέα.
- b) Οι ακόλουθες δραστηριότητες είναι χαρακτηριστικές της οικονομικής δραστηριότητας στον ενεργειακό τομέα:
 - i) αναζήτηση και εξερεύνηση, καθώς και εξόρυξη, π.χ. πετρελαίου, φυσικού αερίου, άνθρακα και ουρανίου.
 - ii) κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής ισχύος, περιλαμβανομένων και εκείνων που κινούνται με αιολική ενέργεια και άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

- iii) χειρσαία μεταφορά, διανομή, αποθήκευση και τροφοδοσία ενεργειακών υλών και προϊόντων, π.χ., μέσω δικτύων και αγωγών μεταφοράς και διανομής ή ειδικών σιδηροδρομικών γραμμών, καθώς και κατασκευή εγκαταστάσεων γι' αυτά, περιλαμβανομένης και της εγκατάστασης αγωγών πετρελαίου, φυσικού αερίου και υλός εναιωρήματος άνθρακα.

- iv) αποκομιδή και διάθεση αποβλήτων από εγκαταστάσεις που έχουν σχέση με την ενέργεια, όπως σταθμούς παραγωγής ισχύος, περιλαμβανομένων και ραδιενεργών αποβλήτων από πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής.

- v) παροπλισμός εγκαταστάσεων σχετικών με την ενέργεια, περιλαμβανομένων και σταθμών αντλήσεως πετρελαίου, διυλιστηρίων πετρελαίου και εργοστασίων παραγωγής ισχύος.

- vi) εμπορία και πώληση, καθώς και εμπόριο ενεργειακών υλών και προϊόντων, π.χ., λιανικές πωλήσεις βενζίνης και

- vii) δραστηριότητες έρευνας, παροχής συμβουλών, προγραμματισμού, διαχείρισης και σχεδιασμού που αφορούν τις δραστηριότητες οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω, περιλαμβανομένων και εκείνων που αποσκοπούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

3. Όσον αφορά το άρθρο 1 σημείο 6

Για μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με το κατά πόσον μια επένδυση που γίνεται στην επικράτεια ενός συμβαλλομένου μέρους ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από επενδυτή οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους, ως έλεγχος μιας επένδυσης νοείται έλεγχος στην πράξη, που καθορίζεται μετά από εξέταση των πραγματικών περιστάσεων σε κάθε κατάσταση. Κατά την εξέταση αυτή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι σχετικοί παράγοντες, περιλαμβανομένων, όσον αφορά τον επενδυτή, των εξής:

- a) οικονομικό συμφέρον, σύμπεριλαμβανομένου του συμφέροντος εταιρικών κεφαλαίων στην επένδυση.
- β) ικανότητα άσκησης ουσιαστικής επιρροής στη διαχείριση και στη λειτουργία της επένδυσης και
- γ) ικανότητα άσκησης ουσιαστικής επιρροής στην επιλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή οποιουδήποτε άλλου διαχειριστικού οργάνου.

Σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με το κατά πόσον ένας επενδυτής ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, μια επένδυση, ο επενδυτής που ισχυρίζεται την ύπαρξη τέτοιου ελέγχου αναλαμβάνει ο ίδιος το βάρος της απόδειξης της ύπαρξης του εν λόγω ελέγχου.

4. Όσον αφορά το άρθρο 1 σημείο 8

Σύμφωνα με την πολιτική περί ξένων επενδύσεων της Αυστραλίας, η εγκατάσταση νέου έργου εξόρυξης ή επεξεργασίας πρώτων υλών στην Αυστραλία με συνολική επένδυση της τάξεως των 10 εκατομμυρίων δολαρίων Αυστραλίας ή πλέον από ξένα συμφέροντα, ακόμη και όταν λειτουργεί ήδη παρόμοια επιχείρηση των ξένων αυτών συμφερόντων στην Αυστραλία, θεωρείται ως πραγματοποίηση νέας επένδυσης.

5. Όσον αφορά το άρθρο 1 σημείο 12

Οι αντιπρόσωποι αναγνωρίζουν την ανάγκη επαρκούς και αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τα αυστηρότερα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα.

6. Όσον αφορά το άρθρο 5 παράγραφος 1

Η συμφωνία των αντιπροσώπων για το άρθρο 5 δεν πρέπει να ερμηνεύεται ότι συνεπάγεται κάποιου είδους θέση σχετικά με το εάν ή κατά πόσον οι διατάξεις της συμφωνίας για επενδυτικά μέτρα στον τομέα του εμπορίου, η οποία προσαρτάται στην τελική πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων, υπεισέρχονται στα άρθρα III και XI της GATT.

7. Όσον αφορά το άρθρο 6

α) Η μονομερής και συντονισμένη ανταγωνιστική συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 πρέπει να ορίζεται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με τη νομοθεσία του και είναι δυνατόν να περιλαμβάνει καταχρήσεις εκμετάλλευσης.

β) Οι όροι «επιβολή» και «επιβάλλει» περιλαμβάνουν δράση βάσει της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού ενός συμβαλλόμενου μέρους, μέσω ερευνών, νομικών διαδικασιών ή διοικητικής δράσεως, καθώς και μέσω οποιασδήποτε απόφασης ή περαιτέρω νομοθεσίας σύμφωνα με την οποία χορηγείται ή συνεχίζεται μια εξουσιοδότηση.

8. Όσον αφορά το άρθρο 7 παράγραφος 4

Η εφαρμοζόμενη νομοθεσία θα περιλαμβάνει διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τη χρήση της, την ασφάλεια ή τα τεχνικά πρότυπα.

9. Όσον αφορά τα άρθρα 9, 10 και το μέρος V

Δεδομένου ότι τα προγράμματα ενός συμβαλλόμενου μέρους που προβλέπουν δημόσια δάνεια, επιχορηγήσεις, εγγυήσεις ή ασφάλειες για τη διευ-

κόλυση του εμπορίου ή των επενδύσεων στο εξωτερικό δεν συνδέονται με επενδυτικές ή σχετικές δραστηριότητες επενδυτών από άλλα συμβαλλόμενα μέρη στην επικράτειά του, τέτοιου είδους προγράμματα μπορεί να υπόκεινται σε περιορισμούς όσον αφορά τη συμμετοχή σε αυτά.

10. Όσον αφορά το άρθρο 10 παράγραφος 4

Η συμπληρωματική συνθήκη θα καθορίσει όρους για την εφαρμογή της μεταχείρισης που περιγράφεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3. Οι όροι αυτοί περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, διατάξεις που αφορούν την πώληση ή άλλου είδους εκχώρηση κρατικής περιουσίας (ιδιωτικοποίηση) και την κατάργηση μονοπωλίων (απομονοπωλιοποίηση).

11. Όσον αφορά τα άρθρο 10 παράγραφος 4 και το άρθρο 29 παράγραφος 6

Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη οποιαδήποτε σύνδεση μεταξύ των διατάξεων του άρθρου 10 παράγραφος 4 και του άρθρου 29 παράγραφος 6.

12. Όσον αφορά το άρθρο 14 παράγραφος 5

Η πρόθεση είναι το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο συνάπτει συμφωνία που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 5 να διασφαλίζει ότι οι όροι της εν λόγω συμφωνίας δεν έρχονται σε αντίθεση με τις υποχρεώσεις του συμβαλλόμενου μέρους βάσει των άρθρων της συμφωνίας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

13. Όσον αφορά το άρθρο 19 παράγραφος 1 σημείο i)

Επαφίεται σε έκαστο συμβαλλόμενο μέρος να αποφασίζει το βαθμό στον οποίο η εκτίμηση και η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να υπόκειται σε νομικές απαιτήσεις, ποιες αρχές είναι οι αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με τέτοιου είδους απαιτήσεις και τις κατάλληλες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται.

14. Όσον αφορά τα άρθρα 22 και 23

Όσον αφορά το εμπόριο ενεργειακών υλών και προϊόντων, που καλύπτεται από το άρθρο 29, το άρθρο αυτό καθορίζει τις διατάξεις για τα ζητήματα που καλύπτονται από τα άρθρα 22 και 23.

15. Όσον αφορά το άρθρο 24

Οι εξαιρέσεις που περιλαμβάνονται στη GATT και τις συναφείς πράξεις εφαρμόζονται μεταξύ επιμέρους συμβαλλόμενων μερών τα οποία είναι μέλη της GATT, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 4. Όσον αφορά το εμπόριο ενεργειακών υλών και

προϊόντων που διέπονται από το άρθρο 29, το άρθρο αυτό καθορίζει τις διατάξεις για τα ζητήματα που καλύπτει το άρθρο 24.

16. Όσον αφορά το άρθρο 26 παράγραφος 2 στοιχείο α)

Το άρθρο 26 παράγραφος 2 στοιχείο α) δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να απαιτείται τα συμβαλλόμενα μέρη να θέσουν σε εφαρμογή το τμήμα III της συνθήκης στο εσωτερικό τους δίκαιο.

17. Όσον αφορά τα άρθρα 26 και 27

Η παραπομπή σε υποχρεώσεις βάσει συνθήκης στην προτελευταία πρόταση του άρθρου 10 παράγραφος 1 δεν περιλαμβάνει αποφάσεις που λαμβάνονται από διεθνείς οργανισμούς, ακόμη και όταν αυτές είναι δεσμευτικές από νομικής πλευράς, ή συνθήκες οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ πριν από την 1η Ιανουαρίου 1970.

18. Όσον αφορά το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο α)

α) Σε περίπτωση που σε διάταξη της GATT 1947 ή συναφούς πράξης, η οποία αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο, προβλέπεται κοινή δράση από μέλη της GATT, επιδιώκεται η δράση αυτή να την αναλαμβάνει η Διάσκεψη του Χάρτη.

β) Ο όρος «άρχισαν να ισχύουν την 1η Μαρτίου 1994 και εφαρμόζονται όσον αφορά τις ενεργειακές ύλες και προϊόντα από τα μέλη της GATT 1947 μεταξύ τους» δεν αποσκοπεί να αναφέρεται σε περιπτώσεις όπου ένα μέλος της GATT έχει επικαλεσθεί το άρθρο XXXV της GATT, μη εφαρμόζοντας κατ' αυτό τον τρόπο την GATT έναντι άλλου μέλους της GATT, αλλά παρόλα αυτά, εφαρμόζει μονομερώς και σε βάση de facto ορισμένες διατάξεις της GATT έναντι του εν λόγω άλλου μέλους της GATT.

19. Όσον αφορά το άρθρο 33

Η προσωρινή Διάσκεψη του Χάρτη θα πρέπει, το συντομότερο δυνατό, να αποφασίσει για τον καλύτερο τρόπο με τον οποίο θα υλοποιήσει το στόχο του τίτλου III του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας, ότι πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις για πρωτόκολλα σε τομείς συνεργασίας, όπως εκείνοι που απαριθμούνται στον τίτλο III του Χάρτη.

20. Όσον αφορά το άρθρο 34

α) Ο προσωρινός Γενικός Γραμματέας θα πρέπει να έλθει σε άμεση επαφή με άλλους διεθνείς οργανισμούς, προκειμένου να ανακαλύψει τους όρους βάσει των οποίων αυτοί μπορεί να είναι πρόθυμοι να αναλάβουν καθήκοντα που

προκύπτουν από τη συνθήκη και το Χάρτη. Ο προσωρινός Γενικός Γραμματέας μπορεί να υποβάλει αναφορά στην προσωρινή Διάσκεψη του Χάρτη κατά τη συνεδρίαση η οποία απαιτείται να συγκληθεί, βάσει του άρθρου 45 παράγραφος 4, το αργότερο 180 ημέρες μετά την εναρκτήρια ημερομηνία για υπογραφή της συνθήκης.

β) Η Διάσκεψη του Χάρτη θα πρέπει να εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους.

21. Όσον αφορά το άρθρο 34 παράγραφος 3 στοιχείο γ)

Οι τεχνικές αλλαγές στα παραρτήματα είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, π.χ. τη διαγραφή από τον κατάλογο των μερών που δεν έχουν υπογράψει ή των μερών που έχουν υπογράψει ότι δεν προτίθενται να κυρώσουν ή προσθήκες στα παραρτήματα N και VC. Η πρόθεση είναι να προτείνει η Γραμματεία τις αλλαγές αυτές στη Διάσκεψη του Χάρτη, εφόσον απαιτηθεί.

22. Όσον αφορά το παράρτημα ΤΦΥ παράγραφος 1

α) Εάν ορισμένα από τα συμβαλλόμενα μέρη μιας συμφωνίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν έχουν υπογράψει τη συνθήκη ή δεν έχουν προσχωρήσει σε αυτήν κατά τον απαιτούμενο για την κοινοποίηση χρόνο, τα μέρη της συμφωνίας τα οποία έχουν υπογράψει τη συνθήκη ή έχουν προσχωρήσει σε αυτή μπορούν να το κοινοποιήσουν εκ μέρους τους.

β) Η ανάγκη, γενικώς, κοινοποίησης των συμφωνιών καθαρά εμπορικής φύσεως δεν προβλέπεται, δεδομένου ότι τέτοιου είδους συμφωνίες δεν πρέπει να θέτουν ζήτημα συμμόρφωσης προς το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο α), ακόμη και όταν συνάπτονται από κρατικούς οργανισμούς. Η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί, αστόσο, για τους σκοπούς του παραρτήματος ΤΦΥ, να διευκρινίσει για ποιούς τύπους συμφωνιών, που αναφέρονται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β), απαιτείται κοινοποίηση βάσει του παραρτήματος και για ποιούς όχι.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

V. Οι αντιπρόσωποι δήλωσαν ότι το άρθρο 18 παράγραφος 2 δεν πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να συνεπάγεται καταστρατήγηση της εφαρμογής των άλλων διατάξεων της συνθήκης.

VI. Οι αντιπρόσωποι σημείωσαν επίσης τις ακόλουθες δηλώσεις οι οποίες έγιναν όσον αφορά τη συνθήκη:

1. Όσον αφορά το άρθρο 1 παράγραφος 6

Η Ρωσική Ομοσπονδία επιθυμεί να τεθεί υπό επανεξέταση, σε διαπραγματεύσεις όσον αφορά τη συμπληρωματική συνθήκη η οποία αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 4, το ζήτημα της σημασίας της εθνικής νομοθεσίας σε σχέση με το θέμα του ελέγχου, όπως εκφράζεται στην ερμηνευτική δήλωση περί του άρθρου 1 παράγραφος 6.

2. Όσον αφορά το άρθρο 5 και το άρθρο 10 παράγραφος 11

Η Αυστραλία σημειώνει ότι οι διατάξεις του άρθρου 5 και του άρθρου 10 παράγραφος 11 δεν μειώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της δυνάμει της GATT, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων όπως διατυπώθηκαν στη συμφωνία του Γύρου της Ουρουγουάης για τα επενδυτικά μέτρα στον τομέα του εμπορίου, ιδίως όσον αφορά τον κατάλογο των εξαιρέσεων του άρθρου 5 παράγραφος 3, τον οποίο θεωρεί ελλιπή.

Η Αυστραλία, περαιτέρω, σημειώνει ότι δεν θα ήταν σκόπιμο για τα όργανα επίλυσης των διαφορών τα οποία ιδρύονται δυνάμει της συνθήκης να ερμηνεύουν τα άρθρα III και XI της GATT στο πλαίσιο διαφωνίας μεταξύ μελών της GATT ή μεταξύ ενός επενδυτή μέλους της GATT και άλλου μέλους της GATT. Θεωρεί ότι, όσον αφορά την ισχύ του άρθρου 10 παράγραφος 11, μεταξύ ενός επενδυτή και ενός μέλους της GATT, το μόνο σημείο το οποίο μπορεί να εξεταστεί βάσει του άρθρου 26 είναι οι διαιτητικές αποφάσεις σε περίπτωση που μια ειδική επιτροπή της GATT ή το όργανο επίλυσης των διαφορών του ΠΟΕ διαπιστώσει για πρώτη φορά ότι ένα επενδυτικό μέτρο στον τομέα του εμπορίου το οποίο διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος δεν συμβιβάζεται με τις υποχρεώσεις του δυνάμει της GATT ή της συμφωνίας για τα επενδυτικά μέτρα στον τομέα του εμπορίου.

3. Όσον αφορά το άρθρο 7

Οι Ευρωπαϊκές Κοινοότητες και τα κράτη μέλη τους, καθώς και η Αυστρία, η Νορβηγία, η Σουηδία και η Φινλανδία δηλώνουν ότι οι διατάξεις του άρθρου 7 υπόκεινται στους συμβατικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου σχετικά με τη δικαιοδοσία επί των υποβρυχίων καλωδίων και αγωγών ή, εφόσον δεν υπάρχουν σχετικοί κανόνες, στο γενικό διεθνές δίκαιο.

Επίσης, δηλώνουν ότι σκοπός του άρθρου 7 δεν είναι να θίξει την ερμηνεία του ισχύοντος διεθνούς δικαίου σχετικά με τη δικαιοδοσία επί των υποβρυχίων καλωδίων και αγωγών και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οδηγεί σε τέτοιο αποτέλεσμα.

4. Όσον αφορά το άρθρο 10

Ο Καναδάς και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής επιβεβαιώνουν εκάστη ότι θα εφαρμόσουν τις διατάξεις του άρθρου 10, σύμφωνα με τις ακόλουθες απόψεις:

Για τους σκοπούς της δυνατότητας εξέτασης της μεταχείρισης της οποίας πρέπει να τυγχάνουν οι επενδυτές από άλλα συμβαλλόμενα μέρη και οι επενδύσεις τους, οι περιστάσεις θα εξετάζονται κατά περίπτωση. Σύγκριση μεταξύ της μεταχείρισης της οποίας τυγχάνουν οι επενδυτές ενός συμβαλλόμενου μέρους ή οι επενδύσεις επενδυτών ενός συμβαλλόμενου μέρους, και οι επενδύσεις ή οι επενδυτές άλλου συμβαλλόμενου μέρους, είναι έγκυρη μόνον εφόσον γίνεται μεταξύ επενδυτών και επενδύσεων υπό παρόμοιες περιστάσεις. Για τον καθορισμό του κατά πόσον η διαφορετική μεταχείριση επενδυτών ή επενδύσεων συμβιβάζεται με το άρθρο 10, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη δύο βασικοί παράγοντες.

Ο πρώτος παράγων είναι οι στόχοι πολιτικής των συμβαλλόμενων μερών σε διάφορους τομείς, στο βαθμό που είναι συνεπείς προς τις αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης που εκτίθενται στο άρθρο 10. Θεμιτοί στόχοι πολιτικής μπορεί να δικαιολογούν διαφορετική μεταχείριση ξένων επενδυτών ή των επενδύσεών τους, προκειμένου αυτό να εκφράζει διαφορά των σχετικών περιστάσεων μεταξύ των εν λόγω επενδυτών και των επενδύσεών τους, αφενός, και των ημεδαπών ομολόγων τους, αφετέρου. Παραδείγματος χάριν, ο στόχος της διασφάλισης της ακεραιότητας του οικονομικού συστήματος μιας χώρας θα δικαιολογούσε εύλογα προληπτικά μέτρα όσον αφορά ξένους επενδυτές ή επενδύσεις, ενώ τέτοια μέτρα θα ήταν άχρηστα για τη διασφάλιση της επίτευξης των ιδίων στόχων, στο βαθμό που αυτό αφορά ημεδαπούς επενδυτές ή επενδύσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι εν λόγω ξένοι επενδυτές ή οι επενδύσεις τους δεν θα βρίσκονται «σε παρόμοιες περιστάσεις» με τους ημεδαπούς επενδυτές ή τις επενδύσεις τους. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν ένα τέτοιο μέτρο συνεπάγεται διαφορετική μεταχείριση, δεν θα αντέβαινε προς το άρθρο 10.

Ο δεύτερος παράγων είναι ο βαθμός στον οποίο το μέτρο αιτιολογείται από το γεγονός ότι ο εν λόγω επενδυτής ή η εν λόγω επένδυση υπόκειται σε ξένη ιδιοκτησία ή ευρίσκεται υπό ξένο έλεγχο. Ένα μέτρο που απευθύνεται ειδικά σε επενδυτές λόγω του ότι είναι ξένοι, χωρίς επαρκείς αντισταθμιστικούς λόγους πολιτικής, που να είναι συνεπείς με την προηγούμενη παράγραφο, θα αντέβαινε προς τις αρχές του άρθρου 10. Ο ξένος επενδυτής ή η ξένη επένδυση θα ευρίσκονταν «σε παρόμοιες περιστάσεις» με ημεδαπούς επενδυτές και τις επενδύσεις τους, και το μέτρο θα αντέκειτο προς το άρθρο 10.

5. Όσον αφορά το άρθρο 25

Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους υπενθυμίζουν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 58 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

α) οι εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας, εξομοιώνονται, για το δικαίωμα εγκατάστασης βάσει του τρίτου μέρους, τίτλος III κεφάλαιο 2 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι των κρατών μελών· οι εταιρείες οι οποίες έχουν μόνο την καταστατική τους έδρα εντός της Κοινότητας πρέπει, για τον σκοπό αυτό, να έχουν πραγματικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία ενός από τα κράτη μέλη·

β) ως «εταιρείες» νοούνται οι εταιρείες αστικού ή εμπορικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με εξαίρεση εκείνων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό.

Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους υπενθυμίζουν περαιτέρω ότι:

το κοινοτικό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα επέκτασης της μεταχείρισης η οποία περιγράφεται ανωτέρω σε παραρτήματα και υποκαταστήματα εταιρειών ή επιχειρήσεων οι οποίες δεν είναι εγκατεστημένες σε ένα από τα κράτη μέλη και ότι η εφαρμογή του άρθρου 25 της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας επιτρέπει μόνον τις παρεκκλίσεις εκείνες που είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της προτιμησιακής μεταχείρισης η οποία προκύπτει από την ευρύτερη διαδικασία οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία είναι απόρροια των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

6. Όσον αφορά το άρθρο 40

Η Δανία υπενθυμίζει ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας δεν εφαρμόζεται στη Γροιλανδία και στις Νήσους Φερόες έως ότου παραληφθεί σχετική ειδοποίηση εκ μέρους των τοπικών κυβερνήσεων της Γροιλανδίας και των Νήσων Φερόων.

Η Δανία θεβαιώνει σχετικά ότι το άρθρο 40 της συνθήκης εφαρμόζεται στη Γροιλανδία και στις Νήσους Φερόες.

7. Όσον αφορά το παράρτημα G παράγραφος 4

α) Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και η Ρωσική Ομοσπονδία δηλώνουν ότι το εμπόριο πυρηνικών υλικών μεταξύ τους, μέχρις ότου καταλήξουν σε άλλη συμφωνία, διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 22 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, η οποία εγκαθιδρύει εταιρική σχέση μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αφετέρου, που υπογράφηκε στην Κέρκυρα στις 24 Ιουνίου 1994, τη συννημένη σ' αυτή ανταλλαγή επιστολών και τη σχετική κοινή δήλωση, και ότι οι διαφορές που αφορούν το εμπόριο αυτό θα υπόκεινται στις διαδικασίες της εν λόγω συμφωνίας.

β) Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και η Ουκρανία δηλώνουν ότι, σύμφωνα με τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουνίου 1994 και τη σχετική ενδιάμεση συμφωνία, που μονογράφηκε την ίδια ημέρα, η εμπορία πυρηνικών υλικών μεταξύ τους διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις ειδικής συμφωνίας που θα συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ουκρανίας.

Έως ότου αρχίσει να ισχύει αυτή η ειδική συμφωνία, οι διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, για το εμπόριο και την οικονομική και εμπορική συνεργασία, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 18 Δεκεμβρίου 1989, συνεχίζει να εφαρμόζεται αποκλειστικά για το εμπόριο πυρηνικών υλικών μεταξύ τους.

γ) Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και το Καζακστάν δηλώνουν ότι, σύμφωνα με τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 20 Μαΐου 1994, η εμπορία πυρηνικών υλικών μεταξύ τους διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις ειδικής συμφωνίας που θα συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και του Καζακστάν.

Έως ότου αρχίσει να ισχύει αυτή η ειδική συμφωνία, οι διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, για το εμπόριο και την οικονομική και εμπορική συνεργασία που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 18 Δεκεμβρίου 1989,

συνεχίζει να εφαρμόζεται αποκλειστικά για το εμπόριο πυρηνικών υλικών μεταξύ τους.

- δ) Οι Ευρωπαϊκές Κοιότητες και η Κιργιζία δηλώνουν ότι, σύμφωνα με τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 31 Μαΐου 1994, η εμπορία πυρηνικών υλικών μεταξύ τους διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις ειδικής συμφωνίας που θα συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοιότητας Ατομικής Ενέργειας και της Κιργιζίας.

Έως ότου αρχίσει να ισχύει αυτή η ειδική συμφωνία, οι διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοιότητας, της Ευρωπαϊκής Κοιότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, για το εμπόριο και την οικονομική και εμπορική συνεργασία, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 18 Δεκεμβρίου 1989, συνεχίζει να εφαρμόζεται αποκλειστικά για το εμπόριο πυρηνικών υλικών μεταξύ τους.

- ε) Οι Ευρωπαϊκές Κοιότητες και το Τατζικιστάν δηλώνουν ότι η εμπορία πυρηνικών υλικών μεταξύ τους διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις ειδικής συμφωνίας που θα συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοιότητας Ατομικής Ενέργειας και του Τατζικιστάν.

Έως ότου αρχίσει να ισχύει αυτή η ειδική συμφωνία, οι διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοιότητας, της Ευρωπαϊκής Κοιότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, για το εμπόριο και την οικονομική και εμπορική συνεργασία, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 18 Δεκεμβρίου 1989, συνεχίζει να εφαρμόζεται αποκλειστικά για το εμπόριο πυρηνικών υλικών μεταξύ τους.

- στ) Οι Ευρωπαϊκές Κοιότητες και το Ουζμπεκιστάν δηλώνουν ότι η εμπορία πυρηνικών υλικών μεταξύ τους διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις ειδικής συμφωνίας που θα συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοιότητας Ατομικής Ενέργειας και του Ουζμπεκιστάν.

Έως ότου αρχίσει να ισχύει αυτή η ειδική συμφωνία, οι διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοιότητας, της Ευρωπαϊκής Κοιότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, για το εμπόριο και την οικονομική και εμπορική συνεργασία, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 18 Δεκεμβρίου 1989, συνεχίζει να εφαρμόζεται αποκλειστικά για το εμπόριο πυρηνικών υλικών μεταξύ τους.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- VII. Η Διάσκεψη για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας ενέκρινε το κείμενο του πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα, το οποίο περιλαμβάνεται στο παράρτημα 3.

Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- VIII. Η προσωρινή Διάσκεψη του Χάρτη και η Διάσκεψη του Χάρτη που προβλέπεται στη συνθήκη είναι στο εξής υπεύθυνες για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά αιτήσεις υπογραφής της τελικής πράξης της Διάσκεψης της Χάγης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας που εγκρίνονται κατ' αυτόν τον τρόπο.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- IX. Τα πρακτικά των διαπραγματεύσεων της Διάσκεψης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας θα κατατεθούν στη Γραμματεία.

Done at Lisbon on the seventeenth day of December in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Lisbonne, le dix-sept décembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Geschehen zu Lissabon am siebzehnten Dezember neunzehnhundertvierundneunzig.

Fatto a Lisbona il diciassettesimo giorno del mese di dicembre dell'anno millenovecentonovanta-quattro.

Совершено в Лиссабоне в семнадцатый день декабря одна тысяча девятьсот девяносто четвертого года.

Hecho en Lisboa, el diecisiete de diciembre de mil novecientos noventa y cuatro.

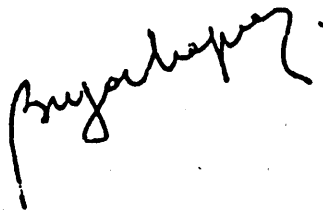
Udfærdiget i Lissabon, den syttende december nittenhundrede og fireoghalvfems.

Έγινε στη Λισαβόνα, στις δέκα επτά Δεκεμβρίου του έτους χίλια ενιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Gedaan te Lissabon, de zeventiende december negentienhonderd viereennegentig.

Feito em Lisboa, aos dezassete de Dezembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Për Republikën e Shqipërisë

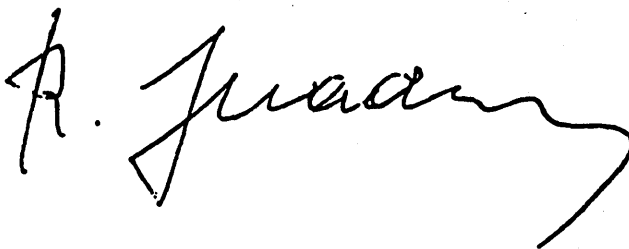
Հայաստանի Հանրապետության համար

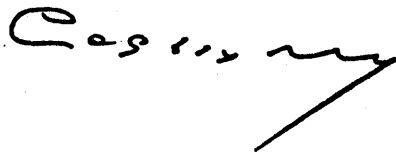
For Australia

Für die Republik Österreich

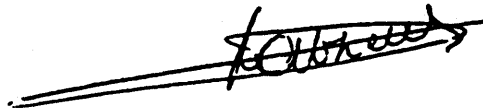
Азербайдан ачынан

Pour le royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

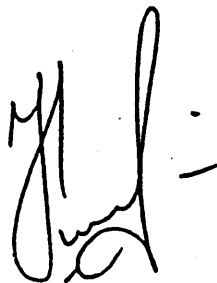

Cette signature engage également la Communauté française de Belgique, la Communauté flamande, la Communauté germanophone de Belgique, la Région wallonne, la Région flamande et la région de Bruxelles-Capitale.

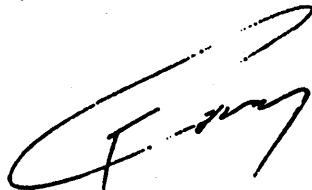
Deze handtekening bindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet ebenso die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft Belgiens, die Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens, die Flämische Region, die Wallonische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

Ад імя Рэспублікі Беларусь

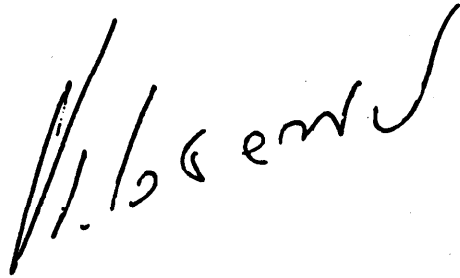

За Република България

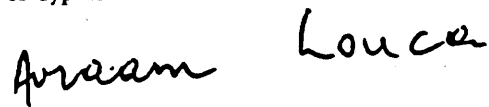

For Canada
Pour le Canada

za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. Boucsein'.

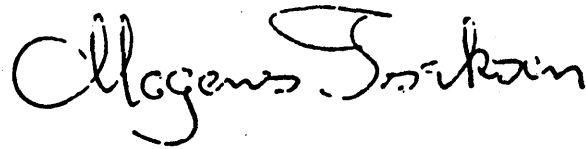
For the Republic of Cyprus

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Annam Louca'.

Za Českou Republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lung'.

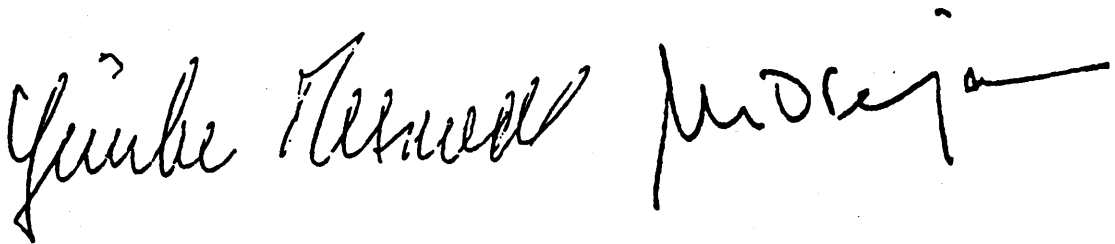
For Kongeriget Danmark

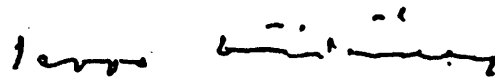
Eesti Vabariigi nimel

Por las Comunidades Europeas
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschappen
Pelas Comunidades Europeias

Suomen tasavallan puolesta

Pour la République française

Alain Grandjean

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო

მ. ჯანაშია

Für die Bundesrepublik Deutschland

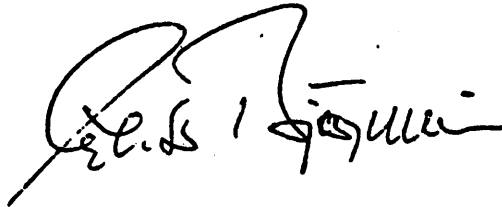
Walter Klaus

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Γιώργος Κωνσταντίνου

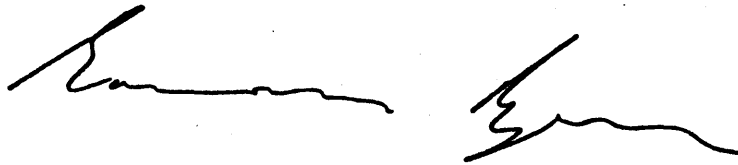
A Magyar Köztársaság nevében

Fyrir hönd Lýðveldisins íslands

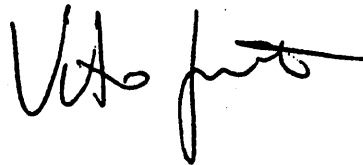
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Pjetur Þórðarson', written in a cursive style.

Thar cheann na hÉireann

For Ireland

Two handwritten signatures in black ink, one on the left and one on the right, both in a cursive style.

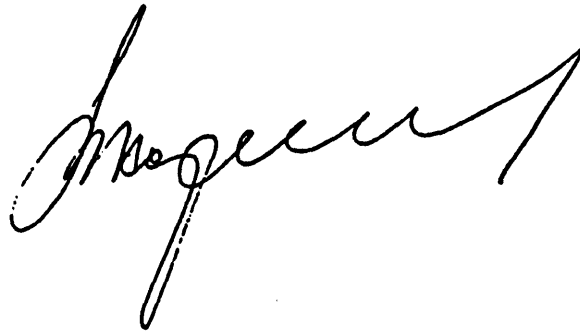
Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Vito Fazio', written in a cursive style.

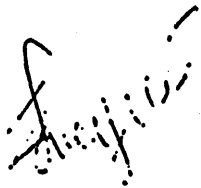
日本国のために

市岡亮博
明. 局長 〇

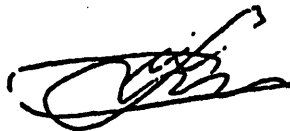
Қазақстан Республикасының атынан

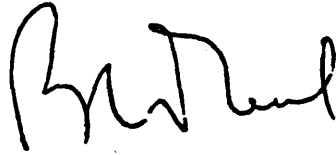
Кыргыз Республикасы Учуу

Latvijas Republikas varda

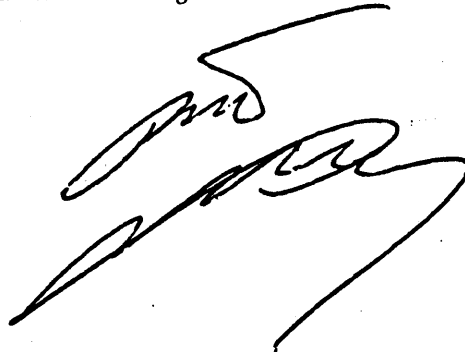
Für das Fürstentum Liechtenstein

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. H. H. H.', written in a cursive style.

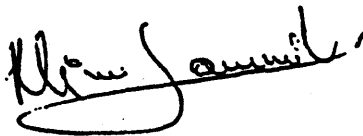
Lietuvos Respublikos vardu

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. H. H.', written in a cursive style.

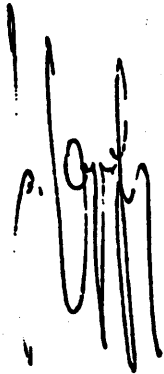
Pour le grand-duché de Luxembourg

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. H. H.', written in a cursive style.

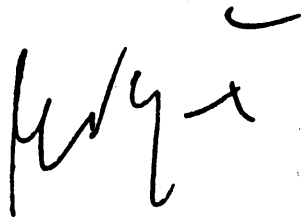
For the Republic of Malta

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. H. H.', written in a cursive style.

Pentru Republica Moldova

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and a few horizontal ones, appearing to be a stylized name.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial 'K' followed by several smaller, connected letters.

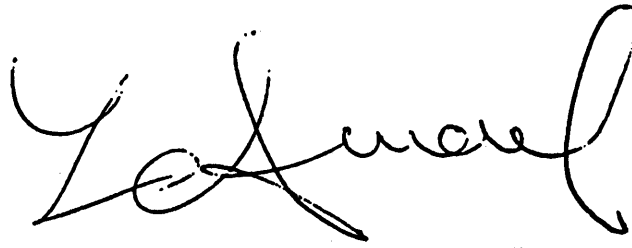
For Kongeriket Norge

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, appearing to be 'Gunnar Myrnes'.

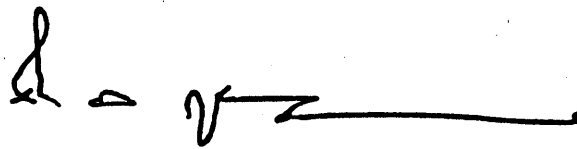
Za Rzeczpospolitą Polską

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, appearing to be 'H. L. GIBAS'.

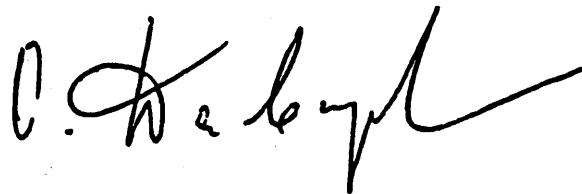
Pela República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Durão' or similar, written in a cursive style.

Pentru România

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'I. Iliescu', written in a cursive style.

За Российскую Федерацию

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'V. Putin', written in a cursive style.

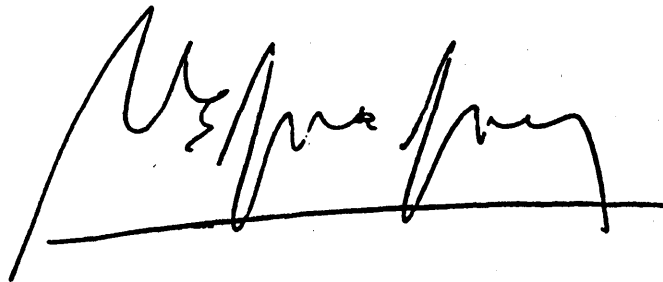
Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Igor Štverák', written in a cursive style.

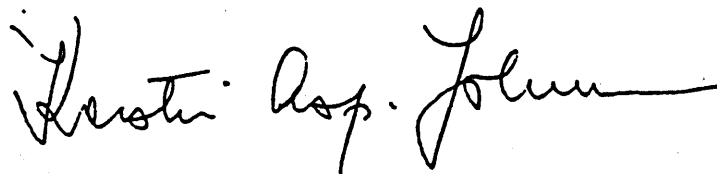
Za Republiko Slovenijo

Rokis Šarič

Por el Reino de España

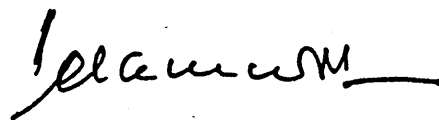
För Konungariket Sverige

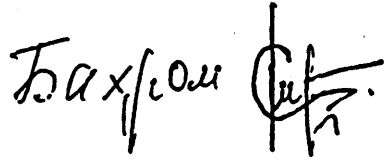
Für die Schweizerische Eidgenossenschaft

Pour la Confédération suisse

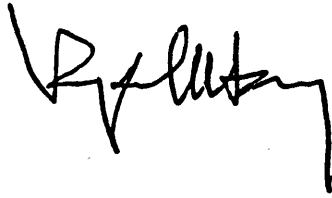
Per la Confederazione svizzera

Аз номн Таҷикистон

Türkiye Cumhuriyeti adına

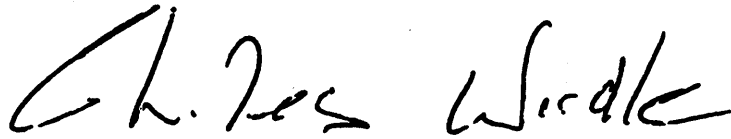

Туркменистан Хөкүмәтинин админдан

За Украину

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ch. Wood". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

For the United States of America

Ўзбекистон Республикаси Хукумати томонидан

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προοίμιο

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ,

Έχοντας υπόψη το Χάρτη των Παρισίων για μια νέα Ευρώπη, που υπεγράφη στις 21 Νοεμβρίου 1990,

Έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας που εγκρίθηκε με την τελική πράξη της Διάσκεψης της Χάγης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, ο οποίος υπεγράφη στη Χάγη στις 17 Δεκεμβρίου 1991,

Υπενθυμίζοντας ότι οι όλοι οι υπογράφωντες την τελική πράξη της Διάσκεψης της Χάγης ανέλαβαν την υποχρέωση να επιδιώξουν τους στόχους και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας και να υλοποιήσουν και να διευρύνουν, το συντομότερο δυνατό, τη συνεργασία τους, διαπραγματευόμενοι, με καλή πίστη, συνθήκη για ένα Χάρτη Ενέργειας και πρωτόκολλα, και επιθυμώντας να θέσουν τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο Χάρτης αυτός σε μια ασφαλή και δεσμευτική διεθνή νομική βάση,

Επιθυμώντας επίσης να θεσπίσουν το διαρθρωτικό πλαίσιο που απαιτείται για την εφαρμογή των αρχών οι οποίες διακηρύσσονται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας,

Επιθυμώντας να υλοποιήσουν το κύριο νόημα της πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας, που είναι η πρόοδος της οικονομικής ανάπτυξης με μέτρα για την ελευθέρωση των επενδύσεων και των συναλλαγών στον τομέα της ενέργειας,

Επιβεβαιώνοντας ότι τα συμβαλλόμενα μέρη αποδίδουν υψηλή σημασία στην αποτελεσματική εφαρμογή της πλήρους εθνικής μεταχείρισης και της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους, και ότι οι δεσμευόμενοι αυτές θα διέπουν τη διενέργεια επενδύσεων βάσει συμπληρωματικής συνθήκης,

Έχοντας υπόψη το στόχο της προοδευτικής ελευθέρωσης του διεθνούς εμπόριου και την αρχή της αποφυγής διακρίσεων στο διεθνές εμπόριο, όπως διακηρύσσεται στη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου και στις συναφείς πράξεις, και όπως προβλέπεται επίσης στην παρούσα συνθήκη,

Έχοντας αποφασίσει να άρουν προοδευτικά τα τεχνικά, διοικητικά και άλλα εμπόδια στο εμπόριο ενεργειακών υλών και προϊόντων και των σχετικών εξοπλισμών, τεχνολογιών και υπηρεσιών,

Προσβλέποντας στην ενδεχόμενη συμμετοχή στη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου των συμβαλλόμενων μερών τα οποία δεν είναι ακόμη μέλη της συμφωνίας αυτής και ενδιαφέρονται να συνάψουν ενδιάμεσες εμπορικές συμφωνίες, οι οποίες θα συνδράμουν τα εν λόγω συμβαλλόμενα μέρη και δεν θα εμποδίσουν την προετοιμασία τους για τη συμμετοχή αυτή,

Έχοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ορισμένων συμβαλλόμενων μερών που είναι επίσης μέλη της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου και των συναφών πράξεων,

Έχοντας υπόψη τους κανόνες ανταγωνισμού σχετικά με τις συγχωνεύσεις, τα μονοπώλια, τις αντίθετες με τον ανταγωνισμό πρακτικές και την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης,

Έχοντας επίσης υπόψη τη συμφωνία για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων, τις κατευθυντήριες γραμμές για τους προμηθευτές πυρηνικών όπλων και τις άλλες διεθνείς υποχρεώσεις ή μνημόνια συμφωνίας για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για την αποδοτικότερη δυνατή εξερεύνηση, παραγωγή, μετατροπή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και χρήση της ενέργειας,

Υπενθυμίζοντας τη σύμβαση πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές, τη σύμβαση για τη διαμεσορειακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλη απόσταση και τα πρωτόκολλά της, καθώς και άλλες διεθνείς περιβαλλοντικές συμφωνίες, που αφορούν θέματα σχετικά με την ενέργεια και

Αναγνωρίζοντας την αυξανόμενη επείγουσα ανάγκη να ληφθούν μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου του παροπλισμού ενεργειακών εγκαταστάσεων και της διάθεσης αποβλήτων και να καθοριστούν διεθνώς συμφωνημένοι στόχοι και κριτήρια για τους σκοπούς αυτούς,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας συνθήκης, νοούνται ως:

1. «Χάρτης», ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας, ο οποίος εγκρίθηκε με την τελική πράξη της Διάσκεψης της Χάγης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, που υπεγράφη στη Χάγη στις 17 Δεκεμβρίου 1991· η υπογραφή της τελικής πράξης θεωρείται ως υπογραφή του Χάρτη.
2. «Συμβαλλόμενο Μέρος», το κράτος ή ο οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχει αποδεχθεί να δεσμευτεί από την παρούσα συνθήκη και στο οποίο ισχύει η συνθήκη.
3. «Οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης», ο οργανισμός που αποτελείται από κράτη και στον οποίο τα τελευταία έχουν εκχωρήσει αρμοδιότητες για ορισμένα θέματα, μερικά από τα οποία διέπονται από την παρούσα συνθήκη, συμπεριλαμβανόμενης της αρμοδιότητας λήψης δεσμευτικών για τα εν λόγω κράτη αποφάσεων σχετικά με τα θέματα αυτά.
4. «Ενεργειακές ύλες και προϊόντα», βάσει του εναρμονισμένου συστήματος του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας και της συνδυασμένης ονοματολογίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΕΜ.
5. «Οικονομική δραστηριότητα στον ενεργειακό τομέα», μια οικονομική δραστηριότητα που αφορά την εξερεύνηση, την εξόρυξη, τη διύλιση, την παραγωγή, την αποθήκευση, τη χερσαία μεταφορά, τη μεταδίδωση, τη διανομή, την εμπορία, το μάρκετινγκ ή την πώληση ενεργειακών υλών και προϊόντων, εκτός από εκείνα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΝΙ ή τη διανομή θέρμανσης σε πολλαπλά κτίρια.
6. «Επένδυση», κάθε είδους περιουσιακό στοιχείο που κατέχει ή ελέγχει άμεσα ή έμμεσα ένας επενδυτής και το οποίο περιλαμβάνει:
 - α) υλική και άυλη, κινητή και ακίνητη ιδιοκτησία, και οποιαδήποτε άλλα περιουσιακά δικαιώματα, όπως, μισθώσεις, υποθήκες, εμπράγματα ασφάλειες και ενέχυρα·
 - β) εταιρεία ή επιχείρηση ή εταιρικά μερίδια, μετοχές ή άλλες μορφές συμμετοχής στο κεφάλαιο μιας εταιρείας ή επιχείρησης, καθώς και ομόλογα και άλλα χρέη εταιρείας ή επιχείρησης·
 - γ) χρηματικές απαιτήσεις καθώς και συμβατικές απαιτήσεις για παροχές που έχουν οικονομική αξία και αφορούν μια επένδυση·
 - δ) πνευματική ιδιοκτησία·
 - ε) αποδόσεις·
 - στ) κάθε εκ του νόμου, ή εκ συμβάσεως ή δυνάμει των εκ του νόμου εγκρίσεων και αδειών δικαίωμα αναλήψεως οιασδήποτε οικονομικής δραστηριότητας στον ενεργειακό τομέα.

Ενδεχόμενη μεταβολή του τύπου της επένδυσης των περιουσιακών στοιχείων δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα τους ως επενδύσεων, ο δε όρος «επένδυση» καλύπτει όλες τις επενδύσεις, είτε τις ήδη υπάρχουσες είτε εκείνες που έχουν διενεργηθεί μετά την τελευταία από τις ημερομηνίες έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης για το συμβαλλόμενο μέρος του επενδυτή που πραγματοποιεί την επένδυση και για το συμβαλλόμενο μέρος στην επικράτεια του οποίου διενεργείται η επένδυση (στο εξής αναφέρεται ως «ημερομηνία έναρξης της ισχύος», υπό την προϋπόθεση ότι η συνθήκη θα ισχύει μόνο για θέματα που αφορούν τις επενδύσεις αυτές μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος.

Με τον όρο «επένδυση» νοείται οποιαδήποτε επένδυση αφορά μια οικονομική δραστηριότητα στον ενεργειακό τομέα και επενδύσεις ή κατηγορίες επενδύσεων που χαρακτηρίζονται από ένα συμβαλλόμενο μέρος στην επικράτεια του ως «σχέδια αποδοτικότητας του Χάρτη» και κοινοποιούνται σχετικά στη Γραμματεία.
7. «Επενδυτής»:
 - α) όσον αφορά ένα συμβαλλόμενο μέρος:
 - ι) φυσικό πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ή την ιθαγένεια ή κατοικεί μόνιμα στην επικράτεια του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο·

- ii) εταιρεία ή άλλος οργανισμός που διέπεται από το δίκαιο το οποίο ισχύει στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
- 6) όσον αφορά ένα «τρίτο κράτος», ένα φυσικό πρόσωπο, εταιρεία ή άλλος οργανισμός που πληροί, *mutatis mutandis*, τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο στοιχείο α) για ένα συμβαλλόμενο μέρος.
8. «Διενεργώ επενδύσεις» ή «διενέργεια επενδύσεων», η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων, η απόκτηση του συνόλου ή μέρους υφιστάμενων επενδύσεων ή μεταστροφή σε διαφορετικούς τομείς επενδυτικών δραστηριοτήτων.
9. «Αποδόσεις», τα ποσά που προέρχονται από ή συνδέονται με μια επένδυση, ανεξάρτητα από τη μορφή με την οποία καταβάλλονται, συμπεριλαμβανόμενων των κερδών, των μερισμάτων, των τόκων, της υπεραξίας των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, της διαχείρισης, της τεχνικής συνδρομής ή άλλων αμοιβών ή επιστροφών σε είδος.
10. Όσον αφορά ένα κράτος που είναι συμβαλλόμενο μέρος, ως «επικράτεια» νοείται:
- α) το έδαφος που τελεί υπό την κυριαρχία του, συμπεριλαμβανομένης της ξηράς, των εσωτερικών υδάτων και των χωρικών υδάτων και
- β) υπό την επιφύλαξη και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας: η θάλασσα, ο θυθός και το υπέδαφος του, στα οποία το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα και έχει δικαιοδοσία.
- Όσον αφορά έναν οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που είναι συμβαλλόμενο μέρος, ως «επικράτεια» νοείται η επικράτεια των κρατών μελών του εν λόγω οργανισμού, βάσει των διατάξεων της συμφωνίας για την ίδρυση του οργανισμού.
11. α) «GATT», η GATT 1947 ή GATT 1994 ή αμφότερα, εφόσον εφαρμόζονται και τα δύο.
- β) «GATT 1947», η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου που υπεγράφη στις 30 Οκτωβρίου 1947, και η οποία προσαρτάται στην τελική πράξη που εγκρίθηκε κατά τη λήξη της δεύτερης συνεδρίασης της προπαρασκευαστικής επιτροπής της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το εμπόριο και τη απασχόληση, όπως αυτή αναθεωρήθηκε και τροποποιήθηκε αργότερα.
- γ) «GATT 1994», η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου, όπως ορίζεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, όπως αυτή αναθεωρήθηκε και τροποποιήθηκε αργότερα.
- Ένα μέλος της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου θεωρείται μέλος της GATT 1994.
- δ) «Συναφείς πράξεις», ανάλογα με την περίπτωση:
- i) συμφωνίες, διακανονισμοί ή άλλες νομικές πράξεις, συμπεριλαμβανόμενων των αποφάσεων, των διακηρύξεων και των δηλώσεων κοινών προθέσεων, που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο της GATT 1947, όπως αναθεωρήθηκαν και τροποποιήθηκαν αργότερα ή
- ii) η συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, συμπεριλαμβανόμενων των παραρτημάτων της 1 (εκτός της GATT 1994), 2, 3, και 4, και οι σχετικές αποφάσεις, διακηρύξεις και μνημόνια συμφωνίας, όπως αναθεωρήθηκαν και τροποποιήθηκαν αργότερα.
12. Ο όρος «πνευματική ιδιοκτησία» καλύπτει το δικαίωμα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, τα εμπορικά σήματα, τις γεωγραφικές ενδείξεις, τα βιομηχανικά σχέδια, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα σχέδια ολοκληρωμένων κυκλωμάτων και την προστασία απορρήτων πληροφοριών.
13. α) «Πρωτόκολλο του Χάρτη Ενέργειας» και «Πρωτόκολλο», συνθήκη η διαπραγμάτευση της οποίας επιτρέπεται και το κείμενο εγκρίνεται από τη Διάσκεψη του Χάρτη, και που συνάπτεται από δύο ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη με σκοπό τη συμπλήρωση, την αύξηση, την επέκταση ή τη διέγνωση των διατάξεων της παρούσας συνθήκης σε συγκεκριμένους τομείς ή κατηγορίες δραστηριότητας που εμπλύνουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης, ή σε τομείς συνεργασίας που αναφέρονται στον τίτλο III του Χάρτη.
- β) «Διακήρυξη για το Χάρτη Ενέργειας» ή «διακήρυξη», μια νομικά μη δεσμευτική συμφωνία, της οποίας η διαπραγμάτευση και η έκδοση εγκρίνεται από τη Διάσκεψη του Χάρτη, και η οποία συνάπτεται από δύο ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη με σκοπό τη συμπλήρωση ή την επέκταση των διατάξεων της παρούσας συνθήκης.
14. «Ελευθέρως μετατρέψιμο νόμισμα», νόμισμα που ανταλλάσσεται ευρέως σε διεθνείς αγορές συναλλάγματος και χρησιμοποιείται ευρέως σε διεθνείς συναλλαγές.

Άρθρο 2

Στόχος της συνθήκης

Η παρούσα συνθήκη θεσπίζει ένα νομικό πλαίσιο για την προώθηση της μακροπρόθεσμης συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, με βάση συμπληρωματικές ενέργειες και αμοιβαία οφέλη, σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές του Χάρτη.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΜΠΟΡΙΟ

*Άρθρο 3***Διεθνείς αγορές**

Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες για να προωθήσουν την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές, βάσει εμπορικών κριτηρίων, και γενικότερα για την ανάπτυξη μιας ανοιχτής και ανταγωνιστικής αγοράς των ενεργειακών υλών και προϊόντων.

*Άρθρο 4***Μη παρέκκλιση από τη GATT και τις συναφείς πράξεις**

Η παρούσα συνθήκη δεν προβλέπει, όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ συγκεκριμένων συμβαλλομένων μερών που είναι μέλη της GATT, καμία παρέκκλιση από τις διατάξεις της GATT και των συναφών πράξεων, όπως αυτές εφαρμόζονται μεταξύ των εν λόγω συμβαλλομένων μερών.

*Άρθρο 5***Επενδυτικά μέτρα στον τομέα του εμπορίου**

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει κανένα επενδυτικό μέτρο στον τομέα του εμπορίου που δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις του άρθρου III ή του άρθρου XI της GATT, υπό την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του συμβαλλομένου μέρους στο πλαίσιο της GATT και των συναφών πράξεων, καθώς και του άρθρου 29.

2. Τα μέτρα αυτά καλύπτουν οποιοδήποτε επενδυτικό μέτρο είναι υποχρεωτικό ή εκτελεστό βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας ή βάσει οποιασδήποτε διοικητικής απόφασης ή η συμμόρφωση προς το οποίο είναι αναγκαία για την άντληση οφέλους, και που απαιτεί:

α) την αγορά ή τη χρησιμοποίηση από μια επιχείρηση προϊόντων εγχώριας προέλευσης ή από οποιαδήποτε εγχώρια πηγή, είτε πρόκειται για συγκεκριμένο προϊόν, όγκο ή αξία προϊόντων, είτε για αναλογία όγκου ή αξίας της τοπικής παραγωγής της ή

β) η αγορά ή η χρησιμοποίηση εισαγόμενων προϊόντων από μια επιχείρηση να περιορίζεται σε ποσό που έχει σχέση με τον όγκο ή την αξία των τοπικών προϊόντων τα οποία εξάγει,

ή το οποίο περιορίζει:

γ) την εισαγωγή από μια επιχείρηση προϊόντων που χρησιμοποιούνται ή έχουν σχέση με την τοπική της παραγωγή

γενικά ή σε ποσό που έχει σχέση με τον όγκο ή την αξία της τοπικής παραγωγής την οποία εξάγει.

δ) την εισαγωγή από μια επιχείρηση προϊόντων που χρησιμοποιούνται ή έχουν σχέση με την τοπική της παραγωγή, περιορίζοντας την πρόσβασή της στο ξένο συνάλλαγμα σε ποσό που έχει σχέση με την εισροή ξένου συναλλάγματος η οποία μπορεί να αποδοθεί στην επιχείρηση ή

ε) την εξαγωγή ή την πώληση προϊόντων για εξαγωγή από μια επιχείρηση, είτε πρόκειται για συγκεκριμένο προϊόν, όγκο ή αξία προϊόντων, είτε για αναλογία όγκου ή αξίας της τοπικής της παραγωγής.

3. Καμία διάταξη της παραγράφου 1 δεν ερμηνεύεται με τρόπο ώστε να παρεμποδίζεται η εφαρμογή από πλευράς ενός συμβαλλομένου μέρους των επενδυτικών μέτρων στον τομέα του εμπορίου που περιγράφονται στην παράγραφο 2 (στοιχεία α) και γ) ως προϋπόθεση επιλεξιμότητας για προγράμματα προώθησης των εξαγωγών, ξένης βοήθειας, δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή προτιμησιακών δασμών ή ποσοστώσεων.

4. Παρά την παράγραφο 1, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί προσωρινά να συνεχίσει να εφαρμόζει επενδυτικά μέτρα στον τομέα του εμπορίου τα οποία ίσχυαν περισσότερο από 180 ημέρες πριν από την υπογραφή της παρούσας συνθήκης, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί κοινοποίησης και σταδιακής κατάργησης που παρατίθενται στο παράρτημα TRM.

*Άρθρο 6***Ανταγωνισμός**

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει προσπάθειες για την άμβλυση των στρεβλώσεων της αγοράς και των εμποδίων του ανταγωνισμού στις οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του διαθέτει και επιβάλλει τους νόμους που απαιτούνται και ενδείκνυνται ώστε να αντιμετωπίζονται οι μορφές μονομερούς και συντονισμένης αντανταγωνιστικής συμπεριφοράς στις οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη που έχουν πείρα στην εφαρμογή κανόνων ανταγωνισμού εξετάζουν με κάθε προσοχή, εάν τους ζητηθεί και στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων, τη δυνατότητα παροχής τεχνικής βοήθειας για την εκπόνηση και την εφαρμογή κανόνων ανταγωνισμού σε άλλα συμβαλλόμενα μέρη.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συνεργάζονται για την επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού, διεξάγοντας διαβουλεύσεις και ανταλλάσσοντας πληροφορίες.

5. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος κρίνει ότι κάποια συγκεκριμένη μορφή αντανταγωνιστικής συμπεριφοράς ασκούμενη στην επικράτεια άλλου συμβαλλομένου μέρους επηρεάζει αρνητικά κάποιο σημαντικό συμφέρον σχετικό με τους στόχους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, μπορεί να το κοινοποιήσει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος και να ζητήσει να λάβουν οι αρμόδιες αρχές του άλλου συμβαλλομένου μέρους τα δέοντα αναγκαστικά μέτρα. Το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί συμπεριλαμβάνει στην κοινοποίηση επαρκείς πληροφορίες για να μπορέσει το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνθηκε η κοινοποίηση να εντοπίσει την αντανταγωνιστική συμπεριφορά που αποτελεί αντικείμενο της κοινοποίησης, και περιλαμβάνει επίσης την προσφορά παροχής περαιτέρω πληροφοριών και συνεργασίας, τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί είναι σε θέση να παράσχει. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση ή, ανάλογα με την περίπτωση, οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές, μπορούν να συνεννοούνται με το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί και εξετάζει με μεγάλη προσοχή το αίτημά του, προκειμένου να αποφασίσει εάν θα λάβει ή όχι αναγκαστικά μέτρα όσον αφορά την εικαζόμενη αντανταγωνιστική συμπεριφορά που αναφέρει η κοινοποίηση. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση, ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί, για την απόφασή του ή για την απόφαση των αρμοδίων για τον ανταγωνισμό αρχών, και μπορεί, εάν το επιθυμεί, να ενημερώσει το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί για τους λόγους της απόφασης. Εάν έχει αρχίσει η εφαρμογή αναγκαστικών μέτρων, το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση πληροφορεί το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί σχετικά με την έκβασή τους και, ει δυνατόν, σχετικά με τις σημαντικές εξελίξεις που μεσολάβησαν.

6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν απαιτεί την παροχή πληροφοριών από ένα συμβαλλόμενο μέρος που να αντίκειται στην νομοθεσία του σχετικά με την κοινοποίηση πληροφοριών, την εμπιστευτικότητα ή το επαγγελματικό απόρρητο.

7. Οι διαδικασίες που ορίζονται στην παράγραφο 5 και στο άρθρο 27 παράγραφος 1 είναι ο μόνος τρόπος επίλυσης, στο πλαίσιο της παροδίας συνθήκης, τυχόν διαφορών που μπορεί να ανακύψουν σχετικά με την εφαρμογή ή την ερμηνεία του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

Διαμετακόμιση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να διευκολύνει τη διαμετακόμιση ενεργειακών υλών και προϊόντων σύμφωνα με την αρχή της ελευθερίας της διαμετακόμισης, άνευ διακρίσεων λόγω καταγωγής, προορισμού ή κυριότητας των εν λόγω ενεργειακών υλών και προϊόντων και άνευ διακρίσεων ως προς τον καθορισμό των τιμών βάσει των παραπάνω κριτηρίων, και χωρίς να επιβάλλει παράλογες καθυστερήσεις, περιορισμούς ή επιβαρύνσεις.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν τους σχετικούς φορείς να συνεργάζονται για:

- α) τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας που απαιτούνται για τη διαμετακόμιση ενεργειακών υλών και προϊόντων.
- β) την ανάπτυξη και τη λειτουργία εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας που να εξυπηρετούν την επικράτεια περισσότερων του ενός συμβαλλομένων μερών.
- γ) τη λήψη μέτρων για τον μετριασμό των επιπτώσεων των διακοπών του εφοδιασμού σε ενεργειακές ύλες και προϊόντα.
- δ) τη διευκόλυνση της διασύνδεσης με εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση ότι οι διατάξεις του όσον αφορά τη μεταφορά ενεργειακών υλών και προϊόντων και τη χρήση εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας δεν θα είναι λιγότερο ευνοϊκές για τις υπό διαμετακόμιση ενεργειακές ύλες και προϊόντα από ό,τι για τις ενεργειακές ύλες και προϊόντα που κατ'άγονται από ή προορίζονται για τη δική του επικράτεια, εκτός και αν άλλη ισχύουσα διεθνής συμφωνία ορίζει διαφορετικά.

4. Σε περίπτωση που η διαμετακόμιση ενεργειακών υλών και προϊόντων είναι αδύνατον, από εμπορική άποψη, να πραγματοποιηθεί μέσω εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν παρεμποδίζουν την εγκατάσταση νέου δυναμικού, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά σε ισχύουσα νομοθεσία που συμφωνεί με την παράγραφο 1.

5. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, διαμέσου της επικράτειας του οποίου διαμετακομίζονται ενεργειακές ύλες και προϊόντα, δεν είναι υποχρεωμένο:

- α) να επιτρέπει την κατασκευή ή την τροποποίηση εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας ή
- β) να επιτρέπει νέα ή συμπληρωματική διαμετακόμιση μέσω υφιστάμενων εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας,

όταν αποδεικνύει στα άλλα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη ότι αυτό ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή την αποδοτικότητα των ενεργειακών συστημάτων του, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του εφοδιασμού.

Τα συμβαλλόμενα μέρη εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 7, τις καθιερωμένες ροές ενεργειακών υλών και προϊόντων προς, από ή μεταξύ των επικρατειών άλλων συμβαλλομένων μερών.

6. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, διαμέσου της επικράτειας του οποίου διαμετακομίζονται ενεργειακές ύλες και προϊ-

όντα, σε περίπτωση διαφοράς για οποιοδήποτε θέμα προκύπτει από την εν λόγω διαμετακόμιση, δεν διακόπτει, ούτε μειώνει, ούτε επιτρέπει σε φορέα που υπόκειται στον έλεγχο του να διακόψει ή να μειώσει, ούτε απαιτεί από φορέα που υπάγεται στη δικαιοδοσία του να διακόψει ή να μειώσει την υφιστάμενη ροή ενεργειακών υλών και προϊόντων, πριν από την ολοκλήρωση των καθοριζόμενων στην παράγραφο 7 διαδικασιών επίλυσης διαφορών, εκτός και αν αυτό προβλέπεται ρητά σε σύμβαση ή άλλη συμφωνία που διέπει την εν λόγω διαμετακόμιση ή επιτρέπεται βάσει απόφασης του μεσολαθητή.

7. Οι ακόλουθες διατάξεις ισχύουν για τη διαφορά που περιγράφεται στην παράγραφο 6, αλλά μόνον αφού εξαντηθούν όλα τα σχετικά συμβατικά ή άλλα μέσα επίλυσης διαφορών που έχουν συμφωνηθεί προηγουμένως μεταξύ των διαφωνούντων συμβαλλομένων μερών ή μεταξύ οποιουδήποτε φορέως αναφέρεται στην παράγραφο 6 και φορέως ενός άλλου διαφωνούντος συμβαλλομένου μέρους:

- α) ένα διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος δύναται να παρέμψει τη διαφορά στον Γενικό Γραμματέα με κοινοποίηση στην οποία συνοψίζεται το αντικείμενο της διαφοράς. Ο Γενικός Γραμματέας κοινοποιεί σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη οποιαδήποτε παρόμοια προσφυγή.
- β) εντός 30 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης αυτής, ο Γενικός Γραμματέας, αφού ζητήσει τη γνώμη των διαφωνούντων μερών και των άλλων ενδιαφερομένων συμβαλλομένων μερών, διορίζει μεσολαθητή. Ο εν λόγω μεσολαθητής πρέπει να έχει πείρα στα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς και να μην είναι υπήκοος ή πολίτης ή μόνιμος κάτοικος στην επικράτεια ενός διαφωνούντος μέρους ή ενός των άλλων ενδιαφερόμενων συμβαλλομένων μερών.
- γ) ο μεσολαθητής επιδιώκει τη συμφωνία των διαφωνούντων μερών για την επίλυση της διαφοράς ή επί μιας διαδικασίας επίλυσής της. Εάν, εντός 90 ημερών από το διορισμό του, αποτύχει να εξασφαλίσει την εν λόγω συμφωνία, εισηγείται επίλυση της διαφοράς ή διαδικασία επίλυσής της και αποφασίζει τα προσωρινά τιμολόγια και τους άλλους όρους και προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται για τη διαμετακόμιση, αρχής γενομένης από μια ημερομηνία που προσδιορίζει μέχρι την επίλυση της διαφοράς αυτής.
- δ) τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παρακολουθούν και να εξασφαλίζουν ότι οι φορείς που τελούν υπό τον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία τους τηρούν οποιαδήποτε προσωρινή απόφαση βάσει του στοιχείου γ) σχετικά με τα τιμολόγια, τους όρους και τις προϋποθέσεις για χρονικό διάστημα 12 μηνών μετά την απόφαση του μεσολαθητή ή μέχρι την επίλυση της διαφοράς, αναλόγως του ποιά από αυτές είναι προγενέστερη.
- ε) παρά το στοιχείο β), ο Γενικός Γραμματέας μπορεί να μη διορίσει μεσολαθητή εάν κρίνει ότι η διαφορά αφορά διαμετακόμιση που αποτελεί ή έχει αποτελέσει

αντικείμενο των καθοριζόμενων στα στοιχεία α) έως δ) διαδικασιών επίλυσης διαφορών και ότι οι διαδικασίες αυτές δεν θα οδηγήσουν σε επίλυση της διαφοράς.

στ) η διάσκεψη του Χάρτη εγκρίνει τις συνήθεις διατάξεις σχετικά με τη διεξαγωγή της μεσολάθησης και την αποζημίωση των μεσολαθητών.

8. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν συνιστά παρέκκλιση από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός συμβαλλομένου μέρους βάσει του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του εθιμικού διεθνούς δικαίου και των ισχυουσών διμερών ή πολυμερών συμφωνιών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τα υποδύχια καλώδια και τους πετρελαιοαγωγούς.

9. Το παρόν άρθρο δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να υποχρεώνει οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος το οποίο δεν διαθέτει ένα ορισμένο είδος εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας για τη διαμετακόμιση, να λαμβάνει οποιαδήποτε μέτρα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου όσον αφορά το εν λόγω είδος εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας. Ωστόσο, ένα συμβαλλόμενο μέρος είναι υποχρεωμένο να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της παραγράφου 4.

10. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

α) Με τον όρο «διαμετακόμιση» νοείται:

- i) η μεταφορά, διαμέσου της επικράτειας ενός συμβαλλομένου μέρους, προς ή από λιμενικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην επικράτεια του για τη φόρτωση ή την εκφόρτωση ενεργειακών υλών και προϊόντων, που κατάγονται από την επικράτεια άλλου κράτους, και προορίζονται για την επικράτεια τρίτου κράτους εφόσον το άλλο κράτος ή το τρίτο κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος ή
- ii) η μεταφορά μέσω της επικράτειας ενός συμβαλλομένου μέρους ενεργειακών υλών και προϊόντων που κατάγονται από την επικράτεια άλλου συμβαλλομένου μέρους και προορίζονται για την επικράτεια του εν λόγω άλλου συμβαλλομένου μέρους, εκτός και αν τα δύο ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά και καταχωρίσουν την απόφασή τους με κοινή έγγραφη στο παράρτημα Ν. Τα δύο συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να διαγραφούν από τον κατάλογο του παραρτήματος Ν, προβαίνοντας σε κοινή έγγραφη κοινοποίηση των προθέσεών τους στη Γραμματεία, η οποία διαβιβάζει την κοινοποίηση αυτή σε όλα τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη. Η διαγραφή αρχίζει να ισχύει τέσσερις εβδομάδες μετά την εν λόγω προηγούμενη κοινοποίηση.
- β) οι «εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας» συνίστανται σε αγωγούς μεταφοράς αερίων υψηλής πίεσης, δίκτυα και γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσεως, αγωγούς μεταφοράς αργού πετρελαίου, αγωγούς υδαρούς άνθρακος, αγωγούς μεταφοράς πετρελαϊκών προϊόντων και άλλες μόνιμες εγκαταστάσεις που προορίζονται αποκλειστικά για τη διακίνηση ενεργειακών υλών και προϊόντων.

Άρθρο 8**Μεταφορά τεχνολογίας**

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν για την προώθηση της πρόσβασης στην ενεργειακή τεχνολογία και τη μεταφορά της, σε εμπορική βάση και χωρίς διακρίσεις, για την ενίσχυση του αποτελεσματικού εμπορίου ενεργειακών υλών και προϊόντων και των επενδύσεων, όπως και για την υλοποίηση των στόχων του Χάρτη, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανόνες τους, καθώς επίσης και για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

2. Προς τούτο, στο βαθμό που απαιτείται για την εφαρμογή της παραγράφου 1, τα συμβαλλόμενα μέρη εξαλείφουν τα υπάρχοντα και δεν δημιουργούν νέα εμπόδια στη μεταφορά τεχνολογίας στον τομέα των ενεργειακών υλών και προϊόντων και του σχετικού εξοπλισμού και υπηρεσιών, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και των λοιπών διεθνών υποχρεώσεων.

Άρθρο 9**Πρόσβαση σε κεφάλαια**

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα που έχουν οι ανοικτές κεφαλαιαγορές όσον αφορά την ενθάρρυνση της ροής κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του εμπορίου ενεργειακών υλών και προϊόντων, καθώς και για τη διενέργεια και την ενίσχυση των επενδύσεων σε οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα στην επικράτεια άλλων συμβαλλομένων μερών, ιδίως εκείνων των οποίων οι οικονομίες βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο. Συνεπώς, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προσπαθεί να προωθήσει προϋποθέσεις πρόσβασης εταιρειών και υπηκόων άλλων συμβαλλομένων μερών στην κεφαλαιαγορά του, με στόχο τη χρηματοδότηση του εμπορίου ενεργειακών υλών και προϊόντων και τη διενέργεια επενδύσεων σε οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα στην επικράτεια των εν λόγω άλλων συμβαλλομένων μερών, σε βάση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχει σε παρόμοιες περιπτώσεις στις δικές του εταιρείες και υπηκόους ή στις εταιρείες και υπηκόους οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή τρίτου κράτους, αναλόγως του ποια είναι η πιο ευνοϊκή.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εγκρίνει και να διατηρήσει προγράμματα που προβλέπουν την πρόσβαση σε κρατικές πιστώσεις, επιχορηγήσεις, εγγυήσεις και ασφάλειες για τη διευκόλυνση του εμπορίου ή των επενδύσεων στο εξωτερικό. Καθιστά προσιτές παρόμοιες διευκολύνσεις, σύμφωνα με τους στόχους, τους περιορισμούς και τα κριτήρια των εν λόγω προγραμμάτων (που συμπεριλαμβάνουν, για οποιουδήποτε στόχους, περιορισμούς ή κριτήρια που έχουν σχέση με την εγκατάσταση ενός αιτούντος για παροχή οποιασδήποτε παρόμοιας διευκόλυνσης ή τον τόπο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών μέσω μιας παρόμοιας διευκόλυνσης) για επενδύσεις σε οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα άλλων συμβαλλομένων μερών ή για χρηματοδότηση του εμπορίου ενεργειακών υλών και προϊόντων με άλλα συμβαλλόμενα μέρη.

3. Κατά την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικών δραστηριοτήτων στον ενεργειακό τομέα, τα συμβαλλόμενα μέρη βελτιώνουν την οικονομική σταθερότητα και το επενδυτικό κλίμα των συμβαλλομένων μερών, επιδιώκουν δε να ενθαρρύνουν, κατά τον ενδεδειγμένο τρόπο, τις σχετικές δραστηριότητες και αξιοποιούν την εμπειρογνομοσύνη των σχετικών διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει:

- a) τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να εφαρμόζουν τις δικές τους πρακτικές δανειοδότησης και ασφάλισης, με βάση τις αρχές της αγοράς και για προληπτικούς λόγους ή
- b) ένα συμβαλλόμενο μέρος να λαμβάνει:
 - i) προληπτικά μέτρα, συμπεριλαμβανόμενης της προστασίας των επενδυτών, των καταναλωτών, των καταθετών, των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων ή των προσώπων στα οποία ανήκει μια καταπιστευματική οφειλή, από έναν προσφέροντα χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ή
 - ii) να εξασφαλίζει την ακεραιότητα και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού του συστήματος και κεφαλαγορών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ**ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ****Άρθρο 10****Προώθηση, προστασία και μεταχείριση των επενδύσεων**

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει και δημιουργεί σταθερές, δίκαιες, ευνοϊκές και διαφανείς συνθήκες για τη διενέργεια επενδύσεων στην επικράτεια του από επενδυτές των άλλων συμβαλλομένων μερών. Οι όροι αυτοί περιλαμβάνουν

την υποχρέωση να παρέχει πάντοτε ίση και δίκαιη μεταχείριση στις επενδύσεις των επενδυτών άλλων συμβαλλομένων μερών. Οι επενδύσεις αυτές απολαμβάνουν επίσης απολύτως σταθερής προστασίας και ασφάλειας και κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θίγει κατά κανένα τρόπο με παράλογα ή άνισα μέτρα τη διαχείριση, συντήρηση, χρήση, εκμετάλλευση ή διάθεσή τους. Ουδέποτε επιφυλάσσεται σε τέτοιες επενδύσεις μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που

απαιτείται βάσει του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανόμενων των υποχρεώσεων βάσει συνθήκης. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος τηρεί οποιεσδήποτε υποχρεώσεις έχει αναλάβει έναντι ενός επενδυτή ή μιας επένδυσης ενός επενδυτού οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προσπαθεί να παρέχει σε επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών, όσον αφορά τη διενέργεια επενδύσεων στην επικράτειά του, τη μεταχείριση που περιγράφεται στην παράγραφο 3.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «μεταχείριση» νοείται η μεταχείριση που παρέχεται από ένα συμβαλλόμενο μέρος και η οποία δεν είναι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους δικούς του επενδυτές ή στους επενδυτές οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή τρίτου κράτους, αναλόγως του ποια είναι η πιο ευνοϊκή.

4. Μια συμπληρωματική συνθήκη θα υποχρεώνει κάθε μέρος της, υπό την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που θα θεσπιστούν σε αυτή, να παραχωρεί στους επενδυτές των άλλων μερών, όσον αφορά τη διενέργεια επενδύσεων στην επικράτειά του, τη μεταχείριση που περιγράφεται στην παράγραφο 3. Η συνθήκη αυτή θα είναι ανοικτή για υπογραφή από τα κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν υπογράψει ή προσχωρήσει στην παρούσα συνθήκη. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της συμπληρωματικής συνθήκης θα αρχίσουν το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 1995, με σκοπό να ολοκληρωθούν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει, όσον αφορά τη διενέργεια επενδύσεων στην επικράτειά του, τα εξής:

α) να περιορίζει στο ελάχιστο τις εξαιρέσεις όσον αφορά την μεταχείριση που περιγράφεται στην παράγραφο 3.

β) να άρει προοδευτικά τους υφιστάμενους περιορισμούς που θίγουν τους επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών.

6. α) Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, όσον αφορά τη διενέργεια επενδύσεων στην επικράτειά του, να δηλώνει ανά πάσα στιγμή εθελουσίως στη διάσκεψη του Χάρτη, μέσω της Γραμματείας, την πρόθεσή του να μην παρέχει νέες εξαιρέσεις από τη μεταχείριση που περιγράφεται στην παράγραφο 3.

β) Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, επίσης, ανά πάσα στιγμή, να αναλάβει εθελοντικά την υποχρέωση να παρέχει στους επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών, όσον αφορά τη διενέργεια επενδύσεων για ορισμένες ή όλες τις οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα στην επικράτειά του, τη μεταχείριση η οποία περιγράφεται στην παράγραφο 3. Οι υποχρεώσεις αυτές κοινοποιούνται στη Γραμματεία, απαρτιζόμενες στο παράρτημα VC και είναι δεσμευτικές βάσει της παρούσας συνθήκης.

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στις επενδύσεις που διενεργούν στην επικράτειά του επενδυτές από άλλα συμβαλλόμενα μέρη, και στις σχετικές δραστηριότητές τους,

συμπεριλαμβανόμενης της διαχείρισης, συντήρησης, χρήσης, εκμετάλλευσης ή διάθεσής τους, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που χορηγεί στις επενδύσεις των δικών του επενδυτών ή των επενδυτών οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή τρίτου κράτους και στις σχετικές δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανόμενης της διαχείρισης, συντήρησης, χρήσης, εκμετάλλευσης ή διάθεσής τους, αναλόγως του ποια είναι η πιο ευνοϊκή.

8. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 7 όσον αφορά προγράμματα, βάσει των οποίων ένα συμβαλλόμενο μέρος παρέχει επιχορηγήσεις ή άλλη οικονομική βοήθεια ή συνάπτει συμβάσεις έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της ενεργειακής τεχνολογίας, θεσπίζονται αποκλειστικά στη συμπληρωματική συνθήκη που περιγράφεται στην παράγραφο 4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος τηρεί ενήμερη τη Διάσκεψη του Χάρτη, μέσω της Γραμματείας, για τις λεπτομέρειες που ισχύουν όσον αφορά τα προγράμματα τα οποία περιγράφονται στην παράγραφο αυτή.

9. Κάθε κράτος ή οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που υπογράφει ή προσχωρεί στην παρούσα συνθήκη, υποβάλλει στη Γραμματεία, κατά την ημερομηνία συνθήκης της συνθήκης ή κατάθεσης της πράξης προσχώρησής του, έκθεση στην οποία συνοψίζονται όλοι οι νόμοι, κανονισμοί ή άλλα μέτρα σχετικά με:

α) τις εξαιρέσεις από την παράγραφο 2 ή

β) τα προγράμματα που αναφέρονται στην παράγραφο 8.

Ένα συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει την έκθεσή του, υποβάλλοντας, αμέσως τροπολογίες στη Γραμματεία. Η Διάσκεψη του Χάρτη αναθεωρεί τις εκθέσεις αυτές σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Όσον αφορά το στοιχείο α), στην έκθεση μπορεί να υποδεικνύονται κλάδοι του ενεργειακού τομέα στους οποίους ένα συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών τη μεταχείριση που περιγράφεται στην παράγραφο 3.

Όσον αφορά το στοιχείο β), στην εξέταση από τη Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις τέτοιων προγραμμάτων στον ανταγωνισμό και τις επενδύσεις.

10. Παρά οποιαδήποτε άλλη διάταξη του παρόντος άρθρου, η μεταχείριση που περιγράφεται στις παραγράφους 3 και 7 δεν ισχύουν για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας· αντίθετα, η μεταχείριση θα είναι εκείνη που ορίζεται στις αντίστοιχες διατάξεις των εφαρμοστέων διεθνών συμφωνιών που διέπουν την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και στις οποίες τα οικεία συμβαλλόμενα μέρη είναι μέλη.

11. Για τους σκοπούς του άρθρου 26, η εφαρμογή από ένα συμβαλλόμενο μέρος ενός επενδυτικού μέτρου στον τομέα

του εμπορίου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2, σε μια επένδυση ενός επενδυτού άλλου συμβαλλομένου μέρους, η οποία υπάρχει κατά τη στιγμή της εφαρμογής αυτής, θεωρείται, με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφοι 3 και 4, ως παράβαση μιας υποχρέωσης του προηγούμενου συμβαλλομένου μέρους βάσει του παρόντος μέρους.

12. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι η εσωτερική του νομοθεσία προβλέπει αποτελεσματικά μέσα για την προβολή απαιτήσεων και την επιβολή των δικαιωμάτων όσον αφορά τις επενδύσεις, τις συμφωνίες επενδύσεων και τις άδειες πραγματοποίησης επενδύσεων.

Άρθρο 11

Στελέχη

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, με την επιφύλαξη των νόμων και κανονισμών του όσον αφορά την είσοδο, την παραμονή και την εργασία ενός φυσικού προσώπου, εξετάζει με καλή πίστη τις αιτήσεις επενδυτών από άλλα συμβαλλόμενα μέρη και στελεχών που απασχολούνται από τους εν λόγω επενδυτές ή κατά τις επενδύσεις των επενδυτών αυτών, για είσοδο και προσωρινή παραμονή στην επικράτεια του προκειμένου να αναλάβουν δραστηριότητες που ευνοούνται με την πραγματοποίηση ή την ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση, χρήση, επικαρπία ή διάθεση των σχετικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών ή βασικών τεχνικών υπηρεσιών.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει στους επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών που έχουν πραγματοποιήσει επενδύσεις στην επικράτεια του, και για τις επενδύσεις των επενδυτών αυτών, να απασχολούν οποιοδήποτε στέλεχος της επιλογής του επενδυτή ή της επένδυσης, άσχετα από την ιθαγένεια και την υπηκοότητά του, υπό τον όρο ότι το εν λόγω στέλεχος έχει άδεια εισόδου, παραμονής και εργασίας στην επικράτεια του πρώτου συμβαλλομένου μέρους, και ότι η σχετική θέση εργασίας πληροί τις προϋποθέσεις, τους όρους και τις προθεσμίες της άδειας που χορηγείται στο εν λόγω στέλεχος.

Άρθρο 12

Αποζημιώσεις

1. Εκτός από τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το άρθρο 13, σε έναν επενδυτή οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος ο οποίος υφίσταται ζημία όσον αφορά οποιαδήποτε επένδυση στην επικράτεια ενός άλλου συμβαλλομένου μέρους λόγω πολέμου ή άλλης ένοπλης σύγκρουσης, κατάστασης εθνικής ανάγκης, πολιτικών αναταραχών ή άλλων παρόμοιων γεγονότων στην εν λόγω επικράτεια, παραχωρείται από το δεύτερο συμβαλλόμενο μέρος, όσον αφορά την αποκατάσταση, αποζημίωση, αντισταθμιστική παροχή ή άλλη διευθέτηση, η πλέον ευνοϊκή μεταχείριση την οποία το δεύτερο αυτό συμβαλλόμενο μέρος παρέχει σε οποιοδήποτε άλλο επενδυτή, είτε πρόκειται για δικό του επενδυτή, επενδυτή οποιοδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή επενδυτή από οποιοδήποτε τρίτο κράτος.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ένας επενδυτής συμβαλλομένου μέρους ο οποίος, σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή, υφίσταται ζημία στην επικράτεια άλλου συμβαλλομένου μέρους λόγω:

- α) επίταξης της επένδυσής του ή μέρους αυτής από τις δυνάμεις ή τις αρχές του εν λόγω άλλου συμβαλλομένου μέρους ή
- β) καταστροφής της επένδυσής του ή μέρους αυτής από τις δυνάμεις ή τις αρχές του εν λόγω άλλου συμβαλλομένου μέρους, η οποία δεν επιβάλλεται από τις ανάγκες των περιστάσεων,

δικαιούνται αποκατάστασης ή αποζημίωσης, που και στις δύο περιπτώσεις θα είναι άμεση, επαρκής και αποτελεσματική.

Άρθρο 13

Απαλλοτρίωση

1. Οι επενδύσεις των επενδυτών ενός συμβαλλομένου μέρους στην επικράτεια άλλου συμβαλλομένου μέρους δεν εθνικοποιούνται, δεν απαλλοτριώνονται, ούτε υπόκεινται σε μέτρο ή μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος με την εθνικοποίηση ή την απαλλοτρίωση (στο εξής αναφέρονται ως «απαλλοτρίωση»), εκτός εάν η απαλλοτρίωση:

- α) πραγματοποιείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος·
- β) γίνεται άνευ διακρίσεων·
- γ) τηρεί όλες τις νόμιμες διατυπώσεις και
- δ) συνοδεύεται από την καταβολή άμεσης επαρκούς και αποτελεσματικής αποζημίωσης.

Η αποζημίωση αυτή ισούται προς τη δίκαιη αγοραία αξία την οποία είχε η απαλλοτριωμένη επένδυση αμέσως πριν γίνει γνωστή η απαλλοτρίωση ή η επικείμενη απαλλοτρίωση κατά τρόπο ώστε να επηρεαστεί η αξία της επένδυσης (στο εξής αναφέρεται ως «ημερομηνία αποτίμησης»).

Η εν λόγω δίκαιη αγοραία αξία υπολογίζεται, κατόπιν αιτήματος του επενδυτή, σε ελεύθερος μετατρέψιμο νόμισμα βάσει της αγοραίας τιμής συναλλάγματος που ισχύει για το νόμισμα αυτό κατά την ημερομηνία αποτίμησης. Η αποζημίωση αυτή περιλαμβάνει επίσης τόκους υπολογιζόμενους με εμπορικό επιτόκιο, καθοριζόμενο βάσει της αγοράς από την ημερομηνία απαλλοτρίωσης έως την ημερομηνία καταβολής.

2. Ο θιγόμενος επενδυτής δικαιούται να ζητήσει από δικαστική ή άλλη αρμόδια και ανεξάρτητη αρχή του εν λόγω συμβαλλομένου μέρους να εξετάσει αμέσως, και στα πλαίσια του δικαίου του συμβαλλομένου μέρους που προβαίνει στην απαλλοτρίωση, την περίπτωση του, την αποτίμηση της επένδυσής του και την καταβολή της αποζημίωσης, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Προς αποφυγήν αμφισβητήσεων, η απαλλοτρίωση περιλαμβάνει καταστάσεις κατά τις οποίες ένα συμβαλλόμενο μέρος απαλλοτριώνει τα περιουσιακά στοιχεία μιας εταιρείας ή επιχείρησης στην επικράτειά του, στην οποία ένας επενδυτής οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους έχει επένδυση, συμπεριλαμβανομένης της κυριότητας μετοχών.

Άρθρο 14

Μεταφορά ποσών που αφορούν επενδύσεις

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εγγυάται, όσον αφορά τις επενδύσεις που διενεργούνται στην επικράτειά του από επενδυτές οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους, την ελευθερία μεταφορών ποσών προς και από την επικράτειά του. Οι μεταφορές αυτές περιλαμβάνουν:

- α) το αρχικό κεφάλαιο και κάθε συμπληρωματικό κεφάλαιο για τη συντήρηση και την ανάπτυξη μιας επένδυσης·
- β) τις αποδόσεις·
- γ) τις πληρωμές που καταβάλλονται βάσει συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένου του ποσού που καταβάλλεται για την απόσβεση του κεφαλαίου και την εξυπηρέτηση των δεδουλευμένων τόκων δυνάμει συμβάσεως δανείου·
- δ) το αδαπάνητο μέρος των αποδοχών και άλλων αμοιβών προσωπικού που έχει προσληφθεί στο εξωτερικό στο πλαίσιο της επένδυσης αυτής·
- ε) το προϊόν της πώλησης ή της ρευστοποίησης της επένδυσης ή τμήματος αυτής·
- στ) τις πληρωμές που προέρχονται από τη διευθέτηση διαφορών·
- ζ) τις καταβολές αποζημιώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13.

2. Οι μεταφορές σύμφωνα με την παράγραφο 1 εκτελούνται αμελλητί και, εκτός από την περίπτωση της απόδοσης σε είδος, σε ελεύθερας μετατρέψιμο νόμισμα.

3. Οι μεταφορές εκτελούνται με την τιμή συναλλάγματος «spot» που επικρατεί στην αγορά για το συγκεκριμένο νόμισμα κατά την ημερομηνία μεταφοράς. Ελλείψει αγοράς συναλλάγματος, χρησιμοποιείται η πιο πρόσφατη τιμή που έχει εφαρμοσθεί για τις ξένες επενδύσεις ή η πιο πρόσφατη συναλλαγματική ισοτιμία για τη μετατροπή νομισμάτων σε ειδικά τραθηκτικά δικαιώματα, ανάλογα με το ποια τιμή είναι η πιο συμφέρουσα για τον επενδυτή.

4. Παρά τις παραγράφους 1 έως 3, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προστατεύει τα δικαιώματα των πιστωτών ή να εξασφαλίζει την τήρηση των νόμων για την έκδοση, την αγοραπωλησία και τη διαχείριση τίτλων και την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, εκδιδόμενων σε αστικές, διοικητικές και ποινικές υποθέσεις, μέσω της αντικειμενικής, αμερόληπτης και καλόπιστης εφαρμογής των νόμων του και των κανονισμών του.

5. Παρά την παράγραφο 2, τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία είναι κράτη που αποτελούσαν τμήμα της πρώην Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών μπορούν να προβλέπουν στις συμφωνίες που συνάπτουν μεταξύ τους ότι οι μεταφορές πληρωμών λαμβάνουν χώρα στα νομίσματα των εν λόγω συμβαλλομένων μερών, υπό τον όρο ότι οι συμφωνίες αυτές δεν παρέχουν στις επενδύσεις που διενεργούνται στην επικράτειά τους από επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση από εκείνη που παρέχεται είτε για τις επενδύσεις επενδυτών των συμβαλλομένων μερών που έχουν συνάψει τις εν λόγω συμφωνίες είτε για τις επενδύσεις επενδυτών οποιουδήποτε τρίτου κράτους.

6. Παρά την παράγραφο 1 στοιχείο β), ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να περιορίσει τη μεταφορά της απόδοσης σε είδος, όταν συντρέχουν περιστάσεις κατά τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος έχει το δικαίωμα, βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή της GATT και των συναφών πράξεων, να περιορίσει ή να απαγορεύσει την εξαγωγή ή την πώληση για εξαγωγή που προϊόντος που αποτελεί την απόδοση σε είδος, υπό τον όρο ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει να γίνεται η μεταφορά της απόδοσης σε είδος δυνάμει ή βάσει μιας συμφωνίας επενδύσεων, άδειας πραγματοποίησης επενδύσεων ή άλλης γραπτής συμφωνίας μεταξύ του συμβαλλομένου μέρους και είτε ενός επενδυτή άλλου συμβαλλομένου μέρους είτε της επένδυσής του.

Άρθρο 15

Υποκατάσταση

1. Εάν συμβαλλόμενο μέρος ή ο αρμόδιος οργανισμός του (στο εξής αναφέρεται ως «μέρος που κατέβαλε αποζημίωση») καταβάλει ποσό ως αποζημίωση ή εγγύηση που δίδεται για επένδυση ενός επενδυτή (στο εξής αναφέρεται ως το «μέρος που εισέπραξε αποζημίωση») στην επικράτεια ενός άλλου συμβαλλομένου μέρους (στη συνέχεια αναφέρεται ως το «μέρος υποδοχής»), το μέρος υποδοχής αναγνωρίζει:

- α) τη μεταθίβαση στο μέρος που κατέβαλε αποζημίωση όλων των δικαιωμάτων και απαιτήσεων που προκύπτουν από την εν λόγω επένδυση και
- β) το δικαίωμα του μέρους που κατέβαλε αποζημίωση να ασκεί όλα τα εν λόγω δικαιώματα και να προβάλλει τις απαιτήσεις αυτές δυνάμει υποκατάστασης,

2. Το μέρος που κατέβαλε αποζημίωση δικαιούται πάντοτε:

- α) της ίδιας μεταχείρισης όσον αφορά τα δικαιώματα και τις απαιτήσεις που αποκτά δυνάμει της μεταθίβασης η οποία προβλέπεται στην παράγραφο 1 και
- β) των ιδίων πληρωμών που απορρέουν από τα εν λόγω δικαιώματα και απαιτήσεις,

με εκείνες τις οποίες το μέρος που εισέπραξε αποζημίωση εδικαιούτο να λάβει δυνάμει της παροδίας συνθήκης στο πλαίσιο της σχετικής επένδυσης.

3. Σε οποιαδήποτε διαδικασία βάσει του άρθρου 26, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν υποστηρίζει, ως υπεράσπιση, ανταπαίτηση, δικαίωμα αποκατάστασης ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, ότι έχει εισπράξει ή πρόκειται να εισπράξει, βάσει σύμβασης ασφάλισης ή εγγύησης, αποζημίωση ή άλλη αντιστάθμιση για όλες ή ορισμένες από τις εικαζόμενες ζημιές.

Άρθρο 16

Σχέση με άλλες συμφωνίες

Εάν δύο ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη έχουν συνάψει προηγουμένως ή συνάψουν αργότερα διεθνή συμφωνία για θέματα που αφορούν τα μέρη III ή V της παρούσας συνθήκης:

1. καμία διάταξη του μέρους III ή V της παρούσας συνθήκης δεν ερμηνεύεται ως παρέκκλιση από οποιαδήποτε σχετική διάταξη της άλλης συμφωνίας ή από οποιοδήποτε δικαίωμα αμφισβήτησης σχετικής αποφάσεως βάσει της συμφωνίας αυτής και
2. καμία σχετική διάταξη της άλλης συμφωνίας δεν ερμηνεύεται ως παρέκκλιση από οποιαδήποτε διάταξη του μέρους III ή V της παρούσας συνθήκης ή από οποιοδήποτε δικαίωμα αμφισβήτησης σχετικής αποφάσεως βάσει της παρούσας συνθήκης,

όταν οποιαδήποτε παρόμοια διάταξη είναι πιο ευνοϊκή για τον επενδυτή ή την επένδυση.

Άρθρο 17

Μη εφαρμογή του μέρους III σε ορισμένες περιπτώσεις

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιφυλάσσεται του δικαιώματος να εξαιρεί από τα ευεργετήματα του μέρους αυτού:

1. ένα νομικό φορέα, εάν αυτός ανήκει σε ή ελέγχεται από πολίτες ή υπηκόους τρίτου κράτους και εάν δεν αναπτύσσει σημαντικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στην επικράτεια του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο είναι οργανωμένος ή
2. μια επένδυση, εάν το συμβαλλόμενο μέρος που προβαίνει στην εξαίρεση αποδείξει ότι η επένδυση αυτή έχει διενεργηθεί από επενδυτή τρίτου κράτους με ή ως προς την οποία το συμβαλλόμενο μέρος που προβαίνει στην εξαίρεση
 - α) δεν διατηρεί διπλωματικές σχέσεις ή
 - β) θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα τα οποία:
 - i) απαγορεύουν την πραγματοποίηση συναλλαγών με τον επενδυτή του εν λόγω κράτους ή
 - ii) θα παραβιάζονταν ή θα παρακάπτονταν εάν τα πλεονεκτήματα του παρόντος μέρους παρέχονταν στους επενδυτές του εν λόγω κράτους ή στις επενδύσεις τους.

ΜΕΡΟΣ IV

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Κυριαρχία επί των ενεργειακών πόρων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την κρατική κυριαρχία και τα κυριαρχικά δικαιώματα επί των ενεργειακών πόρων. Επιβεβαιώνουν ότι τα δικαιώματα αυτά πρέπει να ασκούνται σύμφωνα και με την επιφύλαξη των κανόνων του διεθνούς δικαίου.
2. Με την επιφύλαξη των στόχων της προώθησης της πρόσβασης στους ενεργειακούς πόρους καθώς και της εξερεύνησης και ανάπτυξής τους σε εμπορική βάση, η συνθήκη δεν θίγει σε καμία περίπτωση τους κανόνες των συμβαλλόμενων μερών που διέπουν το σύστημα ιδιοκτησίας των ενεργειακών πόρων.
3. Κάθε κράτος διατηρεί ειδικότερα το δικαίωμα να καθορίζει τις γεωγραφικές περιοχές στην επικράτειά του

στις οποίες θα επιτραπεί η εξερεύνηση και η ανάπτυξη των ενεργειακών του πόρων, η βελτιστοποίηση της ανάκτησής τους, καθώς και ο ρυθμός εξάντλησης ή εκμετάλλευσής τους, να προσδιορίζει και να εισπράττει οποιουδήποτε φόρους, δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας ή άλλα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο μιας τέτοιας εξερεύνησης και εκμετάλλευσης, όπως και να ρυθμίζει τα περιβαλλοντικά θέματα και τα θέματα ασφάλειας της εν λόγω εξερεύνησης, ανάπτυξης και αξιοποίησης στην επικράτειά του, καθώς επίσης και να συμμετέχει στην εν λόγω εξερεύνηση και εκμετάλλευση, μεταξύ άλλων, με την άμεση συμμετοχή του δημοσίου ή μέσω κρατικών επιχειρήσεων.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διευκολύνουν την πρόσβαση στους ενεργειακούς πόρους, μεταξύ άλλων, με τη χορήγηση, χωρίς την εισαγωγή διακρίσεων και σύμφωνα με γνωστοποιηθέντα κριτήρια, εγκρίσεων, αδειών, παραχωρήσεων και συμβάσεων για την αναζήτηση και την εξερεύνηση ενεργειακών πόρων, με στόχο την εκμετάλλευση ή την εξόρυξή τους.

Άρθρο 19

Περιβαλλοντικές πτυχές

1. Για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις του βάσει των διεθνών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες συμμετέχει, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προσπαθεί να μειώσει στο ελάχιστο, κατά οικονομικώς αποδοτικό τρόπο, τις δυσμενείς επιπτώσεις που έχουν στο περιβάλλον, τόσο εντός, όσο και εκτός της επικράτειάς του, όλες οι δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται εντός της επικράτειάς του και στο πλαίσιο του ενεργειακού κύκλου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ασφάλεια. Στην προσπάθειά του αυτή, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενεργεί κατά αποδοτικό ως προς το κόστος τρόπο. Στις πολιτικές και τις δράσεις του, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά για τη λήψη προληπτικών μέτρων ώστε να προλαμβάνεται ή να ελαχιστοποιείται η υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι ο ρυπαίνων στις επικράτειες των συμβαλλομένων μερών πρέπει, καταρχήν, να βαρύνεται με το κόστος της ρύπανσης, συμπεριλαμβανόμενης της διαμεσοδικής ρύπανσης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το δημόσιο συμφέρον και χωρίς στρέβλωση των επενδύσεων στον ενεργειακό κύκλο ή το διεθνές εμπόριο. Συνεπώς, τα συμβαλλόμενα μέρη:

- α) λαμβάνουν υπόψη τα περιβαλλοντικά ζητήματα κατά τη χάραξη και την εφαρμογή των ενεργειακών τους πολιτικών·
- β) προωθούν στο πλαίσιο του ενεργειακού κύκλου τη διαμόρφωση τιμών προσανατολισμένων στην αγορά και φροντίζουν ώστε οι τιμές αυτές να απηχούν πληρέστερα το περιβαλλοντικό κόστος και όφελος·
- γ) έχοντας υπόψη το άρθρο 34 παράγραφος 4, ενθαρρύνουν τη συνεργασία για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του Χάρτη και τη συνεργασία στον τομέα των διεθνών περιβαλλοντικών προτύπων για τον ενεργειακό κύκλο, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων μερών όσον αφορά τις δυσμενείς επιπτώσεις και το κόστος ελάττωσης·
- δ) μεριμνούν ιδιαίτερα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, για την ανάπτυξη και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, για την προώθηση και τη χρήση καθαρότερων καυσίμων και για τη χρησιμοποίηση τεχνολογιών και τεχνολογικών μέσων που περιορίζουν τη ρύπανση·
- ε) προωθούν τη συλλογή και τη διάδοση πληροφοριών μεταξύ συμβαλλομένων μερών σχετικά με περιβαλλοντικές ορθές και οικονομικώς αποδοτικές ενεργειακές πολιτικές και αποδοτικές ως προς το κόστος πρακτικές και τεχνολογίες·
- στ) προωθούν την επίγνωση του κοινού όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ενεργειακών συστημάτων, την εμπέδωση της πρόληψης ή της ελάττωσης των δυσμενών επιπτώσεών τους και το κόστος που συνδέεται με διάφορα μέτρα πρόληψης ή ελάττωσης των επιπτώσεων·

ζ) προωθούν και συνεργάζονται για την έρευνα, την ανάπτυξη και την εφαρμογή ενεργειακώς αποτελεσματικών και περιβαλλοντικώς ορθών τεχνολογιών, πρακτικών και μεθόδων που ελαχιστοποιούν τις δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε όλο το φάσμα του ενεργειακού κύκλου κατά οικονομικώς αποδοτικό τρόπο·

η) ενθαρρύνουν τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τη μεταφορά και τη διάδοση των εν λόγω τεχνολογιών, παράλληλα με την κατάλληλη και αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας·

θ) προωθούν τη διαφανή εκτίμηση, σε πρώιμο στάδιο και πριν από τη λήψη αποφάσεων, και την εκ των υστέρων παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από σημαντικά για το περιβάλλον έργα ενεργειακών επενδύσεων·

ι) προωθούν τη διεθνή ενημέρωση και την ανταλλαγή πληροφοριών για τα σχετικά περιβαλλοντικά προγράμματα και πρότυπα των συμβαλλομένων μερών και για την εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων και προτύπων·

ια) συμμετέχουν, εάν τους ζητηθεί και στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων τους, στην ανάπτυξη και την εφαρμογή κατάλληλων περιβαλλοντικών προγραμμάτων στα συμβαλλόμενα μέρη.

2. Κατόπιν αιτήματος ενός ή περισσότερων συμβαλλομένων μερών, οι διαφορές όσον αφορά την εφαρμογή ή την ερμηνεία των διατάξεων του παρόντος άρθρου εξετάζονται από τη Διάσκεψη του Χάρτη με σκοπό την εξεύρεση λύσεως, εφόσον δεν υφίστανται σε άλλα σχετικά διεθνή όργανα διακανονισμοί για την εξέταση των εν λόγω διαφορών.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου νοείται ως:

α) «ενεργειακός κύκλος», το σύνολο της ενεργειακής αλυσίδας, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την αναζήτηση, εξερεύνηση, παραγωγή, μετατροπή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και κατανάλωση των διαφόρων μορφών ενέργειας και την επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων, καθώς και τον παροπλισμό, διακοπή ή τερματισμό των εν λόγω δραστηριοτήτων, ελαχιστοποιώντας τις επιβλαβείς επιπτώσεις στο περιβάλλον·

β) «περιβαλλοντικές επιπτώσεις», οποιοδήποτε αποτέλεσμα που προκαλείται από δεδομένη δραστηριότητα στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων της ανθρώπινης υγείας και ασφάλειας, της πανίδας, της χλωρίδας, του εδάφους, του αέρα, των υδάτων, του κλίματος, του τοπίου και των ιστορικών μνημείων ή άλλων φυσικών δομών ή των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παραγόντων αυτών· επίσης, περιλαμβάνονται επιπτώσεις επί της πολιτιστικής κληρονομιάς ή των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που προκύπτουν από αλλαγές στους παράγοντες αυτούς·

- γ) «βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης», δράση για τη διατήρηση της ίδιας ποσότητας τελικού αποτελέσματος (ενός εμπορεύματος ή υπηρεσίας), χωρίς να μειωθεί η ποιότητα ή οι επιδόσεις του τελικού αποτελέσματος, μειώνοντας παράλληλα την ποσότητα ενέργειας που απαιτείται για την παραγωγή του εν λόγω τελικού αποτελέσματος.
- δ) «αποδοτικός ως προς το κόστος», η επίτευξη συγκεκριμένου στόχου με το χαμηλότερο κόστος ή η επίτευξη του μεγίστου οφέλους για δεδομένο κόστος.

Άρθρο 20

Διαφάνεια

1. Οι νόμοι, οι κανονισμοί και οι δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις γενικής ισχύος που αφορούν το εμπόριο ενεργειακών υλών και προϊόντων συγκαταλέγονται, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο α), στα μέτρα που υπόκεινται στους κανόνες διαφάνειας της GATT και των σχετικών συναφών πράξεων.
2. Οι νόμοι, οι κανονισμοί και οι δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις γενικής ισχύος που θέτει σε εφαρμογή ένα συμβαλλόμενο μέρος, καθώς και οι συμφωνίες που ισχύουν μεταξύ συμβαλλόμενων μερών και συνδέονται με άλλα θέματα που καλύπτει η παρούσα συνθήκη, δημοσιεύονται επίσης αμέσως, ούτως ώστε τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη και επενδυτές να είναι σε θέση να λάβουν γνώση αυτών. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν υποχρεώνουν τα συμβαλλόμενα μέρη να γνωστοποιούν εμπιστευτικές πληροφορίες, οι οποίες θα παρεμπόδιζαν την εφαρμογή του νόμου ή άλλως θα ήταν αντίθετες προς το δημόσιο συμφέρον ή θα παρέβλαπταν τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα οποιουδήποτε επενδυτή.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα ή περισσότερα γραφεία πληροφόρησης, όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών όσον αφορά τους προαναφερόμενους νόμους, κανονισμούς, δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις, και ανακοινώνει αμέσως τους ορισμούς αυτούς στη Γραμματεία, η οποία τα γνωστοποιεί εάν της ζητηθεί.

Άρθρο 21

Φορολογία

1. Εκτός αν άλλως ορίζεται στο παρόν άρθρο, καμία διάταξη της παρούσας συνθήκης δεν δημιουργεί δικαιώματα ούτε επιβάλλει υποχρεώσεις όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα των συμβαλλόμενων μερών. Σε περίπτωση οποιασδήποτε ανακολουθίας μεταξύ του παρόντος άρθρου και άλλων τυχόν διατάξεων της συνθήκης, το παρόν άρθρο υπερισχύει, στο βαθμό που υπάρχει ανακολουθία.
2. Το άρθρο 7 παράγραφος 3 ισχύει για τα φορολογικά μέτρα, εκτός από εκείνα που αφορούν τη φορολογία εισοδή-

ματος ή κεφαλαίου, ενώ η εν λόγω διάταξη δεν ισχύει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- a) για πλεονέκτημα που παραχωρείται από συμβαλλόμενο μέρος δυνάμει των φορολογικών διατάξεων οποιασδήποτε σύμβασης, συμφωνίας ή διακανονισμού που περιγράφεται στην παράγραφο 7 στοιχείο α) σημείο ii) ή
 - b) για οποιοδήποτε φορολογικό μέτρο με το οποίο επιδιώκεται η αποτελεσματική είσπραξη των φόρων, εκτός εάν το μέτρο ενός συμβαλλόμενου μέρους εισάγει αυθαίρετη διάκριση έναντι των ενεργειακών υλών και προϊόντων που κατάγονται από ή προορίζονται για την επικράτεια άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή περιορίζει αυθαίρετα τα ευεργετήματα που παρέχονται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 3.
3. Το άρθρο 10 παράγραφοι 2 και 7 ισχύει για τα φορολογικά μέτρα των συμβαλλόμενων μερών, εκτός από εκείνα που αφορούν τη φορολόγηση εισοδήματος ή κεφαλαίου, ενώ οι διατάξεις αυτές δεν ισχύουν στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - a) για την επιβολή υποχρεώσεων μεταχείρισης ως μάλλον ευνοούμενου κράτους όσον αφορά πλεονεκτήματα που παραχωρούνται από συμβαλλόμενο μέρος δυνάμει των φορολογικών διατάξεων οποιασδήποτε σύμβασης, συμφωνίας ή διακανονισμού που περιγράφεται στην παράγραφο 7 στοιχείο α) σημείο ii) ή προκύπτει από τη συμμετοχή σε οποιοδήποτε οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης ή
 - b) για οποιοδήποτε φορολογικό μέτρο το οποίο επιδιώκει να εξασφαλίσει την αποτελεσματική είσπραξη φόρων, εκτός εάν το μέτρο αυτό εισάγει αυθαίρετη διάκριση έναντι επενδυτή άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή περιορίζει αυθαίρετα τα ευεργετήματα που παρέχονται δυνάμει των επενδυτικών διατάξεων της παρούσας συνθήκης.
 4. Το άρθρο 29 παράγραφοι 2 έως 6 ισχύει για τα φορολογικά μέτρα, εκτός από εκείνα που αφορούν τη φορολόγηση εισοδήματος ή κεφαλαίου.
 5. a) Το άρθρο 13 ισχύει για τη φορολογία.
 - b) Οποιοδήποτε ανακύπτει θέμα δυνάμει του άρθρου 13, και εφόσον αυτό αφορά το κατά πόσον ένας φόρος συνιστά απαλλοτρίωση ή το κατά πόσον ένας φόρος ο οποίος εικάζεται ότι συνιστά απαλλοτρίωση εισάγει διακρίσεις, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις:
 - i) ο επενδυτής ή το συμβαλλόμενο μέρος που διατείνεται ότι πρόκειται για απαλλοτρίωση, παραπέμπει το θέμα του κατά πόσον το μέτρο αυτό συνιστά ή όχι απαλλοτρίωση ή εισάγει διακρίσεις στις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Σε περίπτωση που ο επενδυτής ή το συμβαλλόμενο μέρος δεν προθούν στην εν λόγω παραπομπή, τα όργανα που είναι αρμόδια για την επίλυση διαφορών, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ή το άρθρο 27 παράγραφος 2, παραπέμπουν το θέμα στις σχετικές αρμόδιες φορολογικές αρχές.

ii) οι αρμόδιες φορολογικές αρχές προσπαθούν να επιλύσουν τα παραπεμφθέντα ζητήματα εντός χρονικής περιόδου έξι μηνών από την παραπομπή. Όταν πρόκειται για θέματα μη εισαγωγής διακρίσεων, οι αρμόδιες φορολογικές αρχές εφαρμόζουν τις διατάξεις περί μη διακρίσεων της οικείας φορολογικής σύμβασης ή, εάν η εν λόγω σύμβαση δεν περιέχει τέτοιες διατάξεις που να είναι δυνατό να εφαρμοσθούν για το φόρο αυτό ή εάν δεν ισχύει καμία τέτοια φορολογική σύμβαση μεταξύ των ενδιαφερόμενων συμβαλλομένων μερών, εφαρμόζουν τις αρχές περί μη διακρίσεων βάσει της πρότυπης φορολογικής σύμβασης του οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη για το εισόδημα και το κεφάλαιο.

iii) τα όργανα που είναι αρμόδια για την επίλυση διαφορών δυνάμει του άρθρου 26 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ή του άρθρου 27 στοιχείο α) μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τυχόν πορίσματα στα οποία έχουν καταλήξει οι αρμόδιες φορολογικές αρχές ως προς το εάν το μέτρο συνιστά ή όχι απαλλοτρίωση. Τα όργανα αυτά οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τυχόν πορίσματα στα οποία έχουν καταλήξει οι αρμόδιες φορολογικές αρχές στην εξάμηνη περίοδο που αναφέρεται στο στοιχείο β) σημείο ii) όσον αφορά το κατά πόσον ο φόρος εισάγει διακρίσεις. Τα εν λόγω όργανα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τυχόν πορίσματα στα οποία έχουν καταλήξει οι αρμόδιες φορολογικές αρχές μετά την παρέλευση της εξάμηνης περιόδου.

iv) η παρέμβαση των αρμόδιων φορολογικών αρχών μετά την παρέλευση της εξάμηνης περιόδου που αναφέρεται στο στοιχείο β) σημείο ii), δεν πρέπει να έχει σε καμία περίπτωση ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση των διαδικασιών βάσει των άρθρων 26 και 27.

6. Προς αποφυγήν αμφιβολιών, το άρθρο 14 δεν περιορίζει το δικαίωμα συμβαλλομένου μέρους να επιβάλλει ή να εισπράττει φόρους μέσω παρακράτησης ή άλλων μέσων.

7. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

α) ο όρος «φορολογικό μέτρο» περιλαμβάνει:

i) τις φορολογικές διατάξεις του εθνικού δικαίου του συμβαλλομένου μέρους ή μιας πολιτικής του υποδιαιρέσης ή ενός οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης και

ii) τις φορολογικές διατάξεις κάθε σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή κάθε διεθνούς συμφωνίας ή διακανονισμού που δεσμεύει το συμβαλλόμενο μέρος.

β) ως φόροι εισοδήματος ή κεφαλαίου θεωρούνται όλοι οι φόροι που επιβάλλονται επί του συνολικού εισοδήματος

ή του συνολικού κεφαλαίου ή επί στοιχείων αυτών, συμπεριλαμβανομένων των φόρων επί προϊόντων εκποίησης ακινήτων, των φόρων ακινήτου περιουσίας, των φόρων κληρονομίας και δωρεών ή των κατ' ουσίαν παρομοίων φόρων, των φόρων επί του συνολικού ποσού μισθών ή ημερομισθίων καταβαλλομένων από τις επιχειρήσεις, καθώς και των φόρων υπεραξίας κεφαλαίου.

γ) ως «αρμόδια φορολογική αρχή» νοείται η αρχή που είναι αρμόδια, δυνάμει συμφωνίας αποφυγής της διπλής φορολογίας μεταξύ συμβαλλομένων μερών ή, εφόσον δεν ισχύει τέτοια συμφωνία, ο υπουργός ή το υπουργείο οικονομικών ή οι εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποί τους.

δ) προς αποφυγήν αμφιβολιών, οι όροι «φορολογικές διατάξεις» και «φόροι» δεν περιλαμβάνουν τους τελωνειακούς δασμούς.

Άρθρο 22

Κρατικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις με ειδικά προνόμια

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οποιαδήποτε κρατική επιχείρηση, την οποία διατηρεί ή ιδρύει, ασκεί τις δραστηριότητές της όσον αφορά την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών στην επικράτειά του κατά τρόπο σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις του συμβαλλομένου μέρους βάσει του μέρους III της παρούσας συνθήκης.

2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν ενθαρρύνει, ούτε απαιτεί από μια κρατική επιχείρηση να ασκεί τις δραστηριότητές της στην επικράτειά του κατά τρόπο που δεν συμβιβάζεται με τις υποχρεώσεις του συμβαλλομένου μέρους βάσει άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε, εάν ιδρύει ή διατηρεί φορέα και αναθέτει στον φορέα αυτό κανονιστικές, διοικητικές ή άλλες κυβερνητικές εξουσίες, να ασκεί ο φορέας αυτός τις εν λόγω εξουσίες κατά τρόπο σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις του συμβαλλομένου μέρους βάσει της παρούσας συνθήκης.

4. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν ενθαρρύνει, ούτε απαιτεί από οποιοδήποτε φορέα στον οποίο παραχωρεί αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα, να ασκεί τις δραστηριότητές του στην επικράτειά του με τρόπο που δεν συμβιβάζεται με τις υποχρεώσεις του συμβαλλομένου μέρους βάσει της παρούσας συνθήκης.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «φορέας» καλύπτει οποιαδήποτε επιχείρηση, υπηρεσία ή άλλον οργανισμό ή πρόσωπο.

Άρθρο 23**Τήρηση των διατάξεων από αρχές κατώτερες των εθνικών**

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος είναι πλήρως υπεύθυνο, βάσει της παρούσας συνθήκης, για την τήρηση όλων των διατάξεων της συνθήκης και λαμβάνει τα εύλογα μέτρα που έχει στην διάθεσή του για να εξασφαλίσει την τήρηση στην επικράτειά του των εν λόγω διατάξεων από τις περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις και αρχές.

2. Η επίκληση των διατάξεων για την επίλυση των διαφορών, που αναφέρονται στα μέρη II, IV και V της συνθήκης, είναι δυνατή για μέτρα που αφορούν την τήρηση της παρούσας συνθήκης από ένα συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία έχουν ληφθεί από περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις και αρχές στην επικράτεια του συμβαλλομένου μέρους.

Άρθρο 24**Εξαιρέσεις**

1. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει για τα άρθρα 12, 13 και 29.

2. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης πλην:

α) εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και

β) του σημείου i), του μέρους III της συνθήκης

δεν εμποδίζουν τα συμβαλλόμενα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα:

i) που είναι απαραίτητα για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών·

ii) που απαιτούνται για την απόκτηση ή τη διανομή ενεργειακών υλών και προϊόντων σε περίπτωση ελλειπούς εφοδιασμού, ο οποίος οφείλεται σε λόγους που διαφεύγουν του ελέγχου του συμβαλλομένου αυτού μέρους, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι συνεπή προς τις ακόλουθες αρχές:

A. ότι όλα τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη δικαιούνται ισότιμου μεριδίου από τη διεθνή προσφορά των ενεργειακών αυτών υλών και προϊόντων και

B. ότι τυχόν μέτρα που αντίκεινται προς τη παρούσα συνθήκη θα παύσουν να εφαρμόζονται μόλις εκλείψουν οι λόγοι που προκάλεσαν τη λήψη τους ή

iii) που έχουν ως στόχο να ωφελήσουν επενδυτές ή επενδύσεις, οι οποίοι είναι αυτόχθονες ή κοινωνικά και οικο-

νομικώς μειονεκτούντα άτομα ή ομάδες και τα οποία κοινοποιούνται σχετικά στη Γραμματεία, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά:

A. δεν έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία του συμβαλλομένου μέρους και

B. δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ επενδυτών οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους και επενδυτών του εν λόγω συμβαλλομένου μέρους που δεν συγκαταλέγονται σε εκείνους για τους οποίους προορίζονται τα εν λόγω μέτρα,

υπό τον όρο ότι τα μέτρα αυτά δεν αποτελούν συγκεκριμένους περιορισμούς των οικονομικών δραστηριοτήτων στον ενεργειακό τομέα, ούτε εισάγουν αυθαίρετη ή αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ συμβαλλομένων μερών ή μεταξύ επενδυτών ή άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων συμβαλλομένων μερών. Τα μέτρα αυτά είναι δεόντως αιτιολογημένα και δεν εξουδετερώνουν ούτε θίγουν τα ευεργετήματα τα οποία ευλόγως ένα ή περισσότερα από τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη ενδέχεται να προσδοκούν δυνάμει της παρούσας συνθήκης, πέραν του βαθμού που είναι αυστηρώς απαραίτητος για την επίτευξη του δηλωθέντος σκοπού.

3. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης, πλην των αναφερόμενων στην παράγραφο 1, δεν ερμηνεύονται κατά τρόπο ώστε να παρεμποδίζεται οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος από το να λάβει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία:

α) για την προστασία των βασικών συμφερόντων του στον τομέα της ασφάλειας, περιλαμβανόμενων και εκείνων:

i) σχετικά με την προμήθεια ενεργειακών υλών και προϊόντων σε μια στρατιωτική μονάδα ή

ii) που έχουν ληφθεί σε περίοδο πολέμου, ένοπλης σύγκρουσης ή άλλης κατάστασης έκτακτης ανάγκης στις διεθνείς σχέσεις·

β) για την εφαρμογή εθνικών πολιτικών όσον αφορά τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων ή άλλων πυρηνικών εκρηκτικών μηχανισμών ή απαραίτητων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της συμφωνίας για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων, των κατευθυντηρίων γραμμών για τους προμηθευτές πυρηνικών όπλων και άλλων διεθνών υποχρεώσεων ή ερμηνευτικών δηλώσεων για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων ή

γ) για τη διατήρηση της δημοσίας τάξεως.

Τα μέτρα αυτά δεν συνιστούν συγκεκριμένο περιορισμό της διαμετακόμισης.

4. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης βάσει των οποίων παραχωρείται μεταχείριση μάλλον ευνοούμενου κράτους

δεν υποχρεώνουν κανένα συμβαλλόμενο μέρος να επεκτείνει στους επενδυτές άλλου συμβαλλομένου μέρους οποιαδήποτε προτιμησιακή μεταχείριση:

- α) που προκύπτει από τη συμμετοχή τους σε μια ζώνη ελεύθερου εμπορίου ή τελωνειακή ένωση ή
- β) που παραχωρείται από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας μεταξύ κρατών που αποτελούν τμήμα της πρώην Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, εφόσον εκκρεμεί η σύναψη των αμοιβαίων οικονομικών σχέσεων μεταξύ τους σε οριστική βάση.

Άρθρο 25

Συμφωνίες οικονομικής ολοκλήρωσης

1. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης δεν συνεπάγονται υποχρέωση για ένα συμβαλλόμενο μέρος που συμμετέχει σε

Συμφωνία Οικονομικής Ολοκλήρωσης (στο εξής αναφέρεται ως «ΣΟΟ») να επεκτείνει, μέσω της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους, σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος που δεν συμμετέχει στην ΣΟΟ, οποιαδήποτε προτιμησιακή μεταχείριση που εφαρμόζεται μεταξύ των μερών της εν λόγω ΣΟΟ, επειδή συμμετέχουν σε αυτήν.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, με τον όρο «ΣΟΟ» νοείται μια συμφωνία που ελευθερώνει σημαντικά, μεταξύ άλλων, το εμπόριο και τις επενδύσεις, προβλέποντας διατάξεις περί μη εισαγωγής ή κατάργησης κατ' ουσία όλων των διακρίσεων μεταξύ των μερών της, μέσω της κατάργησης των υφισταμένων μέτρων που δημιουργούν διακρίσεις ή/και της απαγόρευσης νέων ή περαιτέρω μέτρων που δημιουργούν διακρίσεις, είτε κατά την έναρξη ισχύος της συμφωνίας αυτής, είτε βάσει εύλογου χρονοδιαγράμματος.

3. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει την εφαρμογή της GATT και των συναφών πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 29.

ΜΕΡΟΣ V

ΕΠΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 26

Επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτού και συμβαλλόμενου μέρους

1. Διαφορές μεταξύ ενός συμβαλλομένου μέρους και επενδυτού άλλου συμβαλλομένου μέρους όσον αφορά μια επένδυση του τελευταίου στην επικράτεια του πρώτου, οι οποίες αφορούν μια εικαζόμενη αθέτηση υποχρέωσης του πρώτου, βάσει του μέρους III, επιλύονται, εφ' όσον είναι δυνατόν, φιλικά.

2. Εάν οι διαφορές αυτές δεν μπορέσουν να επιλυθούν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1, εντός χρονικής περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ένα από τα διαφωνούντα μέρη ζήτησε φιλική διευθέτηση, ο επενδυτής δύναται να επιλέξει την παραπομπή της διαφοράς για επίλυση:

- α) στα δικαστήρια ή στα διοικητικά δικαστήρια του διαφωνούντος συμβαλλομένου μέρους·
- β) σύμφωνα με κάθε εφαρμοστέα, προηγουμένως συμφωνηθείσα διαδικασία επίλυσης διαφορών ή
- γ) σύμφωνα με τις ακόλουθες παραγράφους του παρόντος άρθρου.

3. α) Με την επιφύλαξη μόνον των στοιχείων β) και γ), κάθε συμβαλλόμενο μέρος συναινεί διά της παρούσης ανεπιφύλακτα στην παραπομπή μίας διαφοράς σε διεθνή διαιτησία ή συνδιαλλαγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

β) i) Τα συμβαλλόμενα μέρη που αναφέρονται στο παράρτημα ID δεν συναινούν ανεπιφύλακτα για την παραπομπή της εν λόγω διαφοράς, όταν ο επενδυτής έχει προηγουμένως παραπέμψει τη διαφορά βάσει της παραγράφου 2 στοιχείο α) ή β).

ii) Για λόγους διαφάνειας, κάθε συμβαλλόμενο μέρος που αναφέρεται στο παράρτημα ID προβαίνει σε γραπτή δήλωση στη Γραμματεία όσον αφορά τις σχετικές πολιτικές, πρακτικές και όρους του, όχι αργότερα από την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής του, σύμφωνα με το άρθρο 39, ή την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης προσχώρησής του, σύμφωνα με το άρθρο 41.

γ) Ένα συμβαλλόμενο μέρος που αναφέρεται στο παράρτημα IA δεν συναινεί ανεπιφύλακτα για την παραπομπή μιας διαφοράς, όταν αυτή βασίζεται στην τελευταία φράση του άρθρου 10 παράγραφος 1.

4. Σε περίπτωση που ένας επενδυτής επιλέξει να παραπέμψει τη διαφορά για επίλυση βάσει της παραγράφου 2 στοιχείο γ), ο επενδυτής δηλώνει επίσης εγγράφως ότι συναινεί να υποβληθεί η διαφορά:

α) i) στο διεθνές κέντρο για το διακανονισμό των διαφορών εξ επενδύσεων, που έχει ιδρυθεί με τη σύμβαση για τη ρύθμιση των σχετιζόμενων προς τις επενδύσεις διαφορών μεταξύ κρατών και υπηκόων άλλων κρατών, που ανοίχτηκε προς υπογραφή στην Ουάσιγκτον, στις 18 Μαρτίου 1965 («Σύμβαση ICSID»),

εφόσον το συμβαλλόμενο μέρος του επενδυτού και το διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος έχουν αμφότερα προσχωρήσει στη σύμβαση ICSID ή

ii) Στο διεθνές κέντρο για το διακανονισμό των διαφορών εξ επενδύσεων, που έχει ιδρυθεί με τη σύμβαση που αναφέρεται στο στοιχείο α) σημείο i), κατ' εφαρμογή των κανόνων που διέπουν την πρόσθετη διευκλίνηση για τη διεκπεραίωση προσφυγών από τη γραμματεία του κέντρου (στο εξής «κανόνες πρόσθετης διευκλίνησης»), εφόσον το συμβαλλόμενο μέρος του επενδυτού ή το διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος, όχι όμως αμφότερα, έχει προσχωρήσει στη σύμβαση ICSID.

β) σε ένα μοναδικό διαιτητή ή ad hoc διαιτητικό δικαστήριο, που συνιστάται σύμφωνα με τους κανόνες περί διαιτησίας της επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το διεθνές εμπορικό δίκαιο (στο εξής «UNCITRAL») ή

γ) σε διαιτησία ενώπιον του ινστιτούτου διαιτησίας του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Στοκχόλμης.

5. α) Η συναίνεση που προβλέπεται στην παράγραφο 3, καθώς επίσης και η γραπτή συναίνεση του επενδυτή που παρέχεται σύμφωνα με την παράγραφο 4, θεωρείται ότι πληροί τις απαιτήσεις όσον αφορά:

i) τη γραπτή συναίνεση των διαφωνούντων μερών, για τους σκοπούς του κεφαλαίου II της σύμβασης ICSID και για τους σκοπούς των κανόνων πρόσθετης διευκλίνησης·

ii) τη γραπτή συμφωνία για τους σκοπούς του άρθρου II της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την αναγνώριση και την εκτέλεση διαιτητικών αποφάσεων, η οποία έγινε στη Νέα Υόρκη στις 10 Ιουνίου 1958 (στο εξής «σύμβαση της Νέας Υόρκης») και

iii) «τα μέρη μιας σύμβασης (που) συμφώνησαν εγγράφως» για τους σκοπούς του άρθρου I των κανόνων διαιτησίας της UNCITRAL.

β) Κάθε διαιτησία δυνάμει του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε διαφωνούντος μέρους, σε κράτος που είναι μέρος της σύμβασης της Νέας Υόρκης. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται σε διαιτησία βάσει των ανωτέρω θεωρείται ότι προκύπτουν από εμπορική σχέση ή συναλλαγή, για τους σκοπούς του άρθρου I της εν λόγω σύμβασης.

6. Το δικαστήριο που συνιστάται δυνάμει της παραγράφου 4 αποφαίνεται επί της διαφοράς βάσει της

παρούσας συνθήκης και των εφαρμοστέων κανόνων και αρχών του διεθνούς δικαίου.

7. Ένας επενδυτής, εκτός των φυσικών προσώπων τα οποία έχουν την ιθαγένεια ενός διαφωνούντος συμβαλλόμενου μέρους κατά την ημερομηνία της γραπτής συναίνεσης, που αναφέρεται στην παράγραφο 4, και ο οποίος, πριν από την μεταξύ αυτού και του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους γένεση της διαφοράς, ελέγχεται από επενδυτές άλλου συμβαλλόμενου μέρους, θεωρείται, για τους σκοπούς του άρθρου 25 παράγραφος 2 στοιχείο β) της σύμβασης ICSID, ως «υπήκοος άλλου συμβαλλόμενου κράτους» και, για τους σκοπούς του άρθρου 1 παράγραφος 6 των κανόνων πρόσθετης διευκλίνησης, υφίσταται μεταχείριση «υπήκοου άλλου κράτους».

8. Οι διαιτητικές αποφάσεις, οι οποίες μπορεί να προβλέπουν και την καταβολή τόκων, είναι τελικές και δεσμευτικές για τα διαφωνούντα μέρη. Μια διαιτητική απόφαση σχετικά με μέτρο κυβέρνησης ή αρχής κατώτερης της εθνικής του διαφωνούντος συμβαλλόμενου μέρους προβλέπει ότι το συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καταβάλλει χρηματική αποζημίωση αντί οποιασδήποτε άλλης επανόρθωσης. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εκτελεί αμελλητί της αποφάσεις αυτές και φροντίζει για την αποτελεσματική επιβολή τους στην επικράτεια του.

Άρθρο 27

Επίλυση διαφορών μεταξύ συμβαλλόμενων μερών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να επιλύουν τις διαφορές σχετικά με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της παρούσας συνθήκης διά της διπλωματικής οδού.

2. Εάν η διαφορά δεν έχει επιλυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, και εκτός εάν η παρούσα συνθήκη προβλέπει άλλως ή υπάρχει άλλη γραπτή συμφωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ή το θέμα αφορά την εφαρμογή ή ερμηνεία του άρθρου 6 ή του άρθρου 19 ή, για τα συμβαλλόμενα μέρη που απαριθμούνται στο παράρτημα Α, την τελευταία πρόταση του άρθρου 10 παράγραφος 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται, μετά από γραπτή προειδοποίηση προς το άλλο διαφωνούν μέρος, να παραπέμψει το θέμα σε ad hoc διαιτητικό δικαστήριο δυνάμει του παρόντος άρθρου.

3. Αυτό το ad hoc διαιτητικό δικαστήριο συνιστάται ως ακολούθως:

α) το συμβαλλόμενο μέρος που κινεί τη διαδικασία διορίζει ένα μέλος του δικαστηρίου και ενημερώνει το άλλο διάδικο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με το διορισμό αυτό, εντός 30 ημερών από την παραλαβή της προειδοποίησης, που αναφέρεται στην παράγραφο 2, από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος·

β) εντός 60 ημερών από την παραλαβή της γραπτής προειδοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2, το άλλο

- διάδικο συμβαλλόμενο μέρος διορίζει ένα μέλος. Εάν ο διορισμός δεν πραγματοποιηθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, το συμβαλλόμενο μέρος που κίνησε τη διαδικασία μπορεί, εντός 90 ημερών από την παραλαβή της γραπτής προειδοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2, να ζητήσει να πραγματοποιηθεί ο διορισμός σύμφωνα με το στοιχείο δ).
- γ) τότε, ένα τρίτο μέλος, που πρέπει να είναι υπήκοος ή πολίτης διαδίκου συμβαλλομένου μέρους, διορίζεται μεταξύ των διαφωνούντων συμβαλλομένων μερών. Το εν λόγω μέλος προεδρεύει του δικαστηρίου. Εάν, εντός 150 ημερών από την παραλαβή της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 προειδοποίησης, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία για το διορισμό ενός τρίτου μέλους, ο διορισμός αυτός διενεργείται, σύμφωνα με το στοιχείο δ), μετά από αίτηση οποιουδήποτε εκ των συμβαλλομένων μερών, υποβαλλόμενη εντός 180 ημερών από την παραλαβή της εν λόγω προειδοποίησης.
- δ) οι διορισμοί που ζητείται να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με την παράγραφο αυτή διενεργούνται από τον Γενικό Γραμματέα του Διαρκούς Δικαστηρίου Διεθνούς Διαιτησίας, εντός 30 ημερών από την παραλαβή της σχετικής αίτησης. Εάν ο γενικός γραμματέας καλύπτεται να ασκήσει το εν λόγω καθήκον, οι διορισμοί γίνονται από τον πρώτο γραμματέα του Προεδρείου, και εάν ο τελευταίος καλύπτεται να ασκήσει το εν λόγω καθήκον, οι διορισμοί γίνονται από τον αρχαιότερο αναπληρωτή.
- ε) κατά τους διορισμούς που διενεργούνται σύμφωνα με τα στοιχεία α) έως δ), λαμβάνονται υπόψη τα προσόντα και η εμπειρία των υποψηφίων μελών, ιδίως επί θεμάτων της παρούσας συνθήκης.
- στ) πλην αντιθέτου συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, εφαρμόζονται οι περί διαιτησίας κανόνες της UNCITRAL, τροποποιημένοι, ενδεχομένως, από τα διάδικα συμβαλλόμενα μέρη ή τους διαιτητές. Το δικαστήριο αποφασίζει με πλειοψηφία των μελών του.
- ζ) το δικαστήριο εκδικάζει τη διαφορά βάσει της παρούσας συνθήκης και των εφαρμοστέων κανόνων και αρχών του διεθνούς δικαίου.
- η) η διαιτητική απόφαση είναι τελική και δεσμευτική για τα διάδικα συμβαλλόμενα μέρη.
- θ) όταν, σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου, ένα μέτρο μιας περιφερειακής ή τοπικής κυβέρνησης ή αρχής εντός της επικράτειας ενός συμβαλλομένου μέρους που αναφέρεται στο μέρος I του παραρτήματος Ρ, αντίκειται προς την παρούσα συνθήκη, οποιουδήποτε εκ των δύο διαδίκων δύναται να επικαλεσθεί τις διατάξεις του μέρους II του παραρτήματος Ρ.
- ι) τα έξοδα του δικαστηρίου, περιλαμβανομένης και της αμοιβής των μελών του, βαρύνουν κατ' ισομοιρία τα διάδικα συμβαλλόμενα μέρη. Εντούτοις, το δικαστήριο είναι ελεύθερο να διατάξει ότι ένα από τα διάδικα συμβαλλόμενα μέρη θα καταβάλει μεγαλύτερο τμήμα των εξόδων.
- ια) πλην αντιθέτου συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων συμβαλλομένων μερών, το δικαστήριο εδρεύει στη Χάγη και χρησιμοποιεί τα κτήρια και τις εγκαταστάσεις του Διαρκούς Διαιτητικού Δικαστηρίου.
- ιβ) αντίγραφο της απόφασης κατατίθεται στη Γραμματεία, η οποία και την καθιστά ευρέως διαθέσιμη.

Άρθρο 28

Μη εφαρμογή του άρθρου 27 σε ορισμένες διαφορές

Διαφορά μεταξύ συμβαλλομένων μερών όσον αφορά την εφαρμογή ή την ερμηνεία του άρθρου 5 ή του άρθρου 29 δεν επιλύεται δυνάμει του άρθρου 27, πλην αντιθέτου συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων συμβαλλομένων μερών.

ΜΕΡΟΣ VI

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 29

Προσωρινές διατάξεις σχετικά με θέματα που αφορούν το εμπόριο

1. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν για το εμπόριο ενεργειακών υλών και προϊόντων, εφόσον οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος δεν είναι μέλος της GATT και των συναφών πράξεων.

2. α) Το εμπόριο ενεργειακών υλών και προϊόντων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, ένα τουλάχιστον εκ των οποίων δεν είναι μέλος της GATT ή σχετικής συναφούς πράξης, διέπεται, υπό την επιφύλαξη των στοιχείων β) και γ) και των εξαιρέσεων και κανόνων που προβλέπονται στο παράρτημα Γ, από τις διατάξεις της GATT 1947 και των συναφών πράξεων, οι οποίες άρχισαν να ισχύουν την 1η Μαρτίου 1994 και εφαρμόζονται μεταξύ τους, όσον αφορά τις ενεργειακές

ύλες και προϊόντα, από τα μέλη της GATT 1994, ως εάν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη να ήταν μέλη της GATT 1994 και των συναφών πράξεων.

β) Αντιθέτως, το εν λόγω εμπόριο ενός συμβαλλόμενου μέρους που είναι κράτος το οποίο αποτελούσε τμήμα της πρώην Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών μπορεί να διέπεται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος ΤFU, από συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων εκ των εν λόγω κρατών, έως την 1η Δεκεμβρίου 1999 ή την ημερομηνία ένταξης αυτού του συμβαλλόμενου μέρους στη GATT, αναλόγως του ποια από αυτές είναι προγενέστερη.

γ) Όσον αφορά το εμπόριο μεταξύ δύο οποιωνδήποτε μελών της GATT, το στοιχείο α) δεν ισχύει εάν οποιοδήποτε εκ των δύο μερών δεν είναι μέλος της GATT 1947.

3. Κάθε υπογράφων την παρούσα συνθήκη, καθώς και κάθε κράτος ή οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που προσχωρεί σε αυτή, καταθέτει στη Γραμματεία, κατά την ημερομηνία υπογραφής ή κατάθεσης της πράξης προσχώρησής του, κατάλογο όλων των δασμών και άλλων επιβαρύνσεων που επιβάλλονται στις ενεργειακές ύλες και προϊόντα κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή, γνωστοποιώντας το επίπεδο των εν λόγω δασμών και επιβαρύνσεων κατά την εν λόγω ημερομηνία υπογραφής ή κατάθεσης. Τυχόν μεταβολές των εν λόγω δασμών ή άλλων επιβαρύνσεων κοινοποιούνται στη Γραμματεία, η οποία ενημερώνει τα συμβαλλόμενα μέρη σχετικά.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να μην αυξήσει τους δασμούς ή τις λοιπές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή:

α) στην περίπτωση εισαγωγής ενεργειακών υλών και προϊόντων, τα οποία περιγράφονται στο μέρος I του πίνακα που αφορά το συμβαλλόμενο μέρος που αναφέρεται στο άρθρο II της GATT, πέραν του επιπέδου που αναφέρεται στον εν λόγω πίνακα, εάν το συμβαλλόμενο μέρος είναι μέλος της GATT.

β) στην περίπτωση εξαγωγής ενεργειακών υλών και προϊόντων, καθώς και στην περίπτωση εισαγωγής τους, εάν το συμβαλλόμενο μέρος δεν είναι μέλος της GATT, πέραν του επιπέδου που κοινοποιήθηκε πλέον πρόσφατα στη Γραμματεία, εκτός εάν αυτό επιτρέπεται από τις διατάξεις που εφαρμόζονται βάσει της παραγράφου 2 στοιχείο α).

5. Ένα συμβαλλόμενο μέρος δύναται να αυξήσει τους εν λόγω δασμούς ή λοιπές επιβαρύνσεις πέραν του επιπέδου που αναφέρεται στην παράγραφο 4, μόνον εάν:

α) στην περίπτωση δασμών ή άλλων επιβαρύνσεων που εισπράττονται κατά την εισαγωγή, η ενέργεια αυτή δεν είναι ασυμβίβαστη με τις ισχύουσες διατάξεις της GATT,

εκτός από εκείνες τις διατάξεις της GATT 1947 και των συναφών πράξεων που απαριθμούνται στο παράρτημα G, καθώς και τις αντίστοιχες διατάξεις της GATT 1994 και των συναφών πράξεων ή

β) έχει κοινοποιήσει στη Γραμματεία, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό που επιτρέπουν οι νομοθετικές του διαδικασίες, την πρότασή του για την εν λόγω αύξηση, έχει δώσει σε άλλα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη λογικές δυνατότητες διαβουλεύσεων όσον αφορά την πρότασή του και έχει λάβει υπόψη ενδεχόμενες παρατηρήσεις που έχουν διατυπώσει τα εν λόγω συμβαλλόμενα μέρη.

6. Οι υπογράφωντες αναλαμβάνουν την υποχρέωση να αρχίσουν διαπραγματεύσεις πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995, με σκοπό να καταλήξουν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998, ανάλογα με τις διάφορες εξελίξεις του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος, σε ένα κείμενο για την τροποποίηση της παρούσας συνθήκης, το οποίο, με την επιφύλαξη των διατάξεων που θα ορίζονται σε αυτή, θα δεσμεύει κάθε συμβαλλόμενο μέρος να μην αυξήσει τους εν λόγω δασμούς ή επιβαρύνσεις πέραν του επιπέδου που θα ορίζει η εν λόγω τροποποίηση.

7. Το παράρτημα D ισχύει για τις διαφορές σχετικά με την τήρηση των διατάξεων που εφαρμόζονται στις εμπορικές συναλλαγές βάσει του παρόντος άρθρου και, εκτός εάν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, για τις διαφορές σχετικά με την τήρηση του άρθρου 5 μεταξύ συμβαλλόμενων μερών από τα οποία ένα τουλάχιστον δεν είναι μέλος της GATT, πλην της περίπτωσης που το παράρτημα D δεν ισχύει για τυχόν διαφορά μεταξύ συμβαλλόμενων μερών, που προκύπτει κυρίως από συμφωνία η οποία:

α) έχει κοινοποιηθεί σύμφωνα με τις λοιπές απαιτήσεις της παράγραφου 2 στοιχείο β) και του παραρτήματος ΤFU και πληροί τις απαιτήσεις αυτές ή

β) εγκαθιδρύει ζώνη ελεύθερων συναλλαγών ή τελωνειακή ένωση, όπως περιγράφεται στο άρθρο XXIV της GATT.

Άρθρο 30

Εξελίξεις στις διεθνείς εμπορικές ρυθμίσεις

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση, υπό το φως των αποτελεσμάτων των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης, που περιλαμβάνονται κυρίως στη σχετική τελική πράξη, η οποία έγινε στο Μαρακές, στις 15 Απριλίου 1994, να αρχίσουν να εξετάζουν, το αργότερο έως την 1η Ιουλίου 1995 ή τη θέση σε ισχύ της παρούσας συνθήκης, οποιαδήποτε από αυτές είναι μεταγενέστερη, κατάλληλες τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης, με σκοπό την έγκριση των τροποποιήσεων αυτών από τη Διάσκεψη του Χάρτη.

Άρθρο 31**Εξοπλισμός σχετικός με την ενέργεια**

Κατά την πρώτη συνεδρίασή της, η προσωρινή Διάσκεψη του Χάρτη θα αρχίσει να εξετάζει τη συμπερίληψη σχετικού με την ενέργεια εξοπλισμού στις εμπορικές διατάξεις της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 32**Μεταβατικές διατάξεις**

1. Δεδομένου ότι απαιτείται χρόνος για την προσαρμογή στις απαιτήσεις της οικονομίας της αγοράς, τα συμβαλλόμενα μέρη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Τ μπορούν να αναστέλλουν προσωρινά την πλήρη τήρηση των υποχρεώσεών τους, οι οποίες απορρέουν από μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες διατάξεις της παρούσας συνθήκης, με την επιφύλαξη των όρων των παραγράφων 3 έως 6:

Άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 5

Άρθρο 7 παράγραφος 4

Άρθρο 9 παράγραφος 1

Άρθρο 10 παράγραφος 7 — ειδικά μέτρα

Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο δ) — αφορά μόνον τη μεταφορά αδαπάνητων αποδοχών

Άρθρο 20 παράγραφος 3

Άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 3

2. Άλλα συμβαλλόμενα μέρη βοηθούν ένα συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο έχει αναστείλει την πλήρη τήρηση των υποχρεώσεών του δυνάμει της παραγράφου 1, να επιτύχει τους όρους υπό τους οποίους μπορεί να δοθεί τέλος στην αναστολή αυτή. Η εν λόγω βοήθεια μπορεί να δίδεται σε οποιαδήποτε μορφή· τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν αποτελεσματικότερη για την ανταπόκριση στις ανάγκες που κοινοποιούνται δυνάμει της παραγράφου 4 στοιχείο γ), συμπεριλαμβανομένης, όπου ενδείκνυται, της προσφυγής σε διμερείς ή πολυμερείς διακανονισμούς.

3. Οι εφαρμοστέες διατάξεις, τα στάδια έως την πλήρη εφαρμογή κάθε διάταξης, τα λιπτεία μέτρα και η ημερομηνία ή, κατ' εξαίρεση, η συγκυρία κατά την οποία ολοκληρώνεται κάθε στάδιο και λαμβάνεται κάθε μέτρο, παρατίθενται, για κάθε συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο επικαλείται μεταβατικές διατάξεις, στο παράρτημα Τ. Κάθε ένα από αυτά τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνει το αναφερόμενο μέτρο έως την ημερομηνία που προβλέπεται στο παράρτημα Τ για τη σχετική διάταξη και στάδιο. Τα συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία έχουν αναστείλει προσωρινά την πλήρη τήρηση των υποχρεώσεών τους δυνάμει της παραγράφου 1, αναλαμβάνουν τη δέσμευση να συμμορφωθούν πλήρως προς

τις σχετικές υποχρεώσεις τους έως την 1η Ιουλίου 2001. Σε περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρήσει αναγκαίο, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, να ζητήσει είτε την παράταση της περιόδου της εν λόγω προσωρινής αναστολής, είτε την καθιέρωση οποιασδήποτε περαιτέρω προσωρινής αναστολής που δεν προβλεπόταν προηγουμένως στο παράρτημα Τ, η απόφαση για το αίτημα τροποποίησης του παραρτήματος Τ λαμβάνεται από τη Διάσκεψη του Χάρτη.

4. Ένα συμβαλλόμενο μέρος το οποίο έχει επικαλεσθεί μεταβατικές διατάξεις κοινοποιεί στη Γραμματεία τουλάχιστον μία φορά κάθε 12 μήνες:

α) την εφαρμογή τυχόν μέτρων που παρατίθενται στο παράρτημα Τ και τη γενική πρόοδο ως προς την πλήρη τήρηση των υποχρεώσεών του·

β) την πρόοδο που προβλέπει ότι θα πραγματοποιήσει κατά τους επόμενους 12 μήνες ως προς την πλήρη τήρηση των υποχρεώσεών του, τυχόν προβλήματα τα οποία προβλέπει και τις προτάσεις του για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών·

γ) την ανάγκη τεχνικής βοήθειας για τη διευκόλυνση της ολοκλήρωσης των σταδίων που εκτίθενται στο παράρτημα Τ, η οποία είναι απαραίτητη για την πλήρη εφαρμογή της παρούσας συνθήκης, ή την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που κοινοποιούνται σύμφωνα με το στοιχείο β), καθώς και για την πρόωξη άλλων απαραίτητων μεταρρυθμίσεων προς την κατεύθυνση της αγοράς και του εκσυγχρονισμού του ενεργειακού του τομέα·

δ) οποιαδήποτε ενδεχόμενη ανάγκη υποβολής αιτήματος του είδους που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

5. Η Γραμματεία:

α) διανέμει σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη τις κοινοποιήσεις που ανφέρονται στην παράγραφο 4·

β) διανέμει και προωθεί ενεργά, βάσει, όπου ενδείκνυται, ρυθμίσεων άλλων διεθνών οργανισμών, την αντιστοιχία των αναγκών και των προσφορών τεχνικής βοήθειας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 4 στοιχείο γ)·

γ) διανέμει σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, κατά το τέλος κάθε εξαμήνου, σύνοψη όλων των κοινοποιήσεων που έγιναν βάσει της παραγράφου 4 στοιχείο α) ή δ)·

6. Η Διάσκεψη του Χάρτη εξετάζει σε ετήσια βάση την πρόοδο που έχουν σημειώσει τα συμβαλλόμενα μέρη όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου και την αντιστοιχία των αναγκών και των προσφορών τεχνικής βοήθειας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 4 στοιχείο γ). Κατά την εξέταση αυτή, μπορεί να αποφασίσει να αναλάβει κατάλληλη δράση.

ΜΕΡΟΣ VII

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 33

Πρωτόκολλα και δηλώσεις του Χάρτη Ενέργειας

1. Η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να επιτρέπει τη διαπραγμάτευση ορισμένων πρωτοκόλλων ή δηλώσεων του Χάρτη Ενέργειας, προκειμένου να επιδιωχθεί η επίτευξη των στόχων και των αρχών του Χάρτη.
2. Κάθε υπογράφων μέρος του Χάρτη μπορεί να συμμετάσχει στις εν λόγω διαπραγματεύσεις.
3. Ένα κράτος ή ένας οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης δεν μπορεί να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος ενός πρωτοκόλλου ή δήλωσης, εκτός εάν είναι, ή καταστεί ταυτόχρονα, υπογράφων μέρος του Χάρτη και συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας συνθήκης.
4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 και της παράγραφου 6 στοιχείο α), οι τελικές διατάξεις που ισχύουν για ένα πρωτόκολλο ορίζονται στο πρωτόκολλο αυτό.
5. Ένα πρωτόκολλο εφαρμόζεται μόνον για τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία συμφωνούν να δεσμεύονται από αυτό και δεν παρεκκλίνει από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών που δεν είναι μέρη του πρωτοκόλλου αυτού.
6. α) Ένα πρωτόκολλο μπορεί να αναθέτει καθήκοντα στη Διάσκεψη του Χάρτη και στη Γραμματεία, υπό τον όρο ότι η εν λόγω ανάθεση δεν μπορεί να γίνει με τροποποίηση ενός πρωτοκόλλου, εκτός εάν η τροποποίηση αυτή εγκρίνεται από τη Διάσκεψη του Χάρτη, έγκριση που δεν υπόκειται σε διατάξεις του πρωτοκόλλου θεσπιζόμενες βάσει του στοιχείου β).
- β) Ένα πρωτόκολλο, στο οποίο προβλέπεται η λήψη αποφάσεων από τη Διάσκεψη του Χάρτη, μπορεί, με την επιφύλαξη του στοιχείου α), να προβλέπει όσον αφορά τις αποφάσεις αυτές:
 - i) κανόνες ψηφοφορίας διαφορετικούς από εκείνους που ορίζονται στο άρθρο 36.
 - ii) ότι μόνον τα μέρη του πρωτοκόλλου θεωρούνται συμβαλλόμενα μέρη για τους σκοπούς του άρθρου 36 ή έχουν δικαίωμα ψήφου βάσει των κανόνων που προβλέπονται στο πρωτόκολλο.

Άρθρο 34

Διάσκεψη του Χάρτη Ενέργειας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεδριάζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο της Διάσκεψης του Χάρτη

Ενέργειας (στο εξής καλείται «Διάσκεψη του Χάρτη», στην οποία κάθε συμβαλλόμενο μέρος δικαιούται να έχει έναν εκπρόσωπο. Οι τακτικές συνεδριάσεις διεξάγονται κατά διαστήματα που καθορίζονται από τη Διάσκεψη του Χάρτη.

2. Η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να συνέρχεται εκτάκτως σε ημερομηνίες που μπορεί να καθορίζει η ίδια ή κατόπιν γραπτού αιτήματος ενός συμβαλλομένου μέρους, υπό την προϋπόθεση ότι εντός έξι εβδομάδων από τη διαβίβαση του αιτήματος στα συμβαλλόμενα μέρη από τη Γραμματεία την υποστηρίζει το ένα τρίτο τουλάχιστον των συμβαλλομένων μερών.
3. Τα καθήκοντα της Διάσκεψης του Χάρτη είναι τα εξής:
 - α) ασκεί τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί με την παρούσα συνθήκη και τα πρωτόκολλα.
 - β) παρακολουθεί και διευκολύνει την εφαρμογή των αρχών του Χάρτη και των διατάξεων της παρούσας συνθήκης και των πρωτοκόλλων.
 - γ) διευκολύνει, σύμφωνα με την παρούσα συνθήκη και τα πρωτόκολλα, το συντονισμό των κατάλληλων γενικών μέτρων για την εφαρμογή των αρχών του Χάρτη.
 - δ) εξετάζει και εγκρίνει προγράμματα εργασίας που εκτελεί η Γραμματεία.
 - ε) εξετάζει και εγκρίνει τους ετήσιους λογαριασμούς και τον προϋπολογισμό της Γραμματείας.
 - στ) εξετάζει και εγκρίνει ή θεσπίζει τους όρους κάθε συμφωνίας περί έδρας ή άλλης συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των προνομίων και ασυλιών που θεωρούνται απαραίτητα για τη Διάσκεψη του Χάρτη και τη Γραμματεία.
 - ζ) ενθαρρύνει προσπάθειες συνεργασίας με σκοπό τη διευκόλυνση και την προώθηση μεταρρυθμίσεων προς την κατεύθυνση της αγοράς και του εκσυγχρονισμού των ενεργειακών τομέων στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και στην πρώην Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, η οικονομία των οποίων βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο.
 - η) επιτρέπει και εγκρίνει τα όρια αρμοδιοτήτων για τη διαπραγμάτευση των πρωτοκόλλων, όπως και εξετάζει και εγκρίνει τα σχετικά κείμενα και τροποποιήσεις.
 - θ) επιτρέπει τη διαπραγμάτευση των δηλώσεων και εγκρίνει την εκδοσή τους.
 - ι) αποφασίζει για προσχωρήσεις στην παρούσα συνθήκη.

- ια) επιτρέπει τη διαπραγμάτευση συμφωνιών σύνδεσης και εξετάζει και εγκρίνει ή θεσπίζει τις συμφωνίες αυτές·
- ιβ) εξετάζει και εγκρίνει κείμενα τροποποιήσεων της παρούσας συνθήκης·
- ιγ) εξετάζει και εγκρίνει τροποποιήσεις και τεχνικές αλλαγές των παραρτημάτων της παρούσας συνθήκης·
- ιδ) διορίζει τον Γενικό Γραμματέα και λαμβάνει οποιαδήποτε απόφαση απαιτείται για τη σύσταση και τη λειτουργία της Γραμματείας, συμπεριλαμβανομένης της διάρθρωσης, των βαθμίδων ιεραρχίας του προσωπικού και των όρων απασχόλησης των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού.

4. Κατά την άσκηση των καθηκόντων της, η Διάσκεψη του Χάρτη, μέσω της Γραμματείας, συνεργάζεται και χρησιμοποιεί, κατά το δυνατόν πληρέστερα, με οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο, τις υπηρεσίες και τα προγράμματα άλλων ιδρυμάτων και οργανισμών με καθιερωμένη αρμοδιότητα σε θέματα σχετικά με τους στόχους της παρούσας συνθήκης.

5. Η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να συγκροτεί επικουρικά όργανα που κρίνει απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων της.

6. Η Διάσκεψη του Χάρτη εξετάζει και θεσπίζει διαδικαστικούς και δημοσιονομικούς κανόνες.

7. Το 1999 και, στη συνέχεια, κατά διαστήματα (όχι μεγαλύτερα των πέντε ετών) τα οποία καθορίζει η Διάσκεψη του Χάρτη, η Διάσκεψη του Χάρτη προβαίνει σε διεξοδική εξέταση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη, ανάλογα με το βαθμό στο οποίο θα έχουν υλοποιηθεί οι διατάξεις της συνθήκης και των πρωτοκόλλων. Στο τέλος κάθε εξέτασης, η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να τροποποιεί ή να καταργεί τα καθήκοντα που ορίζονται στην παράγραφο 3 και να απαλλάσσει τη Γραμματεία.

Άρθρο 35

Γραμματεία

1. Για την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Διάσκεψη του Χάρτη διαθέτει Γραμματεία, αποτελούμενη από έναν Γενικό Γραμματέα και το απολύτως αναγκαίο για την αποτελεσματική λειτουργία της προσωπικό.
2. Ο Γενικός Γραμματέας διορίζεται από τη Διάσκεψη του Χάρτη. Ο πρώτος αυτός διορισμός ισχύει για περίοδο το πολύ πέντε ετών.
3. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Γραμματεία είναι υπεύθυνη έναντι της Διάσκεψης του Χάρτη και της υποβάλλει σχετικές εκθέσεις.

4. Η Γραμματεία παρέχει στη Διάσκεψη του Χάρτη κάθε αναγκαία συνδρομή για την εκτέλεση των καθηκόντων της και διεκπεραιώνει τα καθήκοντα που της ανατίθενται βάσει της παρούσας συνθήκης ή οποιουδήποτε πρωτοκόλλου, καθώς και κάθε άλλο καθήκον το οποίο της αναθέτει η Διάσκεψη του Χάρτη.

5. Η Γραμματεία μπορεί να προβεί στις διοικητικές και συμβατικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την ουσιαστική εκτέλεση των καθηκόντων της.

Άρθρο 36

Ψηφοφορία

1. Απαιτείται ομοφωνία των συμβαλλομένων μερών που παρίστανται και λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία κατά τη συνεδρίαση της Διάσκεψης του Χάρτη, όταν οι αποφάσεις της Διάσκεψης του Χάρτη αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

- α) την έγκριση τροποποιήσεων της παρούσας συνθήκης, εκτός των τροποποιήσεων των άρθρων 34 και 35 και του παραρτήματος T·
- β) την έγκριση της προσχώρησης στην παρούσα συνθήκη, βάσει του άρθρου 41, κρατών ή οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που δεν ήταν υπογράφοντα μέρη του Χάρτη στις 16 Ιουνίου 1995·
- γ) την εντολή διαπραγμάτευσης και την έγκριση ή έκδοση των κειμένων των συμφωνιών σύνδεσης·
- δ) την έγκριση τροποποιήσεων των παραρτημάτων ΕΜ, NS, G και Β·
- ε) την έγκριση τεχνικών αλλαγών των παραρτημάτων της παρούσας συνθήκης και
- στ) την έγκριση του διορισμού μελών των ειδικών επιτροπών από τον Γενικό Γραμματέα, βάσει του παραρτήματος D παράγραφος 7.

Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήγουν σε συμφωνία με συναίνεση για κάθε άλλο ζήτημα που απαιτεί να λάβουν απόφαση βάσει της παρούσας συνθήκης. Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία με συναίνεση, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 έως 5.

2. Οι αποφάσεις σχετικά με θέματα προϋπολογισμού που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 3 στοιχείο ε) λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία των συμβαλλομένων μερών των οποίων οι εκτιμώμενες συνεισφορές, που υπολογίζονται βάσει του παραρτήματος Β, αντιπροσωπεύουν, σε συνδυασμό, τουλάχιστον τα τρία τέταρτα των συνολικών εκτιμώμενων συνεισφορών οι οποίες υπολογίζονται σε αυτό.

3. Οι αποφάσεις σχετικά με τα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 7 λαμβάνονται με πλειοψηφία τριών τετάρτων των συμβαλλομένων μερών.

4. Εκτός των περιπτώσεων που διευκρινίζονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως στ), στις παραγράφους 2 και 3, και υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 6, οι αποφάσεις που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη λαμβάνονται με πλειοψηφία τριών τετάρτων των συμβαλλομένων μερών που παρίστανται και λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία κατά τη

συνεδρίαση της Διάσκεψης του Χάρτη, στην οποία αποφασίζονται τα εν λόγω θέματα.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συμβαλλόμενα μέρη που παρίστανται και λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία» νοούνται τα συμβαλλόμενα μέρη που παρίστανται και δίνουν θετική ή αρνητική ψήφο, με την προϋπόθεση ότι η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να θεσπίσει διαδικαστικούς κανόνες ώστε τα συμβαλλόμενα μέρη να μπορούν να λαμβάνουν τέτοιες αποφάσεις δι' αλληλογραφίας.

6. Με εξαίρεση τις διατάξεις της παραγράφου 2, καμία απόφαση που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δεν είναι έγκυρη χωρίς την υποστήριξη της απλής πλειοψηφίας των συμβαλλομένων μερών.

7. Ένας οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, όταν ψηφίζει, διαθέτει αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών του που είναι συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας συνθήκης, με την προϋπόθεση ότι ο εν λόγω οργανισμός δεν ασκεί το δικαίωμα ψήφου του εάν τα κράτη μέλη του ασκήσουν το δικό τους, και αντιστρόφως.

8. Σε περίπτωση συνεχών καθυστερήσεων όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων ενός συμβαλλομένου μέρους στο πλαίσιο της παρούσας συνθήκης, η Διάσκεψη του Χάρτη δύναται να αναστείλει εξ ολοκλήρου ή εν μέρει τα δικαιώματα ψήφου του εν λόγω συμβαλλομένου μέρους.

Άρθρο 37

Αρχές χρηματοδότησης

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει τις δαπάνες εκπροσώπησής του στις συνεδριάσεις της Διάσκεψης του Χάρτη και των επικουρικών οργάνων.

2. Οι δαπάνες των συνεδριάσεων της Διάσκεψης του Χάρτη και των επικουρικών οργάνων θεωρούνται δαπάνες της Γραμματείας.

3. Οι δαπάνες της Γραμματείας καλύπτονται από τα συμβαλλόμενα μέρη, ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες, όπως προσδιορίζεται στο παράρτημα Β, οι διατάξεις του οποίου μπορούν να τροποποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

4. Ένα πρωτόκολλο μπορεί να περιέχει διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες οι οποιεσδήποτε δαπάνες της Γραμματείας που απορρέουν από ένα πρωτόκολλο βαρύνουν τα συμβαλλόμενα μέρη του.

5. Η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να δέχεται πρόσθετες εθελοντικές συνεισφορές από ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη ή από άλλες πηγές. Οι δαπάνες που θα καλύπτονται με τις συνεισφορές αυτές δεν θεωρούνται, για τους σκοπούς της παραγράφου 3, δαπάνες της Γραμματείας.

ΜΕΡΟΣ VIII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 38

Υπογραφή

Η παρούσα συνθήκη είναι ανοικτή στη Λισαβόνα από τις 17 Δεκεμβρίου 1994 έως τις 16 Ιουνίου 1995 προς υπογραφή από τα κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν υπογράψει τον Χάρτη.

Άρθρο 39

Κύρωση, αποδοχή ή έγκριση

Η παρούσα συνθήκη υπόκειται στην κύρωση, αποδοχή ή έγκριση των υπογραφόντων. Οι πράξεις κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο θεματοφύλακα.

Άρθρο 40

Εφαρμογή σε άλλα εδάφη

1. Οποιοδήποτε κράτος ή οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης μπορεί, κατά τη στιγμή της υπογραφής, κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, να προβεί σε δήλωση, που κατατίθεται στο θεματοφύλακα, ότι

η δεσμευτική ισχύς της συνθήκης θα εκτείνεται σε όλα τα εδάφη για τις διεθνείς σχέσεις των οποίων είναι υπεύθυνο, ή σε ένα ή σε περισσότερα από αυτά. Οι δηλώσεις αυτές τίθενται σε εφαρμογή κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης για το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει τη δυνατότητα, σε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που κατατίθεται στο θεματοφύλακα, να επεκτείνει τη δεσμευτική ισχύ της παρούσας συνθήκης σε άλλα εδάφη που καθορίζονται στη δήλωση. Όσον αφορά τα εδάφη αυτά, η συνθήκη τίθεται σε ισχύ κατά την ενενηκοστή ημέρα μετά την παραλαβή της εν λόγω δήλωσης από το θεματοφύλακα.

3. Οποιαδήποτε δήλωση γίνεται βάσει των δύο προηγούμενων παραγράφων μπορεί, όσον αφορά τα εδάφη που καθορίζονται στη δήλωση αυτή, να ανακαλείται με κοινοποίηση προς το θεματοφύλακα. Η ανάκληση, με την επιφύλαξη της δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 47 παράγραφος 3, ενεργοποιείται κατά τη λήξη ενός έτους από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης αυτής από το θεματοφύλακα.

4. Ο ορισμός της «επικράτειας» στο άρθρο 1 παράγραφος 10, ερμηνεύεται ως αφορών οποιαδήποτε δήλωση κατατεθεί σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 41**Προσχώρηση**

Η παρούσα συνθήκη είναι ανοικτή για προσχώρηση από την ημερομηνία κατά την οποία η συνθήκη παύει να είναι ανοικτή προς υπογραφή, από κράτη και οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν υπογράψει το Χάρτη, υπό τους όρους που θα εγκριθούν από τη Διάσκεψη του Χάρτη. Οι πράξεις προσχώρησης κατατίθενται στο θεματοφύλακα.

Άρθρο 42**Τροποποιήσεις**

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται να προτείνει τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης.
2. Το κείμενο κάθε προτεινόμενης τροποποίησης της παρούσας συνθήκης ανακοινώνεται στα συμβαλλόμενα μέρη μέσω της Γραμματείας τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία προτείνεται προς έγκριση από τη Διάσκεψη του Χάρτη.
3. Οι τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης, τα κείμενα του οποίων έχουν εγκριθεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη, ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στο θεματοφύλακα, ο οποίος τις υποβάλλει σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη προς κύρωση, αποδοχή ή έγκριση.
4. Οι πράξεις κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης τροποποιήσεων της παρούσας συνθήκης κατατίθενται στο θεματοφύλακα. Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που τις έχουν κυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει την εννενηκοστή ημέρα από την κατάθεση στο θεματοφύλακα των πράξεων κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής τους από τα τρία τέταρτα τουλάχιστον των συμβαλλόμενων μερών. Στη συνέχεια, οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ για οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέρος την εννενηκοστή ημέρα μετά την υπό του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους κατάθεση της πράξης κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής των τροποποιήσεων.

Άρθρο 43**Συμφωνίες σύνδεσης**

1. Η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να επιτρέψει τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για συμφωνίες σύνδεσης με κράτη ή οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης ή με διεθνείς οργανισμούς, για την προώθηση των στόχων και αρχών του Χάρτη και των διατάξεων της παρούσας συνθήκης ή ενός ή περισσότερων πρωτοκόλλων.
2. Η σχέση που καθιερώνεται, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν για ένα συνδεδεμένο κράτος, οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης ή διεθνή οργανισμό, προσιδιάζουν στις ιδιαίτερες

περιστάσεις της σύνδεσης, και σε κάθε περίπτωση, καθορίζονται στη συμφωνία σύνδεσης.

Άρθρο 44**Έναρξη ισχύος**

1. Η παρούσα συνθήκη τίθεται σε ισχύ την εννενηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης της τριακοστής πράξης κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής της ή προσχώρησης σε αυτή, ενός κράτους ή οργανισμού περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, που ήταν υπογράφων μέρος του Χάρτη στις 16 Ιουνίου 1995.

2. Για κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που κυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει την παρούσα συνθήκη ή προσχωρεί σε αυτή μετά την κατάθεση της τριακοστής πράξης κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, η συνθήκη τίθεται σε ισχύ την εννενηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης από το οικείο κράτος ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης της πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι πράξεις που κατατίθενται από τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης δεν συνυπολογίζονται επιπλέον εκείνων που έχουν κατατεθεί από τα κράτη μέλη των οργανισμών αυτών.

Άρθρο 45**Προσωρινή εφαρμογή**

1. Κάθε υπογράφων μέρος συμφωνεί να εφαρμόζει προσωρινά την παρούσα συνθήκη, έως ότου τεθεί σε ισχύ για το εν λόγω υπογράφων μέρος, σύμφωνα με το άρθρο 44, εφόσον αυτή η προσωρινή εφαρμογή δεν αντίκειται στο σύνταγμα, τους νόμους ή τους κανονισμούς του.

2. α) Παρά την παράγραφο 1, οποιοδήποτε υπογράφων μέρος δύναται, κατά την υπογραφή, να υποβάλει στο θεματοφύλακα δήλωση ότι δεν είναι σε θέση να αποδεχθεί προσωρινή εφαρμογή. Η υποχρέωση της παραγράφου 1 δεν ισχύει για υπογράφοντα που προβαίνει στην εν λόγω δήλωση. Ο υπογράφων αυτός μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποσύρει τη δήλωση αυτή, με γραπτή κοινοποίηση προς το θεματοφύλακα.

β) Ούτε ο υπογράφων που προβαίνει σε δήλωση σύμφωνα με το στοιχείο α), ούτε οι επενδυτές του εν λόγω υπογράφοντος μπορούν να διεκδικήσουν τα οφέλη από την προσωρινή εφαρμογή βάσει της παραγράφου 1.

γ) Παρά το στοιχείο α), οποιοδήποτε υπογράφων μέρος προβεί στη δήλωση που αναφέρεται στο στοιχείο α), εφαρμόζει προσωρινά το μέρος VII έως ότου τεθεί σε ισχύ η συνθήκη έναντι του εν λόγω υπογράφοντος

θάσει του άρθρου 44, στο βαθμό που η προσωρινή αυτή εφαρμογή δεν αντίκειται στους νόμους ή τους κανονισμούς του.

3. α) Οποιοδήποτε υπογράφων μέρος μπορεί να καταγγείλει την προσωρινή εφαρμογή της συνθήκης, με γραπτή κοινοποίηση στο θεματοφύλακα της πρόθεσής του να μην καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της συνθήκης. Η λήξη της προσωρινής εφαρμογής για οποιονδήποτε υπογράφοντα ισχύει μετά την παρέλευση 60 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία ο θεματοφύλακας παρέλαβε τη γραπτή κοινοποίηση του υπογράφοντος.

β) Στην περίπτωση κατά την οποία ένας υπογράφων καταγγείλει την προσωρινή εφαρμογή βάσει του στοιχείου α), η υποχρέωση του υπογράφοντος βάσει της παραγράφου 1 να εφαρμόζει τα μέρη III και V, όσον αφορά οποιεσδήποτε επενδύσεις διενεργούνται στην επικράτειά του κατά τη διάρκεια της εν λόγω προσωρινής εφαρμογής από επενδυτές άλλων υπογράφων μερών, εξακολουθεί να ισχύει όσον αφορά τις επενδύσεις αυτές για χρονικό διάστημα 20 ετών μετά την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει η καταγγελία, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο στοιχείο γ).

γ) Το στοιχείο β) δεν εφαρμόζεται για τους υπογράφοντες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΡΑ. Ένας υπογράφων μπορεί να διαγραφεί από τον κατάλογο του παραρτήματος ΡΑ, η δε διαγραφή αυτή αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία διαβίβασης σχετικού αιτήματος στο θεματοφύλακα.

4. Έως ότου τεθεί σε ισχύ η παρούσα συνθήκη, οι υπογράφωντες συνεδριάζουν κατά τακτά διαστήματα στο πλαίσιο της προσωρινής Διάσκεψης του Χάρτη, η πρώτη συνεδρίαση της οποίας συγκαλείται από την προσωρινή Γραμματεία που αναφέρεται στην παράγραφο 5 το αργότερο 180 ημέρες μετά την ημερομηνία ανοίγματος της συνθήκης προς υπογραφή, όπως ορίζεται στο άρθρο 38.

5. Τα καθήκοντα της Γραμματείας εκτελούνται σε προσωρινή βάση από μια προσωρινή Γραμματεία, έως ότου τεθεί σε ισχύ η παρούσα συνθήκη βάσει του άρθρου 44 και ιδρυθεί Γραμματεία.

6. Τα υπογράφοντα μέρη, σύμφωνα με και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1 ή της παράγραφου 2 στοιχείο γ), ανάλογα με την περίπτωση, συμβάλλουν στα έξοδα της προσωρινής Γραμματείας ως εάν οι υπογράφωντες να ήταν συμβαλλόμενα μέρη βάσει του άρθρου 37 παράγραφος 3. Τυχόν τροποποιήσεις στο παράρτημα Β από τα υπογράφοντα μέρη παύουν να ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης.

7. Ένα κράτος ή οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που, πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης, προσχωρεί στη συνθήκη βάσει του άρθρου 41, έχει τα δικαιώματα και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις ενός υπογράφοντος μέρους βάσει του παρόντος άρθρου έως ότου τεθεί σε ισχύ η συνθήκη.

Άρθρο 46

Επιφυλάξεις

Δεν προβλέπεται η δυνατότητα διατύπωσης επιφυλάξεων ως προς την παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 47

Αποχώρηση

1. Μετά την παρέλευση πενταετίας από την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα συνθήκη άρχισε να ισχύει για ένα συμβαλλόμενο μέρος, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να κοινοποιήσει εγγράφως στο θεματοφύλακα την αποχώρησή του από τη συνθήκη.

2. Η αποχώρηση αυτή αρχίζει να ισχύει από τη λήξη ενός έτους μετά την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από το θεματοφύλακα ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που προσδιορίζεται στην κοινοποίηση αποχώρησης.

3. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης εξακολουθούν να ισχύουν για τις επενδύσεις που έχουν διενεργηθεί στην επικράτεια ενός συμβαλλόμενου μέρους από επενδυτές άλλων συμβαλλόμενων μερών ή στο έδαφος άλλων συμβαλλόμενων μερών από επενδυτές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους κατά την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει η αποχώρησή του από τη συνθήκη και για χρονική περίοδο 20 ετών από την ημερομηνία αυτή.

4. Όλα τα πρωτόκολλα στα οποία συμμετέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος παύουν να ισχύουν για το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος από την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει η αποχώρησή του από την παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 48

Καθεστώς των παραρτημάτων και των αποφάσεων

Τα παραρτήματα της παρούσας συνθήκης και οι αποφάσεις που τίθενται στο παράρτημα 2 της τελικής πράξης της Διάσκεψης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, που υπεγράφησαν στη Λισαβόνα στις 17 Δεκεμβρίου 1994, αποτελούν αναπόσπαστα μέρη της συνθήκης.

Άρθρο 49

Θεματοφύλακας

Θεματοφύλακας της παρούσας συνθήκης είναι η κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

Άρθρο 50

Αυθεντικά κείμενα

Σε μαρτυρία των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, δόντους εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα συνθήκη στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ρωσικά και ισπανικά, τα οποία είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα μοναδικό πρωτότυπο, το οποίο θα κατατεθεί στην κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

Done at Lisbon on the seventeenth day of December in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Lisbonne, le dix-sept décembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Geschehen zu Lissabon am siebzehnten Dezember neunzehnhundertvierundneunzig.

Fatto a Lisbona il diciassettesimo giorno del mese di dicembre dell'anno millenovecentonovanta-quattro.

Совершено в Лиссабоне в семнадцатый день декабря одна тысяча девятьсот девяносто четвертого года.

Hecho en Lisboa, el diecisiete de diciembre de mil novecientos noventa y cuatro.

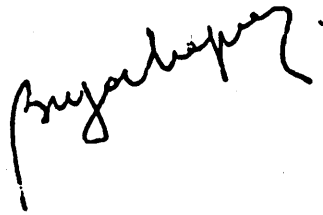
Udfærdiget i Lissabon, den syttende december nittenhundrede og fireoghalvfems.

Έγινε στη Λισαβόνα, στις δέκα επτά Δεκεμβρίου του έτους χίλια ενιακόσια ενενήντα τέσσερα.

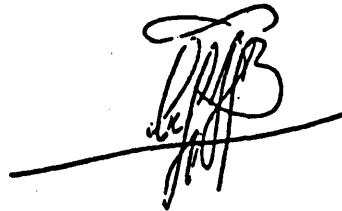
Gedaan te Lissabon, de zeventiende december negentienhonderd vierennegentig.

Feito em Lisboa, aos dezassete de Dezembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Për Republikën e Shqipërisë

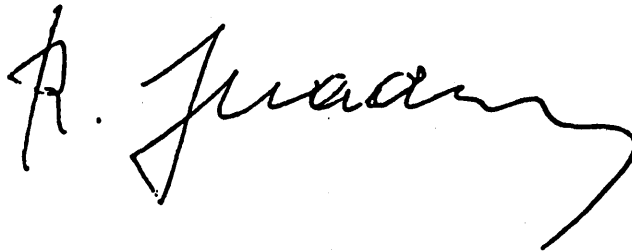
Հայաստանի Հանրապետության համար

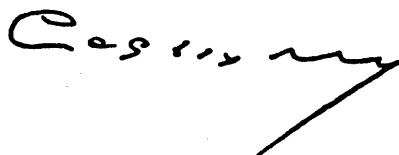
For Australia

Für die Republik Österreich

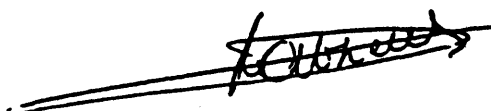
Азербайлан ачынчан

Pour le royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

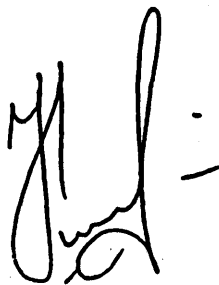

Cette signature engage également la Communauté française de Belgique, la Communauté flamande, la Communauté germanophone de Belgique, la Région wallonne, la Région flamande et la région de Bruxelles-Capitale.

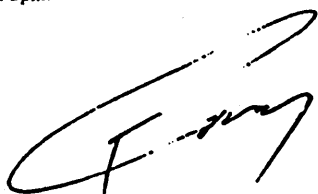
Deze handtekening bindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet ebenso die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft Belgiens, die Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens, die Flämische Region, die Wallonische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

Ад імя Рэспублікі Беларусь

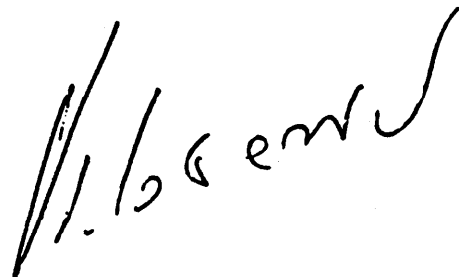

За Република България

For Canada
Pour le Canada

za Republiku Hrvatsku

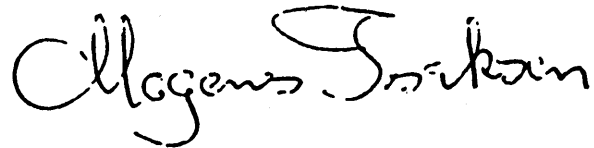
A handwritten signature in black ink, appearing to read "I. Bobek". The signature is written in a cursive style with a large initial "I" and a long horizontal stroke.

For the Republic of Cyprus

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Annam Louca". The signature is written in a cursive style with a large initial "A" and a long horizontal stroke.

Za Českou Republiku

For Kongeriget Danmark

Eesti Vabariigi nimel

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

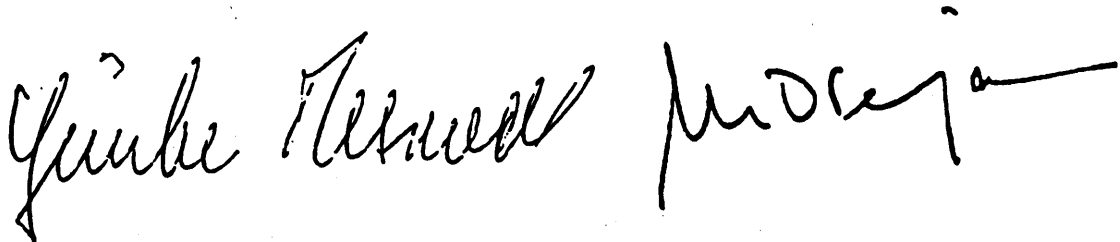
For the European Communities

Pour les Communautés européennes

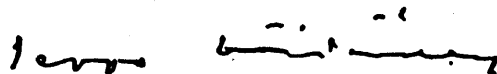
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Suomen tasavallan puolesta

Pour la République française

Alain Grandjean

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო

მ. შანიძე

Für die Bundesrepublik Deutschland

Walter Klaus

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Γιώργος Κλάους

A Magyar Köztársaság nevében

Fyrir hönd Lýðveldisins íslands

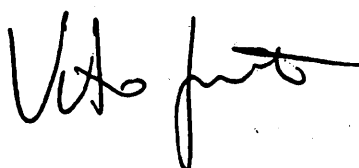
A handwritten signature in Icelandic script, appearing to read 'Pjetur Þorgrímsson'.

Thar cheann na hÉireann

For Ireland

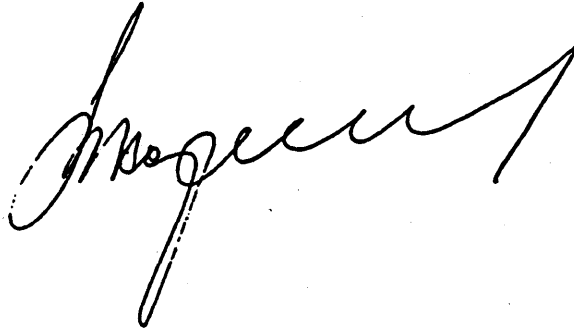
Two handwritten signatures in cursive script, one on the left and one on the right.

Per la Repubblica italiana

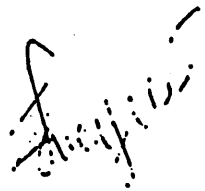
A handwritten signature in Italian script, appearing to read 'Vito Fazio'.

日本国のために

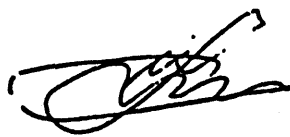
Қазақстан Республикасының атынан

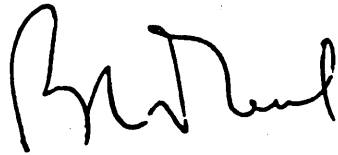
Кыргыз Республикасы Учуу

Latvijas Republikas varda

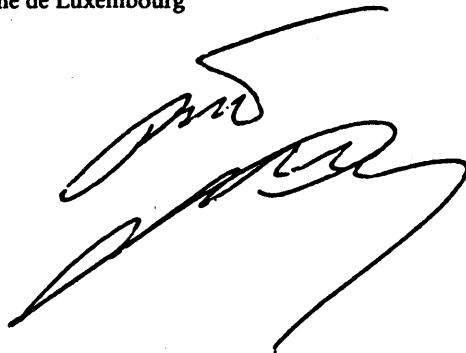

Für das Fürstentum Liechtenstein

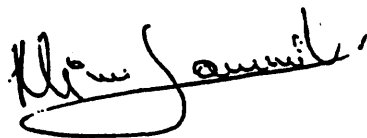
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R. D. ...', written in a cursive style.

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le grand-duché de Luxembourg

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several sweeping, interconnected strokes.

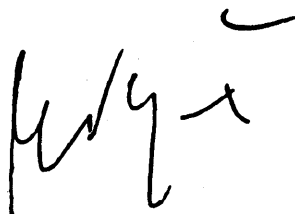
For the Republic of Malta

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Klaus ...', written in a cursive style.

Pentru Republica Moldova

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and a few horizontal ones, appearing to be a stylized name.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

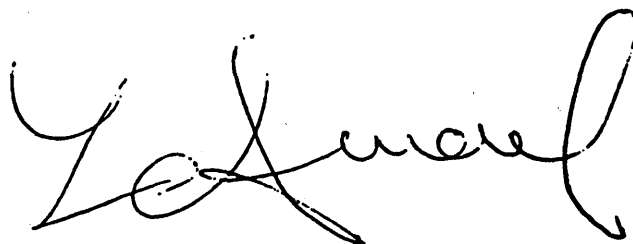
A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial 'H' followed by several vertical strokes and a small flourish at the end.

For Kongeriket Norge

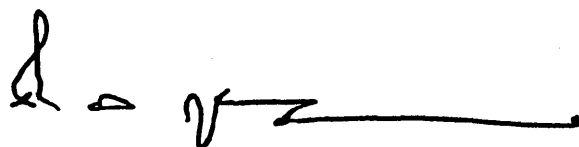
Za Rzeczpospolitą Polską

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style that appears to read 'H. L. GABAYB'.

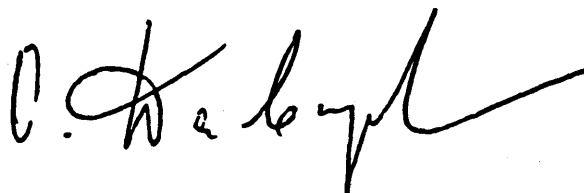
Pela República Portuguesa

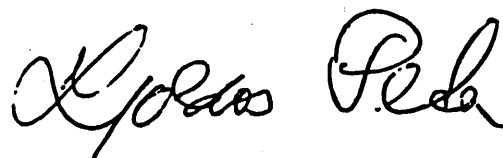
Pentru România

За Российскую Федерацию

Za Slovenskú republiku

Za Republiko Slovenijo

Boris Savič

Por el Reino de España

Agustín Gago

För Konungariket Sverige

Horst Asp. Jön

Für die Schweizerische Eidgenossenschaft

Pour la Confédération suisse

Per la Confederazione svizzera

Isaiah

Аз номи Тоҷикистон

Бахром Қўлӣ

Türkiye Cumhuriyeti adına

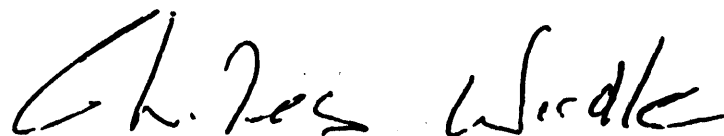
Y. Kılıç

Туркменистан Хөкуматинин админдан

За Украину

Григорук

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

For the United States of America

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
1. <i>Παράρτημα EM</i> Ενεργειακές ύλες και προϊόντα (σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4)	65
2. <i>Παράρτημα NI</i> Μη συμπεριλαμβανόμενες ενεργειακές ύλες και προϊόντα για τον ορισμό της «Οικονομικής δραστηριότητας στον ενεργειακό τομέα» (σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5)	66
3. <i>Παράρτημα TRM</i> Κοινοποίηση και σταδιακή κατάργηση (TRIM) (σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4)	66
4. <i>Παράρτημα N</i> Κατάλογος συμβαλλομένων μερών που απαιτούν η διαμετακόμιση να πραγματοποιείται μέσω τουλάχιστον τριών χωριστών επικρατειών (σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 10 στοιχείο α)]	67
5. <i>Παράρτημα VC</i> Κατάλογος συμβαλλομένων μερών που έχουν αναλάβει αυτοδεσμευτικές υποχρεώσεις σχετικά με το άρθρο 10 παράγραφος 3 (σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 6)	67
6. <i>Παράρτημα ID</i> Κατάλογος συμβαλλομένων μερών που δεν επιτρέπουν σε επενδυτή να επανυποβάλει την ίδια διαφορά σε διεθνή διαιτησία σε μεταγενέστερο στάδιο, σύμφωνα με το άρθρο 26 (σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 3 στοιχείο β) σημείο i)]	68
7. <i>Παράρτημα IA</i> Κατάλογος συμβαλλομένων μερών που δεν επιτρέπουν σε επενδυτή ή σε συμβαλλόμενο μέρος να υποβάλει διαφορά που αφορά την τελευταία φράση του άρθρου 10 παράγραφος 1 σε διεθνή διαιτησία (σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το άρθρο 27 παράγραφος 2]	68
8. <i>Παράρτημα P</i> Ειδική διαδικασία επίλυσης διαφορών σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού (σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 στοιχείο θ)]	68
9. <i>Παράρτημα G</i> Εξαιρέσεις και κανόνες που διέπουν την εφαρμογή των διατάξεων της GATT και των συναφών πράξεων (σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο α)]	70
10. <i>Παράρτημα TFU</i> Διατάξεις για εμπορικές συμφωνίες μεταξύ κρατών που αποτελούσαν την πρώην Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β)]	73
11. <i>Παράρτημα D</i> Προσωρινές διατάξεις για την επίλυση εμπορικών διαφορών (σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 7)	74

	Σελίδα
12. <i>Παράρτημα Β</i> Τύπος για τον καταμερισμό των δαπανών του Χάρτη (σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 3)	78
13. <i>Παράρτημα ΡΑ</i> Κατάλογος υπογραφόντων που δεν αποδέχονται την υποχρέωση προσωρινής εφαρμογής του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) [σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο γ)]	78
14. <i>Παράρτημα Τ</i> Κατάλογος μεταβατικών μέτρων των συμβαλλομένων μερών (σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1)	79

1. Παράρτημα ΕΜ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

(σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4)

Πυρηνική ενέργεια

- 2612 Μεταλλεύματα ουρανίου ή θορίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά:
- 2612 10 Μεταλλεύματα ουρανίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά
- 2612 20 Μεταλλεύματα θορίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά
- 2844 Ραδιενεργά χημικά στοιχεία και ραδιενεργά ισότοπα (στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα σχάσματα ή γόνιμα χημικά στοιχεία και ισότοπα) και ενώσεις τους· μείγματα και κατάλοιπα που περιέχουν τα προϊόντα αυτά·
- 2844 10 Φυσικό ουράνιο και ενώσεις του
- 2844 20 Ουράνιο εμπλουτισμένο σε U 235 και ενώσεις του· πλουτόνιο και ενώσεις του
- 2844 30 Ουράνιο φτωχό σε U 235 και ενώσεις του· θόριο και ενώσεις του
- 2844 40 Ραδιενεργά στοιχεία και ισότοπα και ραδιενεργές ενώσεις εκτός των 2844 10, 2844 20 ή 2844 30
- 2844 50 Χρησιμοποιημένα (ακτινοβολημένα) καύσιμα στοιχεία (ράβδοι) πυρηνικών αντιδραστήρων
- 2845 10 Βαρύ ύδωρ (οξείδιο του δευτερίου)

Λιθάνθρακας, φυσικό αέριο, πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου, ηλεκτρική ενέργεια

- 2701 Λιθάνθρακας, πλίνθοι, σφαίρες και παρόμοια στερεά καύσιμα που παρασκευάζονται από λιθάνθρακα
- 2702 Λιγνίτης, συσσωματωμένος ή μη, εκτός του γαγάτη
- 2703 Τύρφη (στην οποία περιλαμβάνεται και η τύρφη για επίστρωση στάβλων), συσσωματωμένη ή μη
- 2704 Οπτάνθρακας (κοκ) και ημιοπτάνθρακας από λιθάνθρακα, από λιγνίτη ή από τύρφη, συσσωματωμένος ή μη· άνθρακας αποστακτικού κέρατος
- 2705 Αέριο από λιθάνθρακα, υδραέριο, φτωχό αέριο και παρόμοια αέρια, με εξαίρεση τα αέρια πετρελαίου και άλλους αεριώδεις υδρογονάνθρακες
- 2706 Πίτσες από λιθάνθρακα, λιγνίτη ή τύρφη και άλλες ορυκτές πίσσες, έστω και αφυδατωμένες ή μερικώς αποσταγμένες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι πίσσες που έχουν αναισυσταθεί
- 2707 Λάδια και άλλα προϊόντα που προέρχονται από την απόσταξη σε υψηλή θερμοκρασία πίσσας από λιθάνθρακα· παρόμοια προϊόντα στα οποία τα αρωματικά συστατικά υπερισχύουν κατά βάρος των μη αρωματικών συστατικών (π.χ. βενζόλη, τολουόλη, ξυλόλη, ναφθαλίνη, άλλα μείγματα αρωματικών υδρογονανθράκων, φαινόλες, λάδια κρεοσώτου και άλλα)
- 2708 Πίσσα στερεή και οπτάνθρακας (κοκ) πίσσας, που λαμβάνονται από πίσσα λιθανθράκων ή από άλλες ορυκτές πίσσες
- 2709 Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά
- 2710 Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, εκτός από τα ακατέργαστα λάδια
- 2711 Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες
- Υγροποιημένοι:
- φυσικό αέριο
 - προπάνιο
 - βουτάνια
 - αιθυλένιο, προπυλένιο, βουτυλένιο και θουταδιένιο (2711 14)
 - άλλα

Σε αέρια κατάσταση:

- φυσικό αέριο
- άλλα

- 2713 Οπτόνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα κατάλοιπα λαδιών πετρελαίου ή λαδιών από ασφαλτούχα ορυκτά
- 2714 Άσφαλτοι εν γένει, φυσικές· σχίστες και άμμος, ασφαλτούχα· ασφαλτίτες και πετρώματα ασφαλτούχα
- 2715 Μείγματα ασφαλτικά με βάση τη φυσική άσφαλτο εν γένει, την πίσσα του πετρελαίου, την ορυκτή πίσσα ή το υπόλειμμα αυτής (π.χ. μαστίχες ασφαλτούχες, cut-backs)
- 2716 Ηλεκτρική ενέργεια

Άλλες μορφές ενέργειας

- 4401 10 Κανσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά, σε δεμάτια ή με παρόμοιες μορφές
- 4402 Ξυλοκάρβουνα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάρβουνα από κελύφη ή καρύδια), έστω και συσσωματωμένα

2. Παράρτημα ΝΙ

ΜΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΟΜΕΑ»

(σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5)

- 2707 Λάδια και άλλα προϊόντα που προέρχονται από την απόσταξη σε υψηλή θερμοκρασία πίσσας από λιθάνθρακα· παρόμοια προϊόντα στα οποία τα αρωματικά συστατικά υπερσχύουν κατά βάρος των μη αρωματικών συστατικών (π.χ., βενζόλη, τολουόλη, ξυλόλη, ναφθαλίνη, άλλα μείγματα αρωματικών υδρογονανθράκων, φαινόλες, λάδια κρεοσώτου κ.ά.)
- 4401 10 Κανσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά, σε δεμάτια ή με παρόμοιες μορφές
- 4402 Ξυλοκάρβουνα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάρβουνα από κελύφη ή καρύδια), έστω και συσσωματωμένα

3. Παράρτημα TRM

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ (TRIM)

(σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4)

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στη Γραμματεία κάθε επενδυτικό μέτρο που εφαρμόζει στον τομέα του εμπορίου, το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του άρθρου 5, εντός:

- α) 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης, εάν το συμβαλλόμενο μέρος είναι μέλος της GATT ή
- β) 12 μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης, εάν το συμβαλλόμενο μέρος δεν είναι μέλος της GATT.

Τα εν λόγω επενδυτικά μέτρα στον τομέα του εμπορίου, γενικής ή ειδικής εφαρμογής, κοινοποιούνται ταυτοχρόνως με τα κυριότερα χαρακτηριστικά τους.

2. Στην περίπτωση επενδυτικών μέτρων στον τομέα του εμπορίου, που εφαρμόζονται βάσει διακριτικής ευχέρειας, κοινοποιείται κάθε ειδική εφαρμογή. Δεν χρειάζεται να αποκαλύπτονται πληροφορίες που θα έβλαπταν τα θεμιτά εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων επιχειρήσεων.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταργεί κάθε επενδυτικό μέτρο στον τομέα του εμπορίου, το οποίο κοινοποιείται σύμφωνα με το σημείο 1, εντός:
- α) διετίας από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης, εάν το συμβαλλόμενο μέρος είναι μέλος της GATT ή
 - β) τριετίας από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης, εάν το συμβαλλόμενο μέρος δεν είναι μέλος της GATT.
4. Κατά την περίοδο εφαρμογής που αναφέρεται στο σημείο 3, το συμβαλλόμενο μέρος δεν τροποποιεί τους όρους οποιουδήποτε επενδυτικού μέτρου στον τομέα του εμπορίου, το οποίο κοινοποιεί σύμφωνα με το σημείο 1, από εκείνα που ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης, κατά τρόπο ώστε να αυξηθεί ο βαθμός ασυνέπειάς του προς τις διατάξεις του άρθρου 5 της παρούσας συνθήκης.
5. Παρά τις διατάξεις του σημείου 4, το συμβαλλόμενο μέρος, προκειμένου να μην μεταχειρισθεί δυσμενώς τις υφιστάμενες επιχειρήσεις οι οποίες υπόκεινται σε ένα επενδυτικό μέτρο στον τομέα του εμπορίου που κοινοποιείται σύμφωνα με το σημείο 1, δύναται να εφαρμόσει, κατά τη διάρκεια της περιόδου σταδιακής κατάργησης, το ίδιο επενδυτικό μέτρο στον τομέα του εμπορίου για μια νέα επένδυση, εφόσον:
- α) τα προϊόντα της εν λόγω επένδυσης είναι παρόμοια προϊόντα με εκείνα των υφισταμένων επιχειρήσεων και
 - β) η εν λόγω εφαρμογή είναι αναγκαία ώστε να αποφευχθεί η στρέβλωση των όρων ανταγωνισμού μεταξύ της νέας επένδυσης και των υφισταμένων επιχειρήσεων.
- Οποιοδήποτε επενδυτικό μέτρο στον τομέα του εμπορίου, το οποίο εφαρμόζεται σε μια νέα επένδυση, κοινοποιείται στη Γραμματεία. Οι όροι ενός τέτοιου επενδυτικού μέτρου στον τομέα του εμπορίου είναι ισοδύναμοι, ως προς τις επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό, με εκείνους που ισχύουν για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, λήγουν δε ταυτοχρόνως.
6. Σε περίπτωση που ένα κράτος ή οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης προσχωρεί στην παρούσα συνθήκη, κατόπιν της έναρξης ισχύος της συνθήκης:
- α) η κοινοποίηση που αναφέρεται στα σημεία 1 και 2 λαμβάνει χώρα το αργότερο έως την ισχύουσα για την περίπτωση ημερομηνία του σημείου 1 ή κατά την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης προσχώρησης και
 - β) η περίοδος σταδιακής κατάργησης λήγει τη μεταγενέστερη από τις δύο ακόλουθες ημερομηνίες: την ισχύουσα για την περίπτωση ημερομηνία του σημείου 3 ή την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η συνθήκη για το εν λόγω κράτος ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης.

4. Παράρτημα N

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ Η ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΤΡΙΩΝ ΧΩΡΙΣΤΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΩΝ

[σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 10 στοιχείο α)]

1. Καναδάς και Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

5. Παράρτημα VC

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΑΥΤΟΔΕΣΜΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

(σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 6)

6. Παράρτημα ID**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΣΕ ΕΠΕΝΔΥΤΗ ΝΑ ΕΠΙΔΗΜΟΝΕΥΣΕΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 26**

[σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 3 στοιχείο β) σημείο i)]

1. Αζερμπαϊτζάν	13. Κροατία
2. Αυστραλία	14. Κύπρος
3. Βουλγαρία	15. Νορβηγία
4. Ελλάδα	16. Ουγγαρία
5. Ευρωπαϊκές Κοινότητες	17. Πολωνία
6. Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	18. Πορτογαλία
7. Ιαπωνία	19. Ρουμανία
8. Ιρλανδία	20. Ρωσική Ομοσπονδία
9. Ισπανία	21. Σλοβενία
10. Ιταλία	22. Σουηδία
11. Καζακστάν	23. Τσεχική Δημοκρατία
12. Καναδάς	24. Φινλανδία

7. Παράρτημα IA**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΣΕ ΕΠΕΝΔΥΤΗ Ή ΣΕ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΜΕΡΟΣ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΕΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ**

[σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το άρθρο 27 παράγραφος 2]

1. Αυστραλία
2. Καναδάς
3. Νορβηγία
4. Ουγγαρία

8. Παράρτημα P**ΕΙΣΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΤΩΤΕΡΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ**

[σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 στοιχείο δ)]

ΜΕΡΟΣ I

1. Καναδάς
2. Αυστραλία

ΜΕΡΟΣ II

1. Όταν, σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου, ένα μέτρο μιας περιφερειακής ή τοπικής κυβέρνησης ή αρχής ενός συμβαλλόμενου μέρους (στο εξής καλούμενο «το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος») αντίκειται προς μια διάταξη της παρούσας συνθήκης, το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει εύλογα μέτρα που έχει στη διάθεσή του, προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρηση της συνθήκης όσον αφορά το συγκεκριμένο μέτρο.
2. Το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, γνωστοποιεί εγγράφως στη Γραμματεία τις προθέσεις του προκειμένου να εξασφαλίσει τήρηση της συνθήκης όσον αφορά το συγκεκριμένο μέτρο. Η Γραμματεία υποβάλλει την κοινοποίηση στη Διάσκεψη του Χάρτη το συντομότερο δυνατόν και όχι αργότερα από τη συνεδρίαση της Διάσκεψης του Χάρτη που ακολουθεί την παραλαβή της γνωστοποίησης. Εάν είναι ανέφικτο να εξασφαλίσει άμεση τήρηση, το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει εύλογο χρονικό διάστημα για να το πράξει. Το εύλογο χρονικό διάστημα καθορίζεται κατόπιν συμφωνίας των δύο διάδικων μερών. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία, το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος προτείνει εύλογο χρονικό διάστημα προς έγκριση από τη Διάσκεψη του Χάρτη.
3. Σε περίπτωση που το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος δεν κατορθώσει, εντός του εύλογου χρονικού διαστήματος, να εξασφαλίσει τήρηση όσον αφορά το μέτρο, καταβάλλει προσπάθεια, κατόπιν αιτήματος του αντιδίκου συμβαλλόμενου μέρους (στο εξής καλούμενο «το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος») να συμφωνήσει με το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος για την καταβολή ανάλογης αποζημίωσης ως αμοιβαίως ικανοποιητικής επίλυσης της διαφοράς.
4. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία για ικανοποιητική αποζημίωση, εντός 20 ημερών κατόπιν του αιτήματος του ζημιωθέντος συμβαλλόμενου μέρους, το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος δύναται, με την άδεια της Διάσκεψης του Χάρτη, να αναστείλει εκείνες από τις υποχρεώσεις του προς το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος, σύμφωνα με τη συνθήκη, τις οποίες κρίνει ισοδύναμες προς εκείνες που αναιρεί το επίμαχο μέτρο, έως ότου τα συμβαλλόμενα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία για επίλυση της διαφοράς τους ή το μέτρο που δεν συμβιβάζεται με τη συνθήκη καταστεί σύμφωνο με αυτή.
5. Όταν εξετάζει ποιες υποχρεώσεις θα αναστείλει, το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει τις ακόλουθες αρχές και διαδικασίες:
 - α) το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος πρέπει, κατά πρώτον, να επιδιώξει να αναστείλει υποχρεώσεις που αφορούν το ίδιο μέρος της συνθήκης, όπως εκείνες για τις οποίες το δικαστήριο διαπίστωσε παράβαση.
 - β) εάν το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος θεωρήσει ότι δεν είναι εφικτό ή αποτελεσματικό να αναστείλει υποχρεώσεις που αφορούν το ίδιο μέρος της συνθήκης, μπορεί να επιδιώξει να αναστείλει υποχρεώσεις που αφορούν άλλα μέρη της συνθήκης. Εάν το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος αποφασίσει να ζητήσει άδεια για την αναστολή υποχρεώσεων σύμφωνα με το παρόν εδάφιο, αναφέρει τους σχετικούς λόγους, όταν υποβάλλει αίτημα στη Διάσκεψη του Χάρτη για παροχή άδειας.
6. Κατόπιν γραπτού αιτήματος του υπευθύνου συμβαλλόμενου μέρους, που παραδίδεται στο ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος και στον πρόεδρο του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, το δικαστήριο αποφασίζει εάν το επίπεδο των υποχρεώσεων που ανέστειλε το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος είναι υπέρμετρο και εάν ναι, σε ποιο βαθμό. Εάν το δικαστήριο δεν είναι δυνατόν να ανασυσταθεί, επί του θέματος αποφαινόνται ένας ή περισσότεροι διαιτητές, που διορίζει ο Γενικός Γραμματέας. Οι διαδικασίες έκδοσης αποφάσεων σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο ολοκληρώνονται εντός 60 ημερών από την υποβολή του αιτήματος στο Δικαστήριο ή από το διορισμό στον οποίο προέβη ο Γενικός Γραμματέας. Οι υποχρεώσεις δεν αναστέλλονται εφόσον εκκρεμούν οι διαδικασίες έκδοσης της απόφασης, η οποία είναι τελική και δεσμευτική.
7. Κατά την αναστολή οποιωνδήποτε υποχρεώσεων προς ένα υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος, ένα ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να μην θιγούν τα δικαιώματα που έχει από την παρούσα συνθήκη οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

9. Παράρτημα G

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ GATT ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

[σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο α)]

1. Οι ακόλουθες διατάξεις της GATT 1947 και των συναφών πράξεων δεν εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο α):

α) Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου

II	Πίνακες παραχωρήσεων (και οι πίνακες της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου)
IV	Ειδικές διατάξεις σχετικά με τις κινηματογραφικές ταινίες
XV	Συναλλαγματικές ρυθμίσεις
XVIII	Κρατική βοήθεια για την οικονομική ανάπτυξη
XXII	Διαβουλεύσεις
XXIII	Ολική ή μερική εξουδετέρωση οφέλους
XXV	Κοινές ενέργειες των συμβαλλομένων μερών
XXVI	Αποδοχή, έναρξη ισχύος και καταχώριση
XXVII	Αναστολή ή ανάκληση παραχωρήσεων
XXVIII	Τροποποίηση των πινάκων
XXVIIIδιδ	Δασμολογικές διαπραγματεύσεις
XXIX	Η σχέση της παρούσας συμφωνίας με το Χάρτη της Αβάνας
XXX	Τροπολογίες
XXXI	Ανάκληση
XXXII	Συμβαλλόμενα μέρη
XXXIII	Προσχώρηση
XXXV	Μη εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ των συγκεκριμένων συμβαλλομένων μερών
XXXVI	Αρχές και στόχοι
XXXVII	Αναλήψεις υποχρεώσεων
XXXVIII	Κοινή δράση

Παράρτημα Η Σχετικά με το άρθρο XXVI

Παράρτημα Θ Σημειώσεις και συμπληρωματικές διατάξεις (ως προς τα ανωτέρω άρθρα της GATT)

Μέτρα διασφάλισης για αναπτυξιακούς σκοπούς

Μνημόνιο συμφωνίας για την κοινοποίηση, τις διαβουλεύσεις, την επίλυση των διαφορών και την επιτήρηση.

6) Συναφείς πράξεις

i) Συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο (κώδικας προτύπων)

Προοίμιο	(παράγραφοι 1, 8, 9)
1.3.	Γενικές διατάξεις
2.6.4.	Εκπόνηση, έκδοση και εφαρμογή τεχνικών κανονισμών από όργανα της κεντρικής κυβέρνησης
10.6.	Πληροφορίες επί των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης
11.	Τεχνική βοήθεια στα λοιπά μέλη
12.	Ειδική και διακριτική μεταχείριση των αναπτυσσομένων χωρών
13.	Επιτροπή τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο
14.	Διαβουλεύσεις και επίλυση διαφορών
15.	Τελικές διατάξεις (πλην των 15.5 και 15.13)
Παράρτημα 2	Ομάδες τεχνικών εμπειρογνομώνων
Παράρτημα 3	Ειδικές ομάδες (Panels)

ii) Συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών

iii) Συμφωνία για την εμμενεία και την εφαρμογή των άρθρων XI, XVI και XXIII (επιδότησεις και αντισταθμιστικά μέτρα)

10.	Επιδότησεις κατά την εξαγωγή ορισμένων πρωτογενών προϊόντων
12.	Διαβουλεύσεις
13.	Συμβιβασμός, επίλυση διαφορών και εγκεκριμένα αντίμετρα
14.	Αναπτυσσόμενες χώρες
16.	Επιτροπή επιδοτήσεων και αντισταθμιστικών μέτρων
17.	Συμβιβασμός
18.	Επίλυση διαφορών
19.2.	Αποδοχή και προσχώρηση
19.4.	Έναρξη ισχύος
19.5.α)	Εθνική νομοθεσία
19.6.	Επανεξέταση
19.7.	Τροπολογίες
19.8.	Ανάκληση
19.9.	Μη εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας μεταξύ συγκεκριμένων υπογραφόντων
19.11.	Γραμματεία
19.12.	Κατάθεση
19.13.	Καταχώριση

iv) Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII (καθορισμός δασμολογητέας αξίας)

1.2.6), iv)	Συναλλακτική αξία
11.1.	Καθορισμός δασμολογητέας αξίας
14.	Εφαρμογή των παραρτημάτων (δεύτερη φράση)
18.	Όργανα (επιτροπή δασμολογητέας αξίας)

19. Διαβουλεύσεις
20. Επίλυση διαφορών
21. Ειδική και διακριτική μεταχείριση των αναπτυσσομένων χωρών
22. Αποδοχή και προσχώρηση
24. Έναρξη ισχύος
- 25.1. Εθνική νομοθεσία
26. Επανεξέταση
27. Τροπολογίες
28. Ανάκληση
29. Γραμματεία
30. Κατάθεση
31. Καταχώριση

Παράρτημα II Τεχνική επιτροπή δασμολογητέας αξίας

Παράρτημα III Ειδικές ομάδες ad hoc

Πρωτόκολλο της συμφωνίας για την εφαρμογή του άρθρου VII (πλην των I.7 και I.8 — συνοδευόμενα από το αναγκαίο εισαγωγικό κείμενο)

v) *Συμφωνία για τις διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής*

- 1.4. Γενικές διατάξεις (τελευταία φράση)
- 2.2. Αυτόματη έκδοση αδειών εισαγωγής (υποσημείωση 2)
4. Όργανα, διαβουλεύσεις και επίλυση των διαφορών
5. Τελικές διατάξεις (πλην της παραγράφου 2)

vi) *Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VI (κώδικας αντιντάμπινγκ)*

13. Αναπτυσσόμενες χώρες
14. Επιτροπή πρακτικών αντιντάμπινγκ
15. Διαβουλεύσεις, συμβιβασμός και επίλυση διαφορών
16. Τελικές διατάξεις (πλην των παραγράφων 1 και 3)

vii) *Διακανονισμός για το δόξιο κρέας*

viii) *Διεθνής διακανονισμός για τα γαλακτοκομικά προϊόντα*

ix) *Συμφωνία για το εμπόριο αεροσκαφών πολιτικής αεροπορίας*

x) *Δήλωση για τα εμπορικά μέτρα που λαμβάνονται σε σχέση με το ισοζύγιο πληρωμών*

γ) *Όλες οι άλλες διατάξεις της GATT ή των συναφών πράξεων οι οποίες αφορούν*

- i) κρατική βοήθεια για την οικονομική ανάπτυξη και τη μεταχείριση αναπτυσσομένων χωρών, πλην των παραγράφων 1 έως 4 της απόφασης της 28ης Νοεμβρίου 1979 (L/4903) για τη διακριτική και ενοικότερη μεταχείριση, την αμοιβαιότητα και την πληρέστερη συμμετοχή των αναπτυσσομένων χωρών.
- ii) τη σύσταση ή τη λειτουργία ειδικευμένων επιτροπών και άλλων επικουρικών οργάνων.
- iii) υπογραφή, προσχώρηση, έναρξη ισχύος, ανάκληση και καταχώριση.

- δ) Όλες οι συμφωνίες, διακανονισμοί, αποφάσεις, μνημόνια συμφωνίας, ή άλλη κοινή δράση σύμφωνα με τις διατάξεις που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως γ).
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη εφαρμόζουν τις διατάξεις της «Δήλωσης για τα εμπορικά μέτρα που λαμβάνονται σε σχέση με το ισοζύγιο πληρωμών» για μέτρα που λαμβάνονται από εκείνα τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία δεν είναι μέλη της GATT, εν τω μέσω του εφικτού στο πλαίσιο των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης.
3. Όσον αφορά τις απαιτούμενες κοινοποιήσεις δυνάμει των διατάξεων που εφαρμόζονται βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 στοιχείο α):
- α) τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία δεν είναι μέλη της GATT ή συναφούς πράξεως υποβάλλουν τις κοινοποιήσεις τους στη Γραμματεία. Η Γραμματεία διαβιβάζει αντίγραφα των κοινοποιήσεων σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. Οι κοινοποιήσεις προς τη Γραμματεία υποβάλλονται σε μία από τις επίσημες γλώσσες της παρούσας συνθήκης. Τα συνοδευτικά έγγραφα μπορούν να υποβάλλονται μόνο στη γλώσσα του συμβαλλόμενου μέρους.
- β) οι εν λόγω απαιτήσεις δεν ισχύουν για τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας συνθήκης τα οποία είναι επίσης μέλη της GATT και των συναφών πράξεων, οι οποίες περιέχουν τις οικείες απαιτήσεις κοινοποίησης.
4. Το εμπόριο πυρηνικών υλικών είναι δυνατόν να διέπεται από συμφωνίες αναφερόμενες στις σχετικές με την παράγραφο αυτή δηλώσεις που περιέχονται στη τελική πράξη της Διάσκεψης του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας.

10. Παράρτημα ΤΦΥ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΩΗΝ ΕΝΩΣΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΩΝ

[σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β)]

1. Κάθε συμφωνία που περιγράφεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) κοινοποιείται εγγράφως στη Γραμματεία από όλα τα μέρη της εν λόγω συμφωνίας, τα οποία υπογράφουν ή προσχωρούν στην παρούσα συνθήκη, ή εκ μέρους αυτών:
- α) σε περίπτωση συμφωνίας που είναι σε ισχύ σε ημερομηνία που ακολουθεί κατά τρεις μήνες την ημερομηνία κατά την οποία το πρώτο από τα εν λόγω μέρη υπογράφει ή καταθέτει την πράξη προσχώρησης στην συνθήκη, το αργότερο εντός έξι μηνών από την εν λόγω ημερομηνία υπογραφής ή κατάθεσης και
- β) σε περίπτωση συμφωνίας η οποία τίθεται σε ισχύ σε μεταγενέστερη ημερομηνία από την ημερομηνία που αναφέρεται στο στοιχείο α), αρκετά εγκαίρως πριν από την έναρξη ισχύος της, ώστε άλλα κράτη ή οργανισμοί περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, που έχουν υπογράψει ή προσχωρήσει στη συνθήκη (στο εξής καλούμενα τα «ενδιαφερόμενα μέρη»), να διαθέτουν εύλογη ευκαιρία να εξετάσουν τη συμφωνία και να διατυπώσουν απόψεις και παρατηρήσεις επ' αυτής στα μέρη της συμφωνίας και στη Διάσκεψη του Χάρτη πριν από την έναρξη ισχύος της.
2. Η κοινοποίηση περιλαμβάνει:
- α) αντίγραφα του πρωτοτύπου των κειμένων της συμφωνίας σε όλες τις γλώσσες στις οποίες έχει υπογραφεί.
- β) περιγραφή, με αναφορά στα σημεία που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΕΜ, των ειδικών ενεργειακών υλών και προϊόντων για τα οποία εφαρμόζεται.
- γ) επεξήγηση, χωριστά για κάθε σχετική διάταξη της GATT και των συναφών πράξεων που εφαρμόζονται βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 στοιχείο α), των περιστάσεων που καθιστούν αδύνατη ή ανέφικτη την πλήρη συμμόρφωση των μερών της συμφωνίας προς τη διάταξη αυτή.
- δ) τα ειδικά μέτρα που πρέπει να θεσπίσει κάθε μέρος της συμφωνίας, προκειμένου να αντιμετωπίσει της περιστάσεις που αναφέρονται στο στοιχείο γ) και

- ε) περιγραφή των προγραμμάτων των μερών για την επίτευξη προοδευτικού περιορισμού και τελικής εξάλειψης των μη συμβατών διατάξεων της συμφωνίας.
3. Τα μέρη μιας συμφωνίας που κοινοποιείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 προσφέρουν στα ενδιαφερόμενα μέρη εύλογη ευκαιρία για διαβουλεύσεις με αυτά σχετικά με την εν λόγω συμφωνία και λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις και παρατηρήσεις τους. Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε ενδιαφερομένου μέρους, η συμφωνία υποβάλλεται σε εξέταση από τη Διάσκεψη του Χάρτη, η οποία δύναται να εγκρίνει συστάσεις επ'αυτής.
4. Η Διάσκεψη του Χάρτη, σε τακτά χρονικά διαστήματα, εξετάζει την εφαρμογή συμφωνιών που κοινοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1, καθώς και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σχετικά με την εξάλειψη των διατάξεών τους οι οποίες δεν συμβιβάζονται με τις διατάξεις της GATT και των συναφών πράξεων, που εφαρμόζονται βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 στοιχείο α). Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε ενδιαφερομένου μέρους, η Διάσκεψη του Χάρτη δύναται να εγκρίνει συστάσεις σχετικά με μια συμφωνία.
5. Συμφωνία που περιγράφεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) είναι δυνατόν, σε περίπτωση εξαιρετικής έκτακτης ανάγκης, να επιτραπεί να τεθεί σε ισχύ, χωρίς την κοινοποίηση και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο σημείο 1 στοιχείο β) και στα σημεία 2 και 3, υπό τον όρο ότι λαμβάνει χώρα η εν λόγω κοινοποίηση και προσφέρεται αμέσως η ευκαιρία για τις διαβουλεύσεις αυτές. Στην περίπτωση αυτή, τα μέρη της συμφωνίας, παρόλα ταύτα, κοινοποιούν το κείμενό της, σύμφωνα με το σημείο 2 στοιχείο α), αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της.
6. Συμβαλλόμενα μέρη τα οποία είναι ή καθίστανται μέρη μιας συμφωνίας που περιγράφεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) αναλαμβάνουν να περιορίσουν το ασυμβίβαστο της συμφωνίας προς τις διατάξεις της GATT και των συναφών πράξεων που ισχύουν βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 στοιχείο α), στο μέτρο που είναι αναγκαίο για ν'αντιμετωπιστούν οι ειδικές περιστάσεις και να εφαρμόσουν τη συμφωνία αυτή κατά τρόπο ώστε να αποκλίνουν το ελάχιστο δυνατόν από τις εν λόγω διατάξεις. Καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να προοδούν σε επανορθωτικές ενέργειες, υπό το φως των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων μερών και οποιουδήποτε συστάσεων της Διάσκεψης του Χάρτη.

11. Παράρτημα D

ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

[σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 7)]

1. α) Στις σχέσεις μεταξύ τους, τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια, μέσω συνεργασίας και διαβουλεύσεων, να καταλήξουν σε αμοιβαίως ικανοποιητική επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς σχετικά με υφιστάμενα μέτρα, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις που ισχύουν για το εμπόριο βάσει του άρθρου 5 ή του άρθρου 29.
- β) Ένα συμβαλλόμενο μέρος δύναται να υποβάλει γραπτό αίτημα σε οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέρος για διεξαγωγή διαβουλεύσεων όσον αφορά οποιοδήποτε υφιστάμενο μέτρο του άλλου συμβαλλομένου μέρους που κρίνει ότι θα μπορούσε να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις που ισχύουν για το εμπόριο βάσει του άρθρου 5 ή του άρθρου 29. Ένα συμβαλλόμενο μέρος το οποίο ζητά διαβουλεύσεις αναφέρει, κατά το δυνατόν πληρέστερα, το καταγγελλόμενο μέτρο και προσδιορίζει τις διατάξεις του άρθρου 5 ή του άρθρου 29, καθώς και της GATT και των συναφών πράξεων, τις οποίες θεωρεί σχετικές. Αιτήματα για διεξαγωγή διαβουλεύσεων δυνάμει της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στη Γραμματεία, η οποία, σε τακτά χρονικά διαστήματα, ενημερώνει τα συμβαλλόμενα μέρη για τις εκκρεμώσες διαβουλεύσεις που έχουν κοινοποιηθεί.
- γ) Ένα συμβαλλόμενο μέρος μεταχειρίζεται κάθε πληροφορία που δηλώνεται ότι είναι εμπιστευτική ή ότι αποτελεί επαγγελματικό απόρρητο, η οποία περιέχεται ή λαμβάνεται ως απάντηση σε γραπτό αίτημα ή λαμβάνεται κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο τη μεταχειρίζεται το συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει την πληροφορία.
- δ) Κατά την επιδίωξη επίλυσης θεμάτων τα οποία ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι επηρεάζουν τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις που ισχύουν για το εμπόριο, βάσει του άρθρου 5 ή του άρθρου 29, μεταξύ αυτού και ετέρου συμβαλλομένου μέρους, τα συμβαλλόμενα μέρη που συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις ή άλλη διευθέτηση διαφοράς καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να αποφύγουν επίλυση η οποία επηρεάζει αρνητικά τις συναλλαγές οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους.

2. α) Εάν εντός 60 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος για διεξαγωγή διαβουλεύσεων, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), τα συμβαλλόμενα μέρη δεν έχουν επιλύσει τη διαφορά τους ή συμφωνήσει να την επιλύσουν με συνδιαλλαγή, μεσολάβηση, διαιτησία ή άλλη μέθοδο, οποιοδήποτε εκ των δύο συμβαλλόμενων μερών δύναται να επιδώσει στη Γραμματεία γραπτό αίτημα για τη συγκρότηση ειδικής επιτροπής (panel), σύμφωνα με τα στοιχεία β) έως στ). Στο αίτημά του, το αιτούμενο συμβαλλόμενο μέρος αναπτύσσει την ουσία της διαφοράς και αναφέρει ποιές διατάξεις του άρθρου 5 ή του άρθρου 29, καθώς και της GATT και των συναφών πράξεων, θεωρούνται σχετικές. Η Γραμματεία παραδίδει αμέσως αντίγραφα του αιτήματος σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.
- β) Κατά την επίλυση μιας διαφοράς λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα άλλων συμβαλλόμενων μερών. Οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέρος έχει ουσιώδες συμφέρον επί ενός θέματος δικαιούται να γίνει δεκτό σε ακρόαση από την ειδική επιτροπή και να υποβάλει εγγράφως στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις του, υπό τον όρο ότι και τα δύο διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη και η Γραμματεία έχουν λάβει γραπτή γνωστοποίηση του ενδιαφέροντός του, το αργότερο έως την ημερομηνία συγκρότησης της ειδικής επιτροπής, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το στοιχείο γ).
- γ) Η ειδική επιτροπή τεκμαίρεται ότι συγκροτείται 45 ημέρες μετά την παραλαβή του γραπτού αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους από τη Γραμματεία, σύμφωνα με το στοιχείο α).
- δ) Η ειδική επιτροπή αποτελείται από τρία μέλη, τα οποία επιλέγει ο Γενικός Γραμματέας από τον κατάλογο που περιγράφεται στην παράγραφο 7. Εκτός εάν τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν άλλως, τα μέλη της ειδικής επιτροπής δεν είναι πολίτες των συμβαλλόμενων μερών τα οποία είναι είτε διαφωνούντα μέρη, είτε έχουν κοινοποιήσει το ενδιαφέρον τους σύμφωνα με το στοιχείο β), ούτε πολίτες κρατών μελών ενός οργανισμού περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης ο οποίος είναι είτε διαφωνούν μέρος, είτε έχει κοινοποιήσει το ενδιαφέρον του σύμφωνα με το στοιχείο β).
- ε) Τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη αποκρίνονται, εντός δέκα εργάσιμων ημερών, στους διορισμούς των μελών της ειδικής επιτροπής και δεν προβάλλουν αντιρρήσεις για τους διορισμούς εκτός για επιτακτικούς λόγους.
- στ) Τα μέλη της ειδικής επιτροπής υπηρετούν υπό την προσωπική τους ιδιότητα και δεν ζητούν, ούτε λαμβάνουν εντολές από οποιαδήποτε κυβέρνηση ή άλλο φορέα. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να τηρεί τις εν λόγω αρχές και να μην επιδιώκει να επηρεάσει τα μέλη της ειδικής επιτροπής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Τα μέλη της ειδικής επιτροπής επιλέγονται, φροντίζοντας να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία τους και να εκπροσωπείται στην ειδική επιτροπή επαρκής ποικιλία γνώσεων και πολύπλευρη εμπειρία.
- ζ) Η Γραμματεία κοινοποιεί αμέσως σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη ότι έχει συγκροτηθεί ειδική επιτροπή.
3. α) Η Διάσκεψη του Χάρτη εγκρίνει διαδικαστικούς κανόνες για τις εργασίες των ειδικών επιτροπών, οι οποίοι έχουν λογική συνέπεια με το παρόν παράρτημα. Οι διαδικαστικοί κανόνες ακολουθούν όσο το δυνατόν περισσότερο εκείνους της GATT και των συναφών πράξεων. Η ειδική επιτροπή διαθέτει επίσης το δικαίωμα να θεσπίζει επιπλέον διαδικαστικούς κανόνες, οι οποίοι αντίκεινται προς τους διαδικαστικούς κανόνες που θεσπίζει η διάσκεψη του Χάρτη ή προς το παρόν παράρτημα. Κατά τις διαδικασίες ενώπιον της επιτροπής, κάθε διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος και οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο έχει κοινοποιήσει το ενδιαφέρον του σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β), δικαιούται να γίνει δεκτό για τουλάχιστον μία ακρόαση ενώπιον της επιτροπής και να υποβάλει εγγράφως τις παρατηρήσεις τους. Τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη δικαιούνται επίσης να προβάλουν επιχειρήματα γραπτώς. Η ειδική επιτροπή μπορεί να κάνει δεκτό το αίτημα οποιοδήποτε άλλου συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο έχει κοινοποιήσει το ενδιαφέρον του σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β), να έχει πρόσβαση σε οποιοδήποτε έγγραφο υποβάλλεται στην ειδική επιτροπή, με τη συγκατάθεση του συμβαλλόμενου μέρους που το έχει υποβάλει.

Οι εργασίες της ειδικής επιτροπής είναι εμπιστευτικές. Η ειδική επιτροπή προβαίνει σε αντικειμενική αξιολόγηση των ζητημάτων που της έχουν υποβληθεί, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς και της συμμόρφωσης των μέτρων προς τις διατάξεις που ισχύουν για το εμπόριο βάσει του άρθρου 5 ή του άρθρου 29. Κατά την άσκηση των καθηκόντων της, η ειδική επιτροπή συνεννοείται με τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη και τους δίδει επαρκείς ευκαιρίες να καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική λύση. Εκτός εάν τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν άλλως, η ειδική επιτροπή στηρίζει την απόφασή της στα επιχειρήματα και τις παρατηρήσεις των διαφωνούντων συμβαλλόμενων μερών. Οι ειδικές επιτροπές λαμβάνουν ως γνώμονα τις ερμηνείες που έχουν δοθεί στη GATT και τις συναφείς πράξεις εντός του πλαισίου της GATT και δεν αμφισβητούν κατά πόσον συμβιβάζονται με το άρθρο 5 ή το άρθρο 29 οι πρακτικές που εφαρμόζει οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος που είναι μέλος της GATT έναντι άλλων μελών της GATT, για τα οποία εφαρμόζει τη GATT, και οι οποίες δεν έχουν εφαρμοσθεί από εκείνα τα άλλα μέλη για την επίλυση διαφορών σύμφωνα με τη GATT.

Εκτός εάν τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν άλλως, όλες οι διαδικασίες που συνεπάγονται την προσφυγή σε ειδική επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης της τελικής της έκθεσης, πρέπει να ολοκληρωθούν εντός 180 ημερών από την ημερομηνία συγκρότησης της ειδικής επιτροπής· εντούτοις, εάν δεν ολοκληρωθούν όλες οι διαδικασίες εντός αυτού του χρονικού διαστήματος, δεν θίγεται η εγκυρότητα της τελικής έκθεσης.

- β) Η ειδική επιτροπή προσδιορίζει τη δικαιοδοσία της· ο προσδιορισμός αυτός είναι οριστικός και δεσμευτικός. Εάν ένα διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος προβάλλει ένσταση ότι η διαφορά δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία της ειδικής επιτροπής, η ένσταση εξετάζεται από την ειδική επιτροπή, η οποία αποφασίζει εάν θα ασχοληθεί με την ένσταση ως προδικαστικό ζήτημα ή εάν θα την συνεξετάσει στο πλαίσιο της απόφασής της επί της ουσίας της διαφοράς.
- γ) Σε περίπτωση που υποβληθούν δύο ή περισσότερα αιτήματα για συγκρότηση ειδικής επιτροπής σχετικά με διαφορές που είναι κατ' ουσία παρόμοιες, ο Γενικός Γραμματέας δύναται, με τη συγκατάθεση όλων των διαφωνούντων συμβαλλόμενων μερών, να διορίσει μία και μόνη ειδική επιτροπή.
4. α) Αφού εξετάσει τα αντεπιχειρήματα, η ειδική επιτροπή υποβάλλει στα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη τα περιγραφικά μέρη του σχεδίου της γραπτής έκθεσής της, τα οποία περιέχουν παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών και σύνοψη των επιχειρημάτων που προέβαλαν τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη. Στα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη προσφέρεται η ευκαιρία να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις για τα περιγραφικά μέρη εντός χρονικού διαστήματος που καθορίζει η ειδική επιτροπή.

Μετά την καθορισθείσα ημερομηνία για την παραλαβή των παρατηρήσεων των συμβαλλόμενων μερών, η ειδική επιτροπή εκδίδει για τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη προσωρινή γραπτή έκθεση, η οποία περιέχει τόσο τα περιγραφικά μέρη, όσο και τα προτεινόμενα πορίσματα και συμπεράσματα της ειδικής επιτροπής. Εντός χρονικού διαστήματος που καθορίζει η ειδική επιτροπή, ένα διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος δύναται να υποβάλει στην ειδική επιτροπή γραπτό αίτημα, προκειμένου η ειδική επιτροπή να επανεξετάσει ειδικές πλευρές της προσωρινής έκθεσης πριν εκδώσει τελική έκθεση. Προ της έκδοσης της τελικής έκθεσης, η ειδική επιτροπή δύναται, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, να συναντηθεί με τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη για να εξετάσει τα θέματα που προβάλλονται στο εν λόγω αίτημα.

Η τελική έκθεση περιέχει περιγραφικά μέρη (περιλαμβανομένης και της παρουσίασης των πραγματικών περιστατικών και της σύνοψης των επιχειρημάτων που προέβαλαν τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη), τα πορίσματα και συμπεράσματα της ειδικής επιτροπής και ανάπτυξη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν για ειδικές πλευρές της προσωρινής έκθεσης, κατά το στάδιο της επανεξέτασής της. Στην τελική έκθεση αναπτύσσεται κάθε ουσιώδες θέμα το οποίο προβλήθηκε ενώπιον της ειδικής επιτροπής και είναι αναγκαίο για την επίλυση της διαφοράς, και αιτιολογούνται τα συμπεράσματα της ειδικής επιτροπής.

Η ειδική επιτροπή εκδίδει την τελική της έκθεση, υποβάλλοντάς την αμέσως στη Γραμματεία και στα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη. Η Γραμματεία, το συντομότερο δυνατόν, διαβιβάζει την τελική έκθεση, συνοδευόμενη από οποιεσδήποτε γραπτές απόψεις τις οποίες επιθυμεί να επισυνάψει ένα διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος, σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.

- β) Σε περίπτωση που η ειδική επιτροπή αποφανθεί ότι ένα μέτρο το οποίο ελήφθη ή διατηρείται από ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν συμβιβάζεται με διάταξη του άρθρου 5 ή του άρθρου 29 ή με διάταξη της GATT ή των συναφών πράξεων, που εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 29, η ειδική επιτροπή δύναται να συστήσει, στην τελική της έκθεση, στο συμβαλλόμενο μέρος να αλλάξει ή να εγκαταλείψει το μέτρο ή να συμπεριφερθεί κατά τρόπο σύμφωνο προς τη διάταξη αυτή.
- γ) Οι εκθέσεις των ειδικών επιτροπών εγκρίνονται από τη Διάσκεψη του Χάρτη. Για να παρέχεται επαρκής χρόνος στη Διάσκεψη του Χάρτη, προκειμένου να εξετάσει τις εκθέσεις των ειδικών επιτροπών, μια έκθεση δεν εγκρίνεται από τη Διάσκεψη του Χάρτη πριν παρέλθουν τουλάχιστον 30 ημέρες αφού διατεθεί σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη από τη Γραμματεία. Τα συμβαλλόμενα μέρη που έχουν αντιρρήσεις για έκθεση μιας ειδικής επιτροπής αναφέρουν γραπτώς τους λόγους των αντιρρήσεών τους στη Γραμματεία τουλάχιστον 10 ημέρες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η έκθεση πρόκειται να εξετασθεί για να εγκριθεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη και η Γραμματεία διαβιβάζει αμέσως τους λόγους αυτούς σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. Τα διαφωνούντα συμβαλλόμενα μέρη και τα συμβαλλόμενα μέρη που έχουν κοινοποιήσει το ενδιαφέρον τους σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β) δικαιούνται να συμμετάσχουν πλήρως στην εξέταση της έκθεσης της ειδικής επιτροπής επί της διαφοράς αυτής από τη Διάσκεψη του Χάρτη και οι απόψεις τους καταγράφονται πλήρως.
- δ) Προκειμένου να εξασφαλίζεται αποτελεσματική επίλυση των διαφορών προς όφελος όλων των συμβαλλόμενων μερών, είναι ουσιώδης η άμεση συμμόρφωση προς τις αποφάσεις και συστάσεις της τελικής έκθεσης μιας ειδικής επιτροπής, η οποία έχει εγκριθεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται μια απόφαση ή σύσταση της τελικής έκθεσης μιας ειδικής επιτροπής, που έχει εγκριθεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη, ενημερώνει τη Διάσκεψη του Χάρτη για τις προθέσεις του όσον αφορά τη συμμόρφωση προς την εν λόγω απόφαση ή σύσταση. Σε περίπτωση που η άμεση συμμόρφωση είναι ανέφικτη, το οικείο συμβαλλόμενο μέρος εξηγεί στη Διάσκεψη του Χάρτη τους λόγους του για τη μη συμμόρφωση και, υπό το φως της εξήγησής αυτής, έχει στη διάθεσή του εύλογο χρονικό διάστημα για να επιτύχει συμμόρφωση. Ο σκοπός της επίλυσης της διαφοράς είναι η τροποποίηση ή άρση των ασυμβίβαστων μέτρων.

5. α) Σε περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν συμμορφωθεί, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, προς μια απόφαση ή σύσταση της τελικής έκθεσης μιας ειδικής επιτροπής, που έχει εγκριθεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη, ένα διαφωνούν συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο υφίσταται ζημία λόγω της μη συμμόρφωσης, δύναται να επιδώσει στο μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος γραπτό αίτημα και να ζητά από το μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος να αρχίσουν διαπραγματεύσεις, με σκοπό να συμφωνήσουν επί μιας αμοιβαίως αποδεκτής αποζημίωσης. Εάν ζητηθεί αυτό, το μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος αρχίζει αμέσως τις εν λόγω διαπραγματεύσεις.
- β) Εάν το μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος αρνηθεί να διαπραγματευθεί ή εάν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν έχουν καταλήξει σε συμφωνία εντός 30 ημερών μετά την επίδοση του αιτήματος για διεξαγωγή διαπραγματεύσεων, το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος δύναται να υποβάλει γραπτό αίτημα στη Διάσκεψη του Χάρτη για να του επιτρέψει να αναστείλει τις υποχρεώσεις που υπέχει έναντι του μη συμμορφούμενου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το άρθρο 5 ή το άρθρο 29.
- γ) Η Διάσκεψη του Χάρτη δύναται να επιτρέψει στο ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος να αναστείλει εκείνες από τις υποχρεώσεις του έναντι του μη συμμορφούμενου συμβαλλόμενου μέρους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 ή του άρθρου 29 ή σύμφωνα με τις διατάξεις της GATT ή των συναφών πράξεων, που εφαρμόζονται βάσει του άρθρου 29, τις οποίες το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ισοδύναμες προς τις περιστάσεις.
- δ) Η αναστολή υποχρεώσεων είναι προσωρινή και εφαρμόζεται μόνον έως ότου αρθεί το μέτρο που διαπιστώθηκε ότι δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 5 ή το άρθρο 29 ή έως ότου ευρεθεί αμοιβαίως ικανοποιητική λύση.
6. α) Πριν αναστείλει τις εν λόγω υποχρεώσεις, το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει το μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος για τη φύση και το επίπεδο της προτιθέμενης αναστολής. Εάν το μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος επιδώσει στον Γενικό Γραμματέα γραπτή ένσταση για το επίπεδο της αναστολής των υποχρεώσεων, στην οποία προτίθεται να προβεί το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος, η ένσταση παραπέμπεται σε διαιτησία, όπως προβλέπεται κατωτέρω. Η εφαρμογή της προτεινόμενης αναστολής υποχρεώσεων αναβάλλεται έως ότου ολοκληρωθεί η διαιτησία και η απόφαση της ειδικής επιτροπής διαιτησίας καταστεί τελική και δεσμευτική, σύμφωνα με το στοιχείο ε).
- β) Ο Γενικός Γραμματέας συγκροτεί ειδική επιτροπή διαιτησίας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο δ) έως στ), η οποία, εάν είναι εφικτό, είναι η ίδια ειδική επιτροπή η οποία εξέδωσε την απόφαση ή τη σύσταση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο δ), προκειμένου να εξετάσει το επίπεδο υποχρεώσεων που προτίθεται να αναστείλει το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος. Εκτός εάν η Διάσκεψη του Χάρτη λάβει διαφορετική απόφαση, οι διαδικαστικοί κανόνες για τις εργασίες της ειδικής επιτροπής εγκρίνονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο α).
- γ) Η ειδική επιτροπή διαιτησίας αποφαινεται εάν το επίπεδο υποχρεώσεων, που προτίθεται να αναστείλει το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος, είναι υπερβολικό ως προς τη ζημία που έχει υφιστάται και, εάν ναι, σε ποιο βαθμό. Δεν εξετάζει τη φύση των υποχρεώσεων που αναστέλλονται, πέραν του βαθμού που αυτό είναι αδιαχώριστο από τον προσδιορισμό του επιπέδου των υποχρεώσεων που αναστέλλονται.
- δ) Η ειδική επιτροπή διαιτησίας παραδίδει το έγγραφο της απόφασης στο ζημιωθέν και στο μη συμμορφούμενο συμβαλλόμενο μέρος, καθώς και στη Γραμματεία, εντός 60 ημερών από τη συγκρότηση της ειδικής επιτροπής ή εντός άλλου χρονικού διαστήματος το οποίο μπορεί να καθορισθεί με συμφωνία μεταξύ του ζημιωθέντος και του μη συμμορφούμενου συμβαλλόμενου μέρους. Η Γραμματεία υποβάλλει την απόφαση στη Διάσκεψη του Χάρτη το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο κατά τη συνεδρίαση της Διάσκεψης του Χάρτη που ακολουθεί την παραλαβή της απόφασης.
- ε) Η απόφαση της ειδικής επιτροπής διαιτησίας καθίσταται τελική και δεσμευτική 30 ημέρες μετά την ημερομηνία της υποβολής της στη Διάσκεψη του Χάρτη και η οποιοδήποτε επίπεδο αναστολή των ωφελειών, που επιτρέπεται βάσει αυτής, είναι δυνατόν να τεθεί σε εφαρμογή από το ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος, κατά τρόπο που το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ισοδύναμο προς τις περιστάσεις, εκτός εάν, πριν από την παρέλευση χρονικού διαστήματος 30 ημερών, η Διάσκεψη του Χάρτη αποφασίσει διαφορετικά.
- στ) Κατά την αναστολή οποιουδήποτε υποχρεώσεων έναντι ενός μη συμμορφούμενου συμβαλλόμενου μέρους, ένα ζημιωθέν συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε προσπάθεια να μην αλλοιώσει τους όρους των συναλλαγών οποιοδήποτε άλλου συμβαλλόμενου μέρους.
7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται να υποδείξει δύο άτομα, τα οποία, εάν πρόκειται για συμβαλλόμενα μέρη που είναι επίσης μέλη της GATT και εάν το επιθυμούν και είναι σε θέση να υπηρετήσουν ως μέλη ειδικής επιτροπής σύμφωνα με το παρόν παράρτημα, είναι μέλη ειδικών επιτροπών, που διορίζονται στο πλαίσιο των ειδικών επιτροπών της GATT για επίλυση διαφορών. Ο Γενικός Γραμματέας δύναται επίσης να υποδείξει, με την έγκριση της Διάσκεψης του Χάρτη, το πολύ 10 άτομα, τα οποία είναι διατεθειμένα και σε θέση να υπηρετήσουν ως μέλη ειδικών επιτροπών για σκοπούς επίλυσης των διαφορών, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 4. Η Διάσκεψη του Χάρτη δύναται επιπλέον να αποφασίσει να υποδείξει, για τους ίδιους σκοπούς, το πολύ 20 άτομα, τα οποία είναι εγγεγραμμένα σε καταλόγους διευθέτησης διαφορών άλλων διεθνών οργανισμών και τα οποία είναι διατεθειμένα και σε θέση να υπηρετήσουν ως μέλη ειδικών επιτροπών. Τα ονόματα όλων των υποδειχθέντων ατόμων αποτελούν τον κατάλογο διευθέτησης διαφορών. Τα άτομα υποδεικνύονται αυστηρά

και μόνον βάσει της αντικειμενικότητας, αξιοπιστίας και ορθής κρίσης τους και, κατά το δυνατόν περισσότερο, διαθέτουν εμπειρία σε διεθνή ζητήματα εμπορίου και ενέργειας, ιδιαίτερα όσον αφορά διατάξεις που εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 29. Κατά την εκτέλεση οποιουδήποτε καθήκοντος στο πλαίσιο του παρόντος παραρτήματος, οι υποδειχθέντες δεν συνδέονται, ούτε λαμβάνουν εντολές από οποιουδήποτε συμβαλλόμενο μέρος. Οι υποδειχθέντες υπηρετούν πενταετή ανανεώσιμη θητεία και έως ότου υποδειχθούν οι διάδοχοί τους. Υποδειχθείς, του οποίου λήγει η θητεία, συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντα για τα οποία έχει επιλεγεί σύμφωνα με το παρόν παράρτημα. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή ανικανότητας ενός υποδειχθέντος, το συμβαλλόμενο μέρος ή ο Γενικός Γραμματέας, αναλόγως του ποιος υπέδειξε το άτομο, έχει το δικαίωμα να υποδείξει άλλο άτομο για να υπηρετήσει κατά το υπόλοιπο της θητείας του υποδειχθέντος, η δε υπόδειξη από τον Γενικό Γραμματέα υποβάλλεται προς έγκριση στη Διάσκεψη του Χάρτη.

8. Παρά τις διατάξεις του παρόντος παραρτήματος, υποδεικνύεται στα συμβαλλόμενα μέρη να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις, καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας επίλυσης της διαφοράς, με σκοπό τη διευθέτηση της διαφοράς τους.
9. Η Διάσκεψη του Χάρτη δύναται να διορίσει ή να υποδείξει άλλους φορείς ή fora για την επιτέλεση οποιουδήποτε από τα καθήκοντα ανατίθενται βάσει του παρόντος παραρτήματος στη Γραμματεία και το Γενικό Γραμματέα.

12. Παράρτημα Β

ΤΥΠΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ

(σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 3)

1. Οι συνεισφορές που καταβάλλονται από τα συμβαλλόμενα μέρη καθορίζονται από τη Γραμματεία ετησίως, βάσει των ποσοστιαίων συνεισφορών τους που απαιτούνται σύμφωνα με την τελευταία διαθέσιμη κλίμακα εκτίμησης των Ηνωμένων Εθνών, βάσει του τακτικού προϋπολογισμού τους (συμπληρωμένη από πληροφορίες επί των θεωρητικών συνεισφορών για οποιαδήποτε συμβαλλόμενα μέρη δεν είναι μέλη των Ηνωμένων Εθνών).
2. Οι συνεισφορές προσαρμόζονται, εν ανάγκη, ώστε να εξασφαλίζεται ότι το σύνολο των συνεισφορών όλων των συμβαλλομένων μερών ανέρχεται σε 100 %.

13. Παράρτημα ΡΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΔΕΧΤΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 45 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ 6)

[σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο γ)]

1. Γερμανία
2. Λιθουανία
3. Ουγγαρία
4. Πολωνία
5. Τσεχική Δημοκρατία
6. Σλοβακική Δημοκρατία.

14. Παράρτημα T

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

(σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1)

Κατάλογος συμβαλλομένων μερών που δικαιούνται μεταβατικών ρυθμίσεων

Αζερμπαϊτζάν	Μολδαβία
Αλβανία	Ουγγαρία
Αρμενία	Ουζμπεκιστάν
Βουλγαρία	Ουκρανία
Γεωργία	Πολωνία
Εσθονία	Ρουμανία
Καζακιστάν	Ρωσική Ομοσπονδία
Κιργισία	Σλοβακία
Κροατία	Σλοβενία
Λετονία	Τατζικιστάν
Λευκορωσία	Τουρκμενιστάν
Λιθουανία	Τσεχική Δημοκρατία

Πίνακας περιεχομένων που υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις

Διάταξη	Σελίδα
Άρθρο 6 παράγραφος 2	80
Άρθρο 6 παράγραφος 5	82
Άρθρο 7 παράγραφος 4	84
Άρθρο 9 παράγραφος 1	85
Άρθρο 10 παράγραφος 7	86
Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο δ)	86
Άρθρο 20 παράγραφος 3	87
Άρθρο 22 παράγραφος 3	88

Άρθρο 6 παράγραφος 2

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του διαθέτει και επιβάλλει τους νόμους που απαιτούνται και ενδείκνυνται ώστε να αντιμετωπίζονται οι μορφές μονομερούς και συντονισμένης ανταναταγωνιστικής συμπεριφοράς στις οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα.»

ΧΩΡΑ: ΑΛΒΑΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Δεν υπάρχει νόμος για την προστασία του ανταγωνισμού στην Αλβανία. Ο νόμος αριθ. 7746 της 28ης Ιουλίου 1983 για τους υδρογονάνθρακες και ο νόμος αριθ. 7796 της 17ης Φεβρουαρίου 1994 για τα μεταλλεύματα δεν περιλαμβάνουν τέτοιες διατάξεις. Δεν υπάρχει νόμος για την ηλεκτρική ενέργεια, βρίσκεται όμως στο στάδιο της κατάρτισης. Ο νόμος αυτός έχει προγραμματισθεί να υποβληθεί στο Κοινοβούλιο έως το τέλος του 1996. Στους νόμους αυτούς, η Αλβανία προτίθεται να συμπεριλάβει διατάξεις για ανταναταγωνιστική συμπεριφορά.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΑΡΜΕΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Επί του παρόντος, στην Αρμενία υφίσταται κρατικό μονοπώλιο στους περισσότερους ενεργειακούς τομείς. Δεν υπάρχει νόμος για την προστασία του ανταγωνισμού, επομένως, δεν εφαρμόζονται οι κανόνες ανταγωνισμού. Δεν υπάρχουν νόμοι για την ενέργεια. Τα σχέδια νόμων για την ενέργεια υπολογίζεται να υποβληθούν στο Κοινοβούλιο το 1994. Οι νόμοι προβλέπεται να συμπεριλαμβάνουν διατάξεις για ανταναταγωνιστική συμπεριφορά, θα εναρμονισθούν δε με την κοινοτική νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η αντιμονοπωλιακή νομοθεσία βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 2000.

ΧΩΡΑ: ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η αντιμονοπωλιακή νομοθεσία βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 2000.

ΧΩΡΑ: ΓΕΩΡΓΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Νόμοι για την κατάργηση των μονοπωλίων βρίσκονται, επί του παρόντος, στο στάδιο της κατάρτισης στη Γεωργία και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το κράτος έως τώρα κατέχει το μονοπώλιο για σχεδόν όλες τις ενεργειακές πηγές και τους ενεργειακούς πόρους, γεγονός το οποίο περιορίζει τη δυνατότητα ανταγωνισμού στο κύκλωμα ενέργειας και καυσίμων.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1999.

ΧΩΡΑ: ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Έχει θεσπισθεί ο νόμος για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και τον περιορισμό των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων (αριθ. 656 της 11ης Ιουνίου 1991), αλλά είναι γενικού χαρακτήρα. Χρειάζεται περαιτέρω ανάπτυξη της νομοθεσίας, ιδιαίτερα με την έγκριση σχετικών τροποποιήσεων ή τη θέσπιση νέου νόμου.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΚΙΡΓΙΖΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Έχει ήδη θεσπισθεί ο νόμος για τις αντιμονοπωλιακές πολιτικές. Η μεταβατική περίοδος χρειάζεται ώστε να προσαρμοστούν οι διατάξεις του νόμου αυτού στον ενεργειακό τομέα, ο οποίος σήμερα ελέγχεται αυστηρά από το κράτος.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΜΟΛΔΑΒΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Ο νόμος για τον περιορισμό των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη του ανταγωνισμού, της 29ης Ιανουαρίου 1992, παρέχει μια οργανωτική και νομική βάση για την ανάπτυξη μέτρων ανταγωνισμού, ώστε να αποφεύγονται, να περιορισθούν και να περικοπούν οι μονοπωλιακές δραστηριότητες· προσανατολίζεται προς την εφαρμογή όρων οικονομίας της αγοράς. Ωστόσο, ο νόμος αυτός δεν περιέχει συγκεκριμένα μέτρα για αντιανταγωνιστική συμπεριφορά στον ενεργειακό τομέα, ούτε καλύπτει πλήρως τις απαιτήσεις του άρθρου 6.

Το 1995, θα υποβληθούν στο Κοινοβούλιο νομοσχέδιο για τον ανταγωνισμό και ένα κρατικό πρόγραμμα για την κατάργηση των μονοπωλίων στην οικονομία. Επίσης, το 1995 θα υποβληθεί στο Κοινοβούλιο νομοσχέδιο για την ενέργεια το οποίο θα καλύπτει θέματα σχετικά με την κατάργηση των μονοπωλίων και την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στον τομέα της ενέργειας.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΡΟΥΜΑΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Οι κανόνες ανταγωνισμού δεν έχουν ακόμη εφαρμοσθεί στη Ρουμανία. Το σχέδιο νόμου για την προστασία του ανταγωνισμού έχει υποβληθεί στο Κοινοβούλιο και έχει προγραμματισθεί να εγκριθεί κατά τη διάρκεια του 1994.

Το σχέδιο περιέχει διατάξεις σχετικά με την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά, εναρμονισμένες με το κοινοτικό δίκαιο περί ανταγωνισμού.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1996.

ΧΩΡΑ: ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Η Ομοσπονδία.

Περιγραφή

Στη Ρωσική Ομοσπονδία έχει διαμορφωθεί ένα εκτεταμένο πλαίσιο αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, αλλά θα πρέπει να θεσπισθούν και άλλα νομικά και οργανωτικά μέτρα για την αποφυγή, τον περιορισμό ή την καταστολή των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων και του αθέμιτου ανταγωνισμού, ιδιαίτερα στον ενεργειακό τομέα.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΣΛΟΒΕΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Ο νόμος για την προστασία του ανταγωνισμού, που θεσπίστηκε το 1993 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 18/93, ρυθμίζει τα θέματα αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς εν γένει. Το υφιστάμενο δίκαιο προβλέπει επίσης προϋποθέσεις για την εγκαθίδρυση αρμόδιων αρχών για τον ανταγωνισμό. Επί του παρόντος, η κυριότερη αρμόδια αρχή για τον ανταγωνισμό είναι το γραφείο προστασίας του ανταγωνισμού του Υπουργείου Οικονομικών Σχέσεων και Ανάπτυξης. Λόγω της σπουδαιότητας του ενεργειακού τομέα, προβλέπεται χωριστός νόμος επ' αυτού και επομένως χρειάζεται περισσότερος χρόνος για την πλήρη συμμόρφωση.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Το 1993, το Τατζικιστάν θέσπισε το νόμο για την κατάργηση των μονοπωλίων και τον ανταγωνισμό. Εντούτοις, λόγω της δυσχερούς οικονομικής κατάστασης στο Τατζικιστάν, έχει προσωρινά ανασταλεί η δικαιοδοσία βάσει του νόμου.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Βάσει της απόφασης αριθ. 1532 του Προέδρου του Τουρκμενιστάν της 21ης Οκτωβρίου 1993, συγκροτήθηκε επιτροπή για τον περιορισμό των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων η οποία άρχισε ήδη τις δραστηριότητές της. Σκοπός της επιτροπής είναι να προστατεύσει τις επιχειρήσεις και άλλους φορείς από τη μονοπωλιακή συμπεριφορά και πρακτική και να προωθήσει τη διαμόρφωση αρχών της αγοράς με βάση την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και του επιχειρηματικού πνεύματος.

Απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων που θα διέπουν την αντιμονοπωλιακή συμπεριφορά των επιχειρήσεων στις οικονομικές δραστηριότητες του ενεργειακού τομέα.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στο Ουζμπεκιστάν έχει θεσπιστεί ο νόμος για τον περιορισμό των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων και ισχύει από τον Ιούλιο του 1992. Παρόλα ταύτα, ο νόμος (όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3) δεν επεκτείνεται στις δραστηριότητες επιχειρήσεων στον ενεργειακό τομέα.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

Άρθρο 6 παράγραφος 5

«Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος κρίνει ότι κάποια συγκεκριμένη μορφή αντιαγωνιστικής συμπεριφοράς ασκούμενη στην επικράτεια άλλου συμβαλλομένου μέρους επηρεάζει αρνητικά κάποιο σημαντικό συμφέρον σχετικό με τους στόχους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, μπορεί να τα κοινοποιήσει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος και να ζητήσει να λάβουν οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές του άλλου συμβαλλομένου μέρους τα δέοντα αναγκαστικά μέτρα. Το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί μεριμνά ώστε η κοινοποίηση να περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για να μπορεί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να εντοπίσει την αντιαγωνιστική συμπεριφορά που αποτελεί αντικείμενο της κοινοποίησης και να περιλαμβάνει επίσης την προσφορά παροχής περαιτέρω πληροφοριών και συνεργασίας, τις οποίες είναι σε θέση να παράσχει το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση ή, ανάλογα με την περίπτωση, οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές, συνεννοείται με το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί και εξετάζει με μεγάλη προσοχή το αίτημά του, προκειμένου να αποφασίσει εάν θα λάβει ή όχι αναγκαστικά μέτρα όσον αφορά την εικαζόμενη αντιαγωνιστική συμπεριφορά που αναφέρει η κοινοποίηση. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση ενημερώνει το άλλο για την απόφασή του ή για την απόφαση των αρμοδίων για τον ανταγωνισμό αρχών και μπορεί, εάν το επιθυμεί, να ενημερώσει το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί για τους λόγους της απόφασης. Εάν έχει αρχίσει η εφαρμογή αναγκαστικών μέτρων, το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση πληροφορεί το συμβαλλόμενο μέρος που κοινοποιεί σχετικά με την έκβασή τους και, ει δυνατόν, σχετικά με τις σημαντικές εξελίξεις που μεσολάβησαν.»

ΧΩΡΑ: ΑΛΒΑΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στην Αλβανία δεν υπάρχουν καθιερωμένα όργανα για την επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού. Τα εν λόγω όργανα θα προβλέπονται στο νόμο για την προστασία του ανταγωνισμού, ο οποίος αναμένεται να ολοκληρωθεί το 1996.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1999.

ΧΩΡΑ: ΑΡΜΕΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στην Αρμενία δεν έχουν ιδρυθεί όργανα για την επιβολή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Οι νόμοι για την ενέργεια και την προστασία του ανταγωνισμού προβλέπεται να περιλαμβάνουν διατάξεις για την εγκαθίδρυση των εν λόγω οργάνων.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Θα ορισθούν αντιμονοπωλιακές αρχές μετά τη θέσπιση αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 2000.

ΧΩΡΑ: ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Θα ορισθούν αντιμονοπωλιακές αρχές μετά τη θέσπιση αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 2000.

ΧΩΡΑ: ΓΕΩΡΓΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στη Γεωργία, οι νόμοι για την κατάργηση των μονοπωλίων βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της κατάρτισης και, για το λόγο αυτό, δεν έχουν οριστεί ακόμα αρχές για τον ανταγωνισμό.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1999.

ΧΩΡΑ: ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στο Καζακστάν έχει συγκροτηθεί μια αντιμονοπωλιακή επιτροπή, αλλά χρειάζεται να βελτιωθούν οι δραστηριότητές της, και από νομοθετική και από οργανωτική άποψη, ώστε να διαμορφωθεί ένας αποτελεσματικός μηχανισμός ο οποίος θα ασχολείται με τις καταγγελίες για αντιμονοπωλιακή συμπεριφορά.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΚΙΡΓΙΖΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στην Κιργιζία δεν υπάρχει μηχανισμός για τον έλεγχο της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς και της σχετικής νομοθεσίας. Χρειάζεται να συγκροτηθούν σχετικές αντιμονοπωλιακές αρχές.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΜΟΛΔΑΒΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Αρμόδιο για τον έλεγχο της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς στη Μολδαβία είναι το Υπουργείο Οικονομικών. Ο νόμος περί παραβάσεως των διοικητικών κανόνων υπέστη τροποποιήσεις που προβλέπουν την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού από τις μονοπωλιακές επιχειρήσεις.

Το νομοσχέδιο περί ανταγωνισμού, το οποίο βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης, θα περιέχει διατάξεις για την επιβολή των κανόνων του ανταγωνισμού.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΡΟΥΜΑΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στη Ρουμανία δεν έχουν ιδρυθεί όργανα για την επιβολή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Στο νομοσχέδιο για την προστασία του ανταγωνισμού, το οποίο έχει προγραμματισθεί να εγκριθεί κατά τη διάρκεια του 1994, προβλέπονται τα όργανα που θα αναλάβουν την επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού.

Στο σχέδιο επίσης προβλέπεται εννεάμηνη περίοδος για την εφαρμογή, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσής του.

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ρουμανίας και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, παραχωρήθηκε στη Ρουμανία πενταετής περίοδος για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Το Τατζικιστάν έχει θεσπίσει νόμους για την κατάργηση των μονοπωλίων και τον ανταγωνισμό, αλλά τα όργανα για την επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού βρίσκονται στο στάδιο της ανάπτυξης.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στο Ουζμπεκιστάν έχει θεσπιστεί ο νόμος για τον περιορισμό των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων και ισχύει από τον Ιούλιο του 1992. Παρόλα αυτά, ο νόμος (όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3) δεν επεκτείνεται στις δραστηριότητες των επιχειρήσεων στον ενεργειακό τομέα.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

Άρθρο 7 παράγραφος 4

«Σε περίπτωση που η διαμετακόμιση ενεργειακών υλών και προϊόντων είναι αδύνατον, από εμπορική άποψη, να πραγματοποιηθεί μέσω εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν παρεμποδίζουν την εγκατάσταση νέου δυναμικού, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά σε ισχύουσα νομοθεσία που συμφωνεί με την παράγραφο 1.»

ΧΩΡΑ: ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Χρειάζεται να θεσπιστεί μια σειρά νόμων για την ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών χορήγησης αδειών για τη διαμετακόμιση. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, προβλέπεται να κατασκευαστούν και να εκσυγχρονιστούν οι γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και η δυναμικότητα παραγωγής ισχύος, με σκοπό να προσαρμοστεί το τεχνικό τους επίπεδο στις διεθνείς απαιτήσεις και στους όρους της οικονομίας της αγοράς.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1999.

ΧΩΡΑ: ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η Βουλγαρία δεν διαθέτει νόμους που ρυθμίζουν τη διαμετακόμιση ενεργειακών υλών και προϊόντων. Στον ενεργειακό τομέα λαμβάνει χώρα συνολική αναδιάρθρωση, στην οποία περιλαμβάνεται η ανάπτυξη θεσμικού πλαισίου, νομοθεσίας και κανονιστικών ρυθμίσεων.

Κατάργηση

Χρειάζεται επταετής μεταβατική περίοδος, ώστε η νομοθεσία που αφορά τη διαμετακόμιση ενεργειακών υλών και προϊόντων να είναι απολύτως σύμφωνη με την παρούσα διάταξη.

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Επί του παρόντος καταρτίζονται νόμοι για την ενέργεια, τη γη και άλλα θέματα και, έως την τελική τους έγκριση, επικρατεί αβεβαιότητα όσον αφορά τους όρους για την εγκατάσταση νέου δυναμικού για τους μεταφορείς ενέργειας στην επικράτεια της Λευκορωσίας.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΓΕΩΡΓΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Χρειάζεται να προετοιμασθεί μια σειρά νόμων επί του θέματος. Επί του παρόντος, υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές προϋποθέσεων για τη μεταφορά και τη διαμετακόμιση διαφόρων ενεργειακών πηγών στη Γεωργία (ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, πετρελαϊκά προϊόντα, άνθρακας).

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1999.

ΧΩΡΑ: ΟΥΓΓΑΡΙΑ*Τομέας*

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Σύμφωνα με την παρούσα νομοθεσία, η εγκατάσταση και η λειτουργία γραμμών υψηλής τάσεως αποτελεί κρατικό μονοπώλιο.

Προετοιμάζεται το νέο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο για την εγκατάσταση, τη λειτουργία και την ιδιοκτησία γραμμών υψηλής τάσεως.

Το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου έχει ήδη αναλάβει την πρωτοβουλία να προωθήσει ένα νέο νόμο για την ηλεκτρική ενέργεια, ο οποίος θα έχει επιπτώσεις και στον αστικό κώδικα και στο νόμο για την εκχώρηση. Η συμμόρφωση μπορεί να επιτευχθεί μετά την έναρξη ισχύος του νέου νόμου για την ηλεκτρική ενέργεια και των συναφών κανονιστικών διαταγμάτων.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1996.

ΧΩΡΑ: ΠΟΛΩΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στο πολωνικό δίκαιο για την ενέργεια, που βρίσκεται στο τελικό στάδιο συντονισμού, προβλέπεται η θέσπιση νέων κανονισμών νομοθετικού περιεχομένου, παρόμοιων με εκείνους που εφαρμόζονται στις χώρες με ελεύθερη αγορά (άδειες παραγωγής, διαμετακόμισης, διανομής και εμπορίου για τους μεταφορείς ενέργειας). Έως ότου εγκριθεί από το Κοινοβούλιο, απαιτείται προσωρινή αναστολή των υποχρεώσεων σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1995.

Άρθρο 9 παράγραφος 1

«Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα που έχουν οι ανοικτές κεφαλαιαγορές όσον αφορά την ενθάρρυνση της ροής κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του εμπορίου ενεργειακών υλών και προϊόντων, καθώς και για τη διενέργεια και την ενίσχυση των επενδύσεων σε οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα στην επικράτεια άλλων συμβαλλομένων μερών, ιδίως εκείνων των οποίων οι οικονομίες βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο. Συνεπώς, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προσπαθεί να προωθήσει προϋποθέσεις πρόσβασης εταιρειών και υπηκόων άλλων συμβαλλομένων μερών στην κεφαλαιαγορά του, με στόχο τη χρηματοδότηση του εμπορίου ενεργειακών υλών και προϊόντων και τη διενέργεια επενδύσεων σε οικονομικές δραστηριότητες στον ενεργειακό τομέα στην επικράτεια των εν λόγω άλλων συμβαλλομένων μερών, σε βάση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχει σε παρόμοιες περιπτώσεις στις δικές του εταιρείες και υπηκόους και στις εταιρείες και υπηκόους οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή τρίτου κράτους, αναλόγως του ποια είναι η πιο ευνοϊκή.»

ΧΩΡΑ: ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η σχετική νομοθεσία βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 2000.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 2000.

ΧΩΡΑ: ΓΕΩΡΓΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η σχετική νομοθεσία βρίσκεται στο στάδιο της προπαρασκευής.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η σχετική νομοθεσία βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης.

ΧΩΡΑ: ΚΑΖΑΚΕΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Το νομοσχέδιο για τις ξένες επενδύσεις βρίσκεται στο στάδιο της έγκρισης και αναμένεται να υιοθετηθεί από το Κοινοβούλιο το φθινόπωρο του 1994.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΚΙΡΓΙΖΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Η σχετική νομοθεσία επί του παρόντος βρίσκεται υπό προπαρασκευής.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

Άρθρο 10 παράγραφος 7 — Ειδικά μέτρα

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στις επενδύσεις που διενεργούν στην επικράτεια του επενδυτές από άλλο συμβαλλόμενο μέρος, και στις σχετικές δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης, συντήρησης, χρήσης, εκμετάλλευσης ή διάθεσής τους, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που χορηγεί στις επενδύσεις των δικών του επενδυτών ή των επενδυτών οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή τρίτου κράτους και στις σχετικές δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης, συντήρησης, χρήσης, εκμετάλλευσης ή διάθεσής τους, αναλόγως του ποια είναι η πιο ευνοϊκή.»

ΧΩΡΑ: ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Οι αλλοδαποί δεν δύνανται να αποκτήσουν δικαιώματα ιδιοκτησίας επί της γης. Εταιρεία με συμμετοχή αλλοδαπού μεγαλύτερη από 50 % δεν δύνανται να αποκτήσει δικαιώματα ιδιοκτησίας σε γεωργική γη.

Οι αλλοδαποί και τα ξένα νομικά πρόσωπα δεν δύνανται να αποκτήσουν δικαιώματα ιδιοκτησίας σε γη, πλην της περιπτώσεως κληρονομίας, σύμφωνα με το δίκαιο. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να την μεταβιβάσουν.

Αλλοδαπός δύναται να αποκτήσει δικαιώματα ιδιοκτησίας σε κτίρια, αλλά χωρίς να διαθέτει δικαιώματα ιδιοκτησίας επί της γης.

Αλλοδαποί ή εταιρείες υπό τον έλεγχο ξένης συμμετοχής πρέπει να λάβουν άδεια πριν αναπτύξουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- εξερεύνηση, αξιοποίηση και εξόρυξη φυσικών πόρων από τα χωρικά ύδατα, την υφαλοκρηπίδα ή τη ζώνη αποκλειστικής οικονομικής εκμετάλλευσης,
- απόκτηση κτηματικής περιουσίας σε γεωγραφικές περιοχές που καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο,
- οι άδειες εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ή από φορέα εξουσιοδοτημένο από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο δ)

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εγγυάται, όσον αφορά τις επενδύσεις που διενεργούνται στην επικράτεια του από επενδυτές οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους, την ελευθερία των σχετικών μεταφορών χρηματικών ποσών προς και από την επικράτεια του. Οι μεταφορές αυτές περιλαμβάνουν:

το αδαπάνητο μέρος των αποδοχών και άλλων αμοιβών προσωπικού που έχει προσληφθεί στο εξωτερικό στο πλαίσιο της επένδυσης αυτής.»

ΧΩΡΑ: ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Οι αλλοδαποί που απασχολούνται από εταιρείες με ξένη συμμετοχή που υπερβαίνει το 50 % ή από αλλοδαπό που έχει καταχωρηθεί ως μεμονωμένος επιχειρηματίας ή από υποκατάστημα ή αντιπροσωπευτικό γραφείο ξένης εταιρείας στη Βουλγαρία, οι οποίοι λαμβάνουν το μισθό τους σε βουλγαρικά λέβα, δύνανται να αγοράσουν συνάλλαγμα μέχρι ποσού που δεν υπερβαίνει το 70 % του μισθού τους, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών για κοινωνική ασφάλιση.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΟΥΓΓΑΡΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Σύμφωνα με το νόμο για τις επενδύσεις αλλοδαπών στην Ουγγαρία, άρθρο 33, οι αλλοδαποί που είναι ανώτερα στελέχη, εκτελεστικοί διευθυντές, μέλη του ελεγκτικού συμβουλίου και αλλοδαποί εργαζόμενοι δύνανται να μεταφέρουν το εισόδημά τους, μέχρι ύψους 50 % των αποδοχών μετά το φόρο που κατεβλήθησαν από την

εταιρεία που τους απασχολεί, μέσω της τράπεζας της εταιρείας τους.

Κατάργηση

Η κατάργηση αυτού του συγκεκριμένου περιορισμού εξαρτάται από την πρόοδο που είναι σε θέση να επιτελέσει η Ουγγαρία όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος ελευθέρωσης του ξένου συναλλάγματος, τελικός στόχος του οποίου είναι η πλήρης μετατρεψιμότητα του Forint. Ο περιορισμός αυτός δεν προβάλλει εμπόδια για τους ξένους επενδυτές. Η κατάργηση βασίζεται στις διατάξεις του άρθρου 32.

1η Ιουλίου 2001.

Άρθρο 20 παράγραφος 3

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα ή περισσότερα γραφεία πληροφόρησης, όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών όσον αφορά τους προαναφερόμενους νόμους, κανονισμούς, δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις, και ανακοινώνει αμέσως τα στοιχεία των γραφείων αυτών στη Γραμματεία, η οποία τα γνωστοποιεί εάν της ζητηθεί.»

ΧΩΡΑ: ARMENIA*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στην Αρμενία δεν υπάρχουν ακόμη επίσημα γραφεία πληροφόρησης όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις πληροφοριών όσον αφορά τους σχετικούς νόμους και άλλους κανονισμούς, ούτε υπάρχει κέντρο πληροφόρησης. Το εν λόγω κέντρο προγραμματίζεται να ιδρυθεί κατά το 1994/95. Χρειάζεται τεχνική βοήθεια.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1996.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στη Λευκορωσία δεν υπάρχουν ακόμα επίσημα γραφεία πληροφόρησης, που θα μπορούσαν να δίδουν πληροφορίες σχετικά με νόμους, κανονισμούς, δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις. Όσον αφορά τις δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις, δεν συνηθίζεται να δημοσιεύονται.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Έχει αρχίσει η διαδικασία ίδρυσης γραφείων πληροφόρησης. Όσον αφορά τις δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις, δεν δημοσιεύονται στο Καζακστάν (πλην ορισμένων αποφάσεων που λαμβάνει το ανώτατο δικαστήριο) διότι δεν θεωρείται ότι αποτελούν πηγή δικαίου. Για να αλλάξει η υφιστάμενη πρακτική θα απαιτηθεί μακρά μεταβατική περίοδος.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΧΩΡΑ: ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Μέχρι στιγμής, στο Αζερμπαϊτζάν δεν υπάρχουν επίσημα γραφεία πληροφόρησης όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις πληροφοριών όσον αφορά τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς. Επί του παρόντος, οι πληροφορίες αυτές συγκεντρώνονται σε διάφορους οργανισμούς.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΜΟΛΔΑΒΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

ΧΩΡΑ: ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Περιγραφή

Χρειάζεται να ιδρυθούν γραφεία πληροφόρησης.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1995.

ΧΩΡΑ: ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Η Ομοσπονδία και οι δημοκρατίες που αποτελούν την Ομοσπονδία.

Περιγραφή

Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχουν στη Ρωσική Ομοσπονδία επίσημα γραφεία πληροφόρησης όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις πληροφοριών όσον αφορά τους σχετικούς νόμους και άλλες κανονιστικές πράξεις. Όσον αφορά τις δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις, δεν θεωρείται ότι αποτελούν πηγή δικαίου.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 2000.

ΧΩΡΑ: ΣΛΟΒΕΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Στη Σλοβενία, δεν υπάρχουν ακόμη επίσημα γραφεία πληροφόρησης, όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις πληροφοριών όσον αφορά τους σχετικούς νόμους και άλλες κανονιστικές πράξεις. Επί του παρόντος, οι πληροφορίες αυτές διατίθενται από τα διάφορα υπουργεία. Στο νόμο για τις ξένες επενδύσεις, ο οποίος καταρτίζεται, προβλέπεται η ίδρυση του εν λόγω γραφείου πληροφόρησης.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

ΧΩΡΑ: ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Ακόμη δεν υπάρχουν στο Τατζικιστάν γραφεία πληροφόρησης όπου μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις πληροφοριών όσον αφορά τους σχετικούς νόμους και άλλους κανονισμούς. Είναι μόνον θέμα διαθέσιμης χρηματοδότησης.

Κατάργηση

31 Δεκεμβρίου 1997.

ΧΩΡΑ: ΟΥΚΡΑΝΙΑ*Τομέας*

Όλοι οι ενεργειακοί τομείς.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Απαιτείται βελτίωση της παρούσας διαφάνειας των νόμων, ώστε να προσαρμοστεί στο επίπεδο της διεθνούς πρακτικής. Η Ουκρανία θα πρέπει να ιδρύσει γραφεία πληροφόρησης, τα οποία να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με νόμους, κανονισμούς, δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις, καθώς και πρότυπα γενικής εφαρμογής.

Κατάργηση

1η Ιανουαρίου 1998.

Άρθρο 22 παράγραφος 3

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε εάν ιδρύει ή διατηρεί κρατικό φορέα και αναθέτει στο φορέα αυτό κανονιστικές, διοικητικές ή άλλες κυβερνητικές εξουσίες, να ασκεί ο φορέας αυτός τις εν λόγω εξουσίες κατά τρόπο σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις του συμβαλλομένου μέρους βάσει της παρούσας συνθήκης.»

ΧΩΡΑ: ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ*Τομέας*

Βιομηχανίες ουρανού και πυρηνικών.

Επίπεδο κυβέρνησης

Εθνικό.

Περιγραφή

Προκειμένου να εξαντληθούν τα αποθέματα μεταλλευμάτων ουρανού που είναι αποθεματοποιημένα από την υπηρεσία αποθεμάτων κρατικών υλικών, δεν πρόκειται να δοθούν άδειες για εισαγωγές μεταλλευμάτων ουρανού και εμπλουτισμένων από αυτά, στα οποία περιλαμβάνονται δέσμες καυσίμου ουρανού που περιέχουν ουράνιο μη τσεχικής καταγωγής.

Κατάργηση

1η Ιουλίου 2001.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η Διάσκεψη για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας ενέκρινε τις ακόλουθες αποφάσεις:

1. Όσον αφορά τη συνθήκη στο σύνολό της

Σε περίπτωση που υπάρχει ανακολουθία μεταξύ της συνθήκης Spitsbergen της 9ης Φεβρουαρίου 1920 (συνθήκη του Svalbard) και της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας, η συνθήκη Spitsbergen υπερισχύει στο βαθμό που υπάρχει ανακολουθία, υπό την επιφύλαξη των θέσεων των συμβαλλομένων μερών όσον αφορά τη συνθήκη του Svalbard. Σε περίπτωση τέτοιας ανακολουθίας ή διαφωνίας ως προς το εάν υπάρχει ανακολουθία, ή σε ποιο βαθμό, το άρθρο 16 και το τμήμα V της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας δεν εφαρμόζονται.

2. Όσον αφορά το άρθρο 10 παράγραφος 7

Η Ρωσική Ομοσπονδία μπορεί να ζητήσει από εταιρείες με ξένη συμμετοχή να λαμβάνουν νομοθετική έγκριση για τη χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) περιουσίας της Ομοσπονδίας, υπό τον όρο ότι η Ρωσική Ομοσπονδία θα διασφαλίσει χωρίς εξαίρεση ότι η ρύθμιση αυτή δεν θα εφαρμόζεται κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ επενδύσεων επενδυτών άλλων συμβαλλομένων μερών.

3. Όσον αφορά το άρθρο 14 (*)

1. Ο όρος «ελευθερία μεταφορών» στο άρθρο 14 παράγραφος 1 δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος (το οποίο στο εξής αναφέρεται ως «περιορίζον μέρος») να εφαρμόζει περιορισμούς στην κυκλοφορία κεφαλαίου από τους επενδυτές του, υπό τον όρο ότι:

α) οι περιορισμοί αυτοί δεν θίγουν τα παρεχόμενα δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 1 δικαιώματα σε επενδυτές άλλων συμβαλλομένων μερών όσον αφορά τις επενδύσεις τους·

β) οι περιορισμοί αυτοί δεν θίγουν τρέχουσες συναλλαγές και

γ) το συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι για τις μεταφορές σχετικά με επενδύσεις που διενεργούνται στην επικράτεια του από επενδυτές άλλων άλλων συμβαλλομένων μερών, χορηγείται μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παραχωρεί στις επενδύσεις επενδυτών οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή οποιουδήποτε τρίτου κράτους, αναλόγως του ποια είναι η ευνοϊκότερη.

2. Η παρούσα απόφαση πρέπει να εξεταστεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη πέντε έτη μετά την έναρξη της ισχύος της συνθήκης, αλλά όχι αργότερα από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 3.

3. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει την εφαρμογή τέτοιων περιορισμών μόνον αν είναι συμβαλλόμενο μέρος κράτος, που αποτελούσε τμήμα της πρώην Ενώσεως Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και έχει κοινοποιήσει εγγράφως στην προσωρινή Γραμματεία, όχι αργότερα από την 1η Ιουλίου 1995, ότι επιθυμεί να είναι επιλέξιμο για την εφαρμογή περιορισμών σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.

4. Για την αποφυγή αμφιβολιών, η παρούσα απόφαση δεν εισάγει, σε καμία περίπτωση, παρεκκλίσεις από τα δικαιώματα που θεσπίζονται, δυνάμει του άρθρου 16, υπέρ ενός συμβαλλομένου μέρους, των επενδυτών του ή των επενδύσεών τους ή από τις υποχρεώσεις ενός συμβαλλομένου μέρους.

5. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης:

Ως «τρέχουσες συναλλαγές» νοούνται οι τρέχουσες πληρωμές που συνδέονται με την κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών ή προσώπων, οι οποίες διεξάγονται σύμφωνα με τη συνήθη διεθνή πρακτική, και δεν περιλαμβάνουν διευθετήσεις οι οποίες συνιστούν ουσιαστικά συνδυασμό τρέχουσας πληρωμής και κεφαλαιακής συναλλαγής, όπως πληρωμές που αφορούν μελλοντικές υποχρεώσεις και προκαταβολές, με σκοπό την καταστράτηγηση της σχετικής νομοθεσίας του περιορίζοντος μέρους στον τομέα αυτό.

4. Όσον αφορά το άρθρο 14 παράγραφος 2

Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του άρθρου 14 και των άλλων διεθνών υποχρεώσεών της, κατά τη διάρκεια της περιόδου μετάβασης σε πλήρη μεταρρησιμότητα του εθνικού της νομίματος, η Ρουμανία πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια για τη λήψη κατάλληλων μέτρων με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών της για τις μεταφορές των αποδόσεων από τις επενδύσεις και να εξασφαλίσει, εν πάση περιπτώσει, τη διενέργεια των μεταφορών αυτών σε ελεύθερος μεταρρησιμικό νόμισμα χωρίς περιορισμούς ή καθυστέρηση που υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η Ρουμανία πρέπει να εξασφαλίσει ότι, για τις μεταφορές σχετικά με επενδύσεις

Υποσημείωση στην απόφαση αριθ. 3

(*) Η παρούσα απόφαση έχει συνταχθεί υπό την έννοια ότι τα συμβαλλόμενα μέρη που προτίθενται να την εφαρμόσουν και που έχουν επίσης συνάψει με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας που περιέχουν άρθρο το οποίο καταργεί την εφαρμογή των συμφωνιών αυτών υπερισχύουσας της συνθήκης, ανταλλάσσουν επιστολές κοινών προθέσεων οι οποίες έχουν ως έννομη συνέπεια τη μεταξύ αυτών εφαρμογή του άρθρου 16 της συνθήκης σε συνάρτηση με την παρούσα απόφαση. Η ανταλλαγή επιστολών πρέπει να ολοκληρωθεί εν ευθέτω χρόνω πριν από την υπογραφή.

που διενεργούνται στην επικράτειά της από επενδυτές όλων των άλλων συμβαλλομένων μερών, χορηγείται μεταχείριση όχι ολιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παραχωρεί στις επενδύσεις επενδυτών οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους ή οποιουδήποτε τρίτου κράτους, αναλόγως του ποια είναι η ευνοϊκότερη.

5. Όσον αφορά το άρθρο 24 παράγραφος 4 στοιχείο α) και το άρθρο 25

Μια επένδυση ενός επενδυτή που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 7 στοιχείο α) σημείο ii) από συμβαλλόμενο μέρος που δεν είναι μέρος Συμφωνίας Οικονομικής Ολοκλήρωσης (ΣΟΟ) ή μέλος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ή τελωνειακής ενώσεως, δικαιούται μεταχείρισης

βάσει μιας τέτοιας ΣΟΟ, ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ή τελωνειακής ενώσεως, υπό τον όρο ότι η επένδυση:

α) έχει την καταστατική της έδρα, την κεντρική της διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή της στην επικράτεια συμβαλλομένου μέρους της εν λόγω ΣΟΟ ή μέλους της εν λόγω ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ή τελωνειακής ενώσεως ή

β) σε περίπτωση που μόνο η καταστατική της έδρα βρίσκεται στην επικράτεια αυτή, έχει πραγματικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία ενός από τα μέρη της εν λόγω ΣΟΟ ή τα μέλη της εν λόγω ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ή τελωνειακής ενώσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ του παρόντος πρωτοκόλλου,

Έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, που εγκρίθηκε με την τελική πράξη της Διάσκεψης της Χάγης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, ο οποίος υπεγράφη στη Χάγη στις 17 Δεκεμβρίου 1991, και ιδίως τις εκεί περιλαμβανόμενες δηλώσεις, σύμφωνα με τις οποίες είναι απαραίτητη η συνεργασία στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και της σχετικής προς αυτήν προστασίας του περιβάλλοντος,

Έχοντας υπόψη επίσης τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας, η οποία είναι ανοικτή προς υπογραφή από τις 17 Δεκεμβρίου 1994 έως τις 16 Ιουνίου 1995,

Γνωρίζοντας το έργο που έχει αναληφθεί από διεθνείς οργανισμούς και fora στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών ζητημάτων του ενεργειακού κύκλου,

Έχοντας επίγνωση των δελτιώσεων όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού και των σημαντικών οικονομικών και περιβαλλοντικών απολαβών, που προκύπτουν από την εφαρμογή αποδοτικών ως προς το κόστος μέτρων ενεργειακής απόδοσης και έχοντας επίγνωση της σημασίας τους για την αναδιάρθρωση των οικονομιών και τη δελτιώση του επιπέδου ζωής,

Αναγνωρίζοντας ότι οι δελτιώσεις στην ενεργειακή απόδοση μειώνουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του ενεργειακού κύκλου, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της θερμοκρασίας και της οξύτητας του πλανήτη,

Πεισιμένα ότι οι ενεργειακές τιμές θα πρέπει να εκφράζουν όσο το δυνατόν περισσότερο μια ανταγωνιστική αγορά, διασφαλίζοντας διαμόρφωση τιμών βάσει κριτηρίων αγοράς, συμπεριλαμβανομένης πληρέστερης έκφρασης του περιβαλλοντικού κόστους και των περιβαλλοντικών κερδών, και αναγνωρίζοντας ότι τέτοιου είδους διαμόρφωση τιμών είναι ζωτικής σημασίας για την πρόοδο στην ενεργειακή απόδοση και στη συνδεδεμένη προς αυτή προστασία του περιβάλλοντος,

Εκτιμώντας το ζωτικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στην πρόωση και την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης, και με πρόθεση να διασφαλισθεί ευνοϊκό θεσμικό πλαίσιο για διώσιμες οικονομικά επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση,

Αναγνωρίζοντας ότι εμπορικές μορφές συνεργασίας ενδέχεται να χρειασθεί να συμπληρωθούν από διακυβερνητική συνεργασία, ιδίως στο χώρο της διαμόρφωσης της ενεργειακής πολιτικής και της αναλύσεως, καθώς και σε άλλους χώρους, οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης, αλλά όχι κατάλληλοι για ιδιωτική χρηματοδότηση και

Επιθυμώντας να αναλάβουν συλλογική και συντονισμένη δράση στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και της σχετικής περιβαλλοντικής προστασίας και να εγκρίνουν πρωτόκολλο το οποίο προβλέπει πλαίσιο για τη χρήση της ενέργειας κατά τρόπο όσο το δυνατόν περισσότερο οικονομικό και αποδοτικό,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι του πρωτοκόλλου

1. Το παρόν πρωτόκολλο ορίζει τις αρχές πολιτικής για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, ως σημαντικής πηγής ενέργειας και για την κατά συνέπεια μείωση δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ενεργειακών συστημάτων. Επιπλέον, παρέχει καθοδήγηση για την ανάπτυξη προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης, υποδεικνύει περιοχές συνεργασίας και παρέχει πλαίσιο για την ανάπτυξη συλλογικής και συντονισμένης δράσης. Τέτοιου είδους δράση μπορεί να περιλαμβάνει την αναζήτηση, εξερεύνηση, παραγωγή, μετατροπή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και κατανάλωση ενέργειας και μπορεί να συνδέεται με οποιονδήποτε οικονομικό τομέα.
2. Οι στόχοι του παρόντος πρωτοκόλλου είναι οι εξής:
 - α) η προώθηση πολιτικών ενεργειακής απόδοσης, που συμβαδίζουν με την αειφόρο ανάπτυξη·
 - β) η δημιουργία προϋποθέσεων-πλαισίων, οι οποίες ωθούν παραγωγούς και καταναλωτές να χρησιμοποιούν την ενέργεια όσο το δυνατόν πιο οικονομικά, αποδοτικά και υγιώς από περιβαλλοντικής πλευράς, ιδίως μέσω της οργάνωσης αποδοτικών ενεργειακών αγορών και πλήρως εκφρασης των περιβαλλοντικών ζημιών και κερδών·
 - γ) προώθηση συνεργασίας στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος πρωτοκόλλου, νοούνται ως:

1. «Χάρτης», ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας, που εγκρίθηκε με την τελική πράξη της Διάσκεψης της Χάγης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, ο οποίος υπεγράφη στη Χάγη στις 17 Δεκεμβρίου 1991· η υπογραφή της τελικής πράξης θεωρείται ότι αποτελεί υπογραφή του Χάρτη.
2. «Συμβαλλόμενο μέρος», κράτος ή οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχει αποδεχθεί να δεσμευθεί από το παρόν πρωτόκολλο και στο οποίο ισχύει το πρωτόκολλο.
3. «Οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης», οργανισμός αποτελούμενος από κράτη, στον οποίο αυτά έχουν εκχωρήσει αρμοδιότητες για ορισμένα θέματα, μερικά εκ των οποίων διέπονται από το παρόν πρωτόκολλο, συμπεριλαμβανομένης της αρμοδιότητας λήψεως

αποφάσεων που δεσμεύουν τα εν λόγω κράτη όσον αφορά τα θέματα αυτά.

4. «Ενεργειακός κύκλος», το σύνολο της ενεργειακής αλυσίδας, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την αναζήτηση, εξερεύνηση, παραγωγή, μετατροπή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και κατανάλωση των διαφόρων μορφών ενέργειας και την επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων, καθώς και τον παροπλισμό, διακοπή ή τερματισμό των εν λόγω δραστηριοτήτων, ελαχιστοποιώντας τις επιβλαβείς επιπτώσεις στο περιβάλλον.
5. «Αποδοτικότητα ως προς το κόστος», η επίτευξη συγκεκριμένου στόχου με το χαμηλότερο κόστος ή η επίτευξη του μεγίστου οφέλους για δεδομένο κόστος.
6. «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης», δράση για τη διατήρηση της ίδιας ποσότητας τελικού αποτελέσματος (ενός εμπορεύματος ή υπηρεσίας), χωρίς να μειωθεί η ποιότητα ή οι επιδόσεις του τελικού αποτελέσματος, μειώνοντας παράλληλα την ποσότητα ενέργειας που απαιτείται για την παραγωγή του εν λόγω τελικού αποτελέσματος.
7. «Περιβαλλοντικές επιπτώσεις», οποιοδήποτε αποτέλεσμα που προκαλείται από δεδομένη δραστηριότητα στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων της ανθρώπινης υγείας και ασφάλειας, της πανίδας, της χλωρίδας, του εδάφους, του αέρα, των υδάτων, του κλίματος, του τοπίου και των ιστορικών μνημείων ή άλλων φυσικών δομών ή των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παραγόντων αυτών· επίσης, περιλαμβάνονται επιπτώσεις επί της πολιτιστικής κληρονομιάς ή των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που προκύπτουν από αλλαγές στους παράγοντες αυτούς.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΑΡΧΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 3

Βασικές αρχές

Τα συμβαλλόμενα μέρη καθοδηγούνται από τις ακόλουθες αρχές:

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και, αναλόγως, συνδράμουν το ένα το άλλο στην ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών, νόμων και κανονισμών ενεργειακής απόδοσης.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη θεσπίζουν πολιτικές ενεργειακής απόδοσης και κατάλληλα νομικά και ρυθμιστικά πλαίσια που, μεταξύ άλλων, προωθούν τα εξής:
 - α) αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών της αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της διαμόρφωσης τιμών βάσει κριτηρίων αγοράς και της πληρέστερης έκφρασης των περιβαλλοντικών ζημιών και κερδών·

- β) μείωση των φραγμών στην ενεργειακή απόδοση, παροτρύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις επενδύσεις·
- γ) μηχανισμούς χρηματοδότησης των πρωτοβουλιών ενεργειακής απόδοσης·
- δ) εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση·
- ε) διάδοση και μεταφορά τεχνολογιών·
- στ) διαφάνεια των νομικών και ρυθμιστικών πλαισίων.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν την επίτευξη του πλήρους οφέλους της ενεργειακής απόδοσης, στο σύνολο του ενεργειακού κύκλου. Προς το σκοπό αυτό, εντός των αρμοδιοτήτων τους, διαμορφώνουν και εφαρμόζουν πολιτικές ενεργειακής απόδοσης, καθώς και συλλογικές και συντονισμένες δράσεις, βάσει της αποδοτικότητας ως προς το κόστος και της οικονομικής απόδοσης, λαμβάνοντας δόντως υπόψη τα περιβαλλοντικά ζητήματα.
4. Οι πολιτικές ενεργειακής απόδοσης περιλαμβάνουν τόσο βραχυπρόθεσμα μέτρα για την προσαρμογή προηγούμενων πρακτικών, όσο και μακροπρόθεσμα μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στο σύνολο του ενεργειακού κύκλου.
5. Κατά τη συνεργασία τους προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους του παρόντος πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές σε δυσμενείς επιπτώσεις και δαπάνες ελάττωσης μεταξύ συμβαλλόμενων μερών.
6. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν το ζωτικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα. Ενθαρρύνουν δράσεις από επιχειρήσεις κοινής ωφελείας στον τομέα της ενέργειας, υπεύθυνες αρχές και ειδικευμένους οργανισμούς, καθώς και στενή συνεργασία μεταξύ βιομηχανίας και διοικήσεων.

7. Για τη συλλογική και συντονισμένη δράση λαμβάνονται υπόψη σχετικές αρχές που εγκρίνονται στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών που αποσκοπούν στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, μέρη των οποίων αποτελούν τα συμβαλλόμενα μέρη.
8. Τα συμβαλλόμενα μέρη επωφελούνται πλήρως από το έργο και την εμπειρογνομοσύνη αρμοδίων διεθνών ή άλλων οργανισμών και φροντίζουν να αποφεύγουν την επανάληψη της εργασίας.

Άρθρο 4

Κατανομή ευθύνης και συντονισμός

Τα συμβαλλόμενα μέρη φροντίζουν να διασφαλίζουν ότι οι πολιτικές ενεργειακής απόδοσης παραμένουν συντονισμένες μεταξύ όλων των αρμοδίων αρχών τους.

Άρθρο 5

Στρατηγικές και στόχοι πολιτικής

Τα συμβαλλόμενα μέρη διαμορφώνουν στρατηγικές και στόχους πολιτικής για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του ενεργειακού κύκλου, αναλόγως, σε σχέση με τις δικές τους ειδικές ενεργειακές συνθήκες. Οι στρατηγικές αυτές και οι στόχοι πολιτικής είναι διαφανείς για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Άρθρο 6

Χρηματοδότηση και οικονομικά κίνητρα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν την εφαρμογή νέων προσεγγίσεων και μεθόδων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και της προστασίας του περιβάλλοντος σε σχέση με την ενέργεια, όπως ρυθμίσεις κοινοπραξιών μεταξύ χρηστών ενέργειας και εξωτερικών επενδυτών (στο εξής καλούμενη «χρηματοδότηση από τρίτους»).
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να αξιοποιούν και να προωθούν την πρόσβαση σε ιδιωτικές αγορές κεφαλαίου και σε υπάρχοντα διεθνή θεσμικά όργανα χρηματοδότησης, προκειμένου να διευκολύνουν επενδύσεις για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την προστασία του περιβάλλοντος που σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη, υπό τους όρους των διατάξεων της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και των άλλων διεθνών τους νομικών υποχρεώσεων, μπορούν να παρέχουν φορολογικά ή οικονομικά κίνητρα σε χρήστες ενέργειας, προκειμένου να διευκολύνουν τη διείσδυση στην αγορά τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης. Αυτό το επιδιώκουν κατά τρόπο ο οποίος, αφενός, διασφαλίζει τη διαφάνεια και, αφετέρου, ελαχιστοποιεί τη στρέβλωση των διεθνών αγορών.

Άρθρο 7

Προώθηση τεχνολογίας ενεργειακής απόδοσης

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας, τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν εμπορικές συναλλαγές και συνεργασία σε αποδοτικές από ενεργειακής πλευράς και υγιείς από περιβαλλοντικής πλευράς τεχνολογίες, υπηρεσίες σχετιζόμενες με την ενέργεια και διαχειριστικές πρακτικές.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη χρήση των εν λόγω τεχνολογιών, υπηρεσιών και διαχειριστικών πρακτικών στο σύνολο του ενεργειακού κύκλου.

Άρθρο 8

Εσωτερικά προγράμματα

1. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι πολιτικής που διαμορφώνονται σύμφωνα με το άρθρο 5, τα συμβαλλόμενα μέρη αναπτύσσουν, εφαρμόζουν και ενημερώνουν σε τακτά

διαστήματα προγράμματα ενεργειακής απόδοσης που αρμόζουν καλύτερα στις περιστάσεις.

2. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν δραστηριότητες, όπως οι εξής:

- α) ανάπτυξη μακροπρόθεσμων σεναρίων ζήτησης και προσφοράς ενέργειας, για τον προσανατολισμό της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων.
- β) εκτίμηση της ενεργειακής, περιβαλλοντικής και οικονομικής επίπτωσης των δράσεων που έχουν αναληφθεί.
- γ) ορισμό προτύπων που προορίζονται να βελτιώσουν την απόδοση του εξοπλισμού που χρησιμοποιεί ενέργεια και προσπάθειες εναρμόνισής τους σε διεθνές επίπεδο ώστε να αποφεύγονται στρεβλώσεις του εμπορίου.
- δ) ανάπτυξη και ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και της βιομηχανικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών.
- ε) προώθηση της χρήσεως των πλέον αποδοτικών από ενεργειακής πλευράς τεχνολογιών, οι οποίες είναι οικονομικά βιώσιμες και περιβαλλοντικά υγιείς.
- στ) ενθάρρυνση καινοτόμων προσεγγίσεων για επενδύσεις σε βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης, όπως η χρηματοδότηση από τρίτους και η συγχρηματοδότηση.
- ζ) ανάπτυξη κατάλληλων ενεργειακών ισολογισμών και βάσεων δεδομένων, για παράδειγμα, με δεδομένα σχετικά με τη ζήτηση ενέργειας, σε επαρκώς λεπτομερές επίπεδο και σχετικά με τεχνολογίες που αφορούν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
- η) προώθηση της δημιουργίας γνωμοδοτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, οι οποίες μπορούν να ελέγχονται από τη δημόσια ή την ιδιωτική βιομηχανία ή από επιχειρήσεις κοινής ωφελείας και οι οποίες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με προγράμματα και τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης και στηρίζουν τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις.
- θ) στήριξη και προώθηση της συμπαραγωγής, καθώς και μέτρων αύξησης της απόδοσης συστημάτων παραγωγής και διανομής θέρμανσης οικισμών σε κτίρια και βιομηχανίες.
- ι) δημιουργία ειδικευμένων οργανισμών ενεργειακής απόδοσης σε κατάλληλα επίπεδα, οι οποίοι χρηματοδοτούνται και επανδρώνονται επαρκώς για την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών.

3. Κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων τους ενεργειακής απόδοσης, τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν την ύπαρξη καταλλήλων θεσμικών και νομικών υποδομών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 9

Τομείς συνεργασίας

Η συνεργασία μεταξύ συμβαλλομένων μερών μπορεί να λάβει οποιαδήποτε κατάλληλη μορφή. Τομείς πιθανής συνεργασίας απαριθμούνται στο παράρτημα.

ΜΕΡΟΣ ΙV

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 10

Ρόλος της Διάσκεψης του Χάρτη

1. Όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τη Διάσκεψη του Χάρτη σύμφωνα με το παρόν πρωτόκολλο, λαμβάνονται μόνον από τα συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας, τα οποία αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος πρωτοκόλλου.

2. Η Διάσκεψη του Χάρτη, εντός 180 ημερών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος πρωτοκόλλου, επιδιώκει την έγκριση διαδικασιών για την συνεχή εξέταση και διευκόλυνση της εφαρμογής των διατάξεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων, καθώς και του προσδιορισμού τομέων συνεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 9.

Άρθρο 11

Γραμματεία και χρηματοδότηση

1. Η Γραμματεία, που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 35 της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας, παρέχει στη Διάσκεψη του Χάρτη όλη την απαραίτητη στήριξη για την εκτέλεση των καθηκόντων της βάσει του παρόντος πρωτοκόλλου και παρέχει άλλες παρόμοιες υπηρεσίες που ενδέχεται να χρειασθούν κατά καιρούς για τη στήριξη του πρωτοκόλλου, υπό τον όρο ότι εγκρίνονται από τη Διάσκεψη του Χάρτη.

2. Οι δαπάνες της Γραμματείας και της Διάσκεψης του Χάρτη που προκύπτουν από το παρόν πρωτόκολλο καλύπτονται από τα συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος πρωτοκόλλου, σύμφωνα με τις δυνατότητές τους, οι οποίες καθορίζονται όπως προβλέπεται στο παράρτημα Β της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας.

Άρθρο 12**Ψηφοφορία**

1. Απαιτείται ομοφωνία των συμβαλλομένων μερών που παρίστανται και λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία κατά τη συνεδρίαση της Διάσκεψης του Χάρτη, όταν πρέπει να ληφθούν αποφάσεις για τα ακόλουθα θέματα:

- α) έγκριση τροποποιήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου και
- β) έγκριση προσχώρησης στο παρόν πρωτόκολλο, βάσει του άρθρου 16.

Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη συμφωνίας με συναίνεση, επί οιαδήποτε άλλου ζητήματος για το οποίο απαιτείται να λάβουν απόφαση βάσει του παρόντος πρωτοκόλλου. Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία με συναίνεση, οι αποφάσεις για μη δημοσιονομικά ζητήματα λαμβάνονται με πλειοψηφία τριών τετάρτων των συμβαλλομένων μερών που παρίστανται και λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία κατά τη συνεδρίαση της Διάσκεψης του Χάρτη κατά την οποία πρέπει να ληφθούν αποφάσεις για τα ζητήματα αυτά.

Οι αποφάσεις επί δημοσιονομικών ζητημάτων λαμβάνονται με σταθμισμένη πλειοψηφία των συμβαλλομένων μερών, των οποίων οι εκτιμώμενες συνεισφορές αντιπροσωπεύουν, σε συνδυασμό, τουλάχιστον τα τρία τέταρτα των συνολικών εκτιμώμενων εισφορών.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συμβαλλόμενα μέρη που παρίστανται και λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία» νοούνται τα συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος πρωτοκόλλου, τα οποία παρίστανται και δίνουν θετική ή αρνητική ψήφο, με την προϋπόθεση ότι η Διάσκεψη του Χάρτη μπορεί να αποφασίσει σχετικά με εσωτερικό κανονισμό, ώστε τα συμβαλλόμενα μέρη να μπορούν να λαμβάνουν τέτοιου είδους αποφάσεις δι' αλληλογραφίας.

3. Εκτός από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 σχετικά με τα δημοσιονομικά ζητήματα, καμία από τις αποφάσεις οι οποίες αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν είναι έγκυρη, εάν δεν υποστηρίζεται από την απλή πλειοψηφία των συμβαλλομένων μερών.

4. Ένας οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, όταν ψηφίζει, διαθέτει αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών του, τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος πρωτοκόλλου, με την προϋπόθεση ότι ο εν λόγω οργανισμός δεν ασκεί το δικαίωμα ψήφου του, εάν τα κράτη μέλη του ασκήσουν το δικό τους και αντιστρόφως.

5. Στην περίπτωση συνεχών καθυστερήσεων όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων ενός συμβαλλομένου μέρους δυνάμει του παρόντος πρωτοκόλλου, η διάσκεψη του Χάρτη δύναται να άρει τα δικαιώματα ψήφου του εν λόγω συμβαλλομένου μέρους, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει.

Άρθρο 13**Σχέση με τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας**

1. Στην περίπτωση ασυμβίβαστου μεταξύ των διατάξεων του παρόντος πρωτοκόλλου και των διατάξεων της συν-

θήκης για το Χάρτη Ενέργειας, υπερισχύουν οι διατάξεις της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας, στο βαθμό του ασυμβίβαστου.

2. Το άρθρο 10 παράγραφος 1 και άρθρο 12 παράγραφοι 1 έως 3 δεν ισχύουν όσον αφορά ψηφοφορίες στο πλαίσιο της Διάσκεψης του Χάρτη επί τροποποιήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου, με τις οποίες ανατίθενται καθήκοντα στη Διάσκεψη του Χάρτη ή στη Γραμματεία, η θέσπιση των οποίων προβλέπεται στη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας.

ΜΕΡΟΣ V**ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 14****Υπογραφή**

Το παρόν πρωτόκολλο θα είναι ανοικτό προς υπογραφή στη Λισαβόνα από τις 17 Δεκεμβρίου 1994 έως τις 16 Ιουνίου 1995 από τα κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, οι αντιπρόσωποι των οποίων έχουν υπογράψει το Χάρτη και τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας.

Άρθρο 15**Κύρωση, αποδοχή ή έγκριση**

Το παρόν πρωτόκολλο υπόκειται στην κύρωση, αποδοχή ή έγκριση των υπογραφόντων. Οι πράξεις κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο θεματοφύλακα.

Άρθρο 16**Προσχώρηση**

Το παρόν πρωτόκολλο είναι ανοικτό για προσχώρηση από την ημερομηνία κατά την οποία το πρωτόκολλο παύει να είναι ανοικτό προς υπογραφή από κράτη και οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, που έχουν υπογράψει το Χάρτη και είναι συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας, υπό τους όρους που θα εγκριθούν από τη Διάσκεψη του Χάρτη. Οι πράξεις προσχώρησης κατατίθενται στο θεματοφύλακα.

Άρθρο 17**Τροποποιήσεις**

1. Οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος δύναται να προτείνει τροποποιήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου.

2. Το κείμενο κάθε προτεινόμενης τροποποίησης του παρόντος πρωτοκόλλου ανακοινώνεται στα συμβαλλόμενα μέρη μέσω της Γραμματείας, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία προτείνεται προς έγκριση από τη Διάσκεψη του Χάρτη.

3. Οι τροποποιήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου, τα κείμενα των οποίων έχουν εγκριθεί από τη Διάσκεψη του Χάρτη, ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στο θεματοφύλακα, ο οποίος τις υποβάλλει σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη προς κύρωση, αποδοχή ή έγκριση.

4. Οι πράξεις κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης τροποποιήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου κατατίθενται στο θεματοφύλακα. Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ μεταξύ των συμβαλλομένων μερών που τις έχουν κυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει την τριακοστή ημέρα από την κατάθεση στο θεματοφύλακα των πράξεων της κύρωσης, αποδοχής, ή έγκρισης τους από τα τρία τέταρτα τουλάχιστον των συμβαλλομένων μερών. Στη συνέχεια, οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ έναντι οποιουδήποτε άλλου συμβαλλομένου μέρους, την τριακοστή ημέρα μετά την υπό του εν λόγω συμβαλλομένου μέρους κατάθεση της πράξης κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης των τροποποιήσεων.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

1. Το παρόν πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την 30ή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης της 15ης πράξεως κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης ή προσχώρησης σε αυτό, από κράτος ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, που έχει υπογράψει το Χάρτη και είναι συμβαλλόμενο μέρος της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας ή την ίδια ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας, αναλόγως του ποιο είναι μεταγενέστερο.

2. Για κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης για τους οποίους η συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας έχει τεθεί σε ισχύ και το οποίο κυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει το παρόν πρωτόκολλο ή προσχωρεί σε αυτό μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 1, το πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης υπό του εν λόγω κράτους ή οργανισμού περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης της πράξεως του κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι πράξεις που κατατίθενται από οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής

ολοκλήρωσης δεν συνυπολογίζονται επιπλέον εκείνων που έχουν κατατεθεί από τα κράτη μέλη των οργανισμών αυτών.

Άρθρο 19

Επιφυλάξεις

Δεν προβλέπεται η δυνατότητα διατύπωσης επιφυλάξεων ως προς το παρόν πρωτόκολλο.

Άρθρο 20

Αποχώρηση

1. Ανά πάσα στιγμή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου για ένα συμβαλλόμενο μέρος, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να κοινοποιήσει εγγράφως στο θεματοφύλακα την αποχώρησή του από το πρωτόκολλο.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία αποχωρούν από τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας, θεωρείται επίσης ότι έχουν αποχωρήσει από το παρόν πρωτόκολλο.

3. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος της αποχώρησης, βάσει της παραγράφου 1, είναι ενενήντα ημέρες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης από το θεματοφύλακα. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος της αποχώρησης, βάσει της παραγράφου 2, είναι η ίδια όπως και η ημερομηνία έναρξης ισχύος της αποχώρησης από τη συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας.

Άρθρο 21

Θεματοφύλακας

Θεματοφύλακας του παρόντος πρωτοκόλλου είναι η κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

Άρθρο 22

Αυθεντικά κείμενα

Σε μαρτυρία των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν το παρόν πρωτόκολλο στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ρωσικά και ισπανικά, τα οποία είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα μοναδικό πρωτότυπο, το οποίο θα κατατεθεί στην κυβέρνηση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

Done at Lisbon on the seventeenth day of December in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Lisbonne, le dix-sept décembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Geschehen zu Lissabon am siebzehnten Dezember neunzehnhundertvierundneunzig.

Fatto a Lisbona il diciassettesimo giorno del mese di dicembre dell'anno millenovecentonovanta-quattro.

Совершено в Лиссабоне в семнадцатый день декабря одна тысяча девятьсот девяносто четвертого года.

Hecho en Lisboa, el diecisiete de diciembre de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Lissabon, den syttende december nittenhundrede og fireoghalvfems.

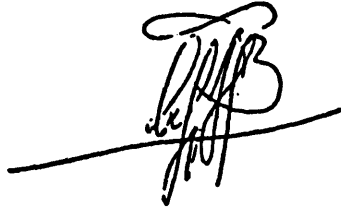
Έγινε στη Λισαβόνα, στις δέκα επτά Δεκεμβρίου του έτους χίλια ενιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Gedaan te Lissabon, de zeventiende december negentienhonderd vierennegentig.

Feito em Lisboa, aos dezassete de Dezembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Për Republikën e Shqipërisë

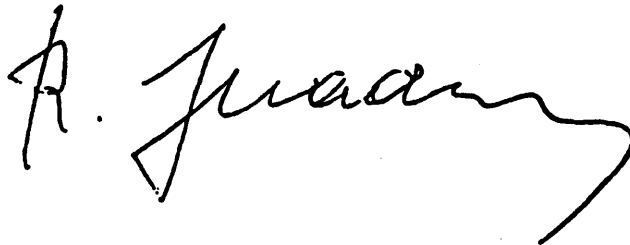
Հայաստանի Հանրապետության համար

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

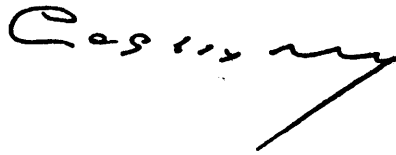
For Australia

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial 'A' followed by a series of connected loops.

Für die Republik Österreich

A handwritten signature in black ink, starting with a large 'A.' followed by a long, flowing cursive script.

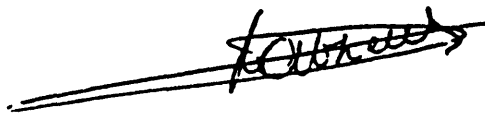
Азербайдан ачынан

Pour le royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

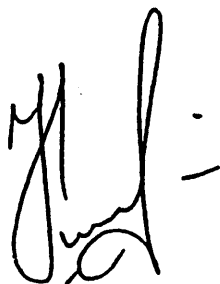

Cette signature engage également la Communauté française de Belgique, la Communauté flamande, la Communauté germanophone de Belgique, la Région wallonne, la Région flamande et la région de Bruxelles-Capitale.

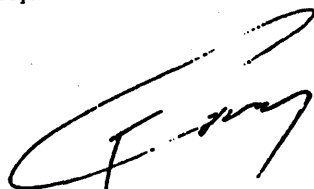
Deze handtekening bindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet ebenso die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft Belgiens, die Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens, die Flämische Region, die Wallonische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

Ад імя Рэспублікі Беларусь

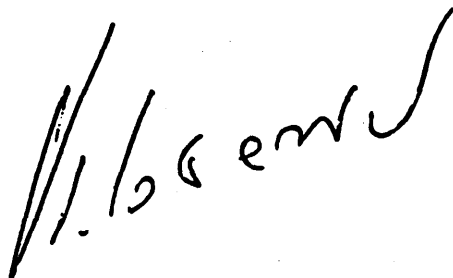

За Република България

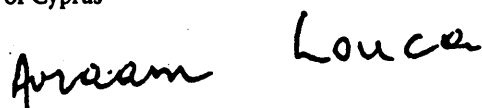

For Canada
Pour le Canada

za Republiku Hrvatsku

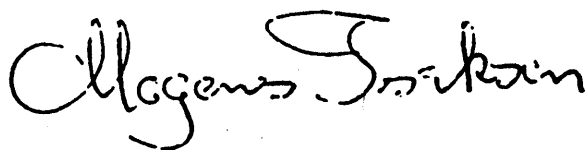
A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. Bogner". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

For the Republic of Cyprus

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Andreas Louca". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

Za Českou Republiku

For Kongeriget Danmark

Eesti Vabariigi nimel

Por las Comunidades Europeas
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunità europee
Voor de Europese Gemeenschappen
Pelas Comunidades Europeias

Suomen tasavallan puolesta

Pour la République française

Alain Grand

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო

მ. შანი.

Für die Bundesrepublik Deutschland

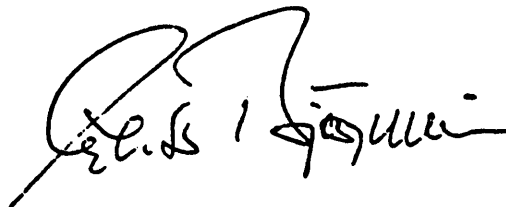
Heinrich
Walter Klaus

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Γιάννης Κωνσταντίνου

A Magyar Köztársaság nevében

Fyrir hönd Lýðveldisins Íslands

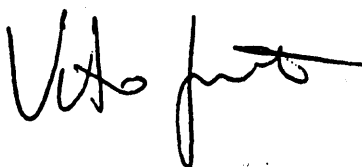

Thar cheann na hÉireann

For Ireland

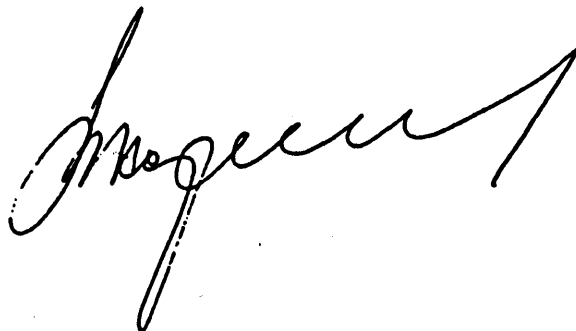

Per la Repubblica italiana

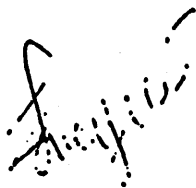

日本国のために

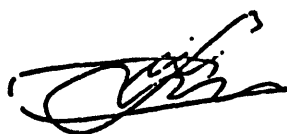
Қазақстан Республикасының атынан

Кыргыз Республикасы Учуу

Latvijas Republikas varda

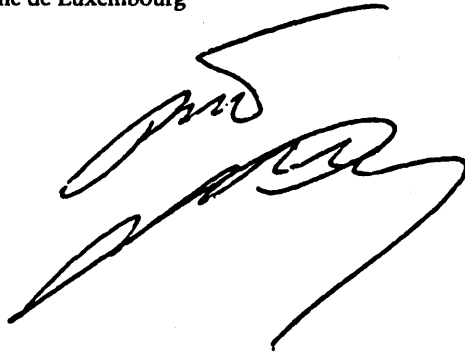

Für das Fürstentum Liechtenstein

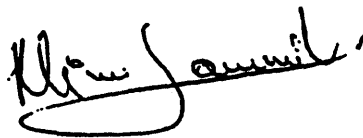
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R. H. H. H.', written in a cursive style.

Lietuvos Respublikos vardu

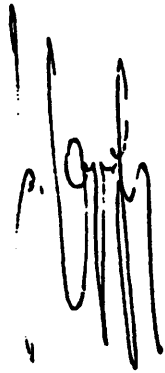
Pour le grand-duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. P. H.', written in a cursive style.

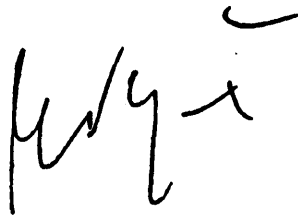
For the Republic of Malta

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K. J. J.', written in a cursive style.

Pentru Republica Moldova

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and a few horizontal ones, appearing to be a stylized name.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

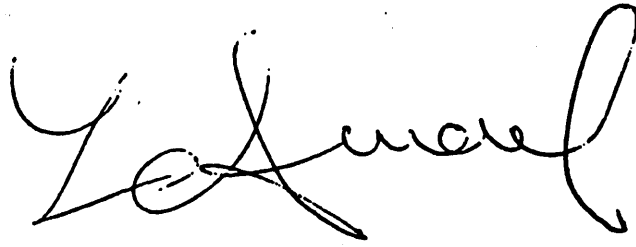
A handwritten signature in black ink, featuring a large 'K' and 'N' followed by a horizontal line and a small flourish.

For Kongeriket Norge

Za Rzeczpospolitą Polską

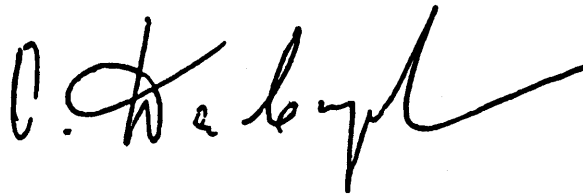
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. L. GABAY' with a small mark above the 'Y'.

Pela República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L. Silva', written in a cursive style.

Pentru România

За Российскую Федерацию

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'O. Kozlov', written in a cursive style.

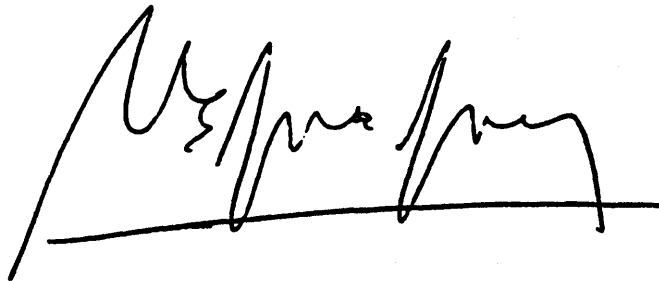
Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K. P. P.', written in a cursive style.

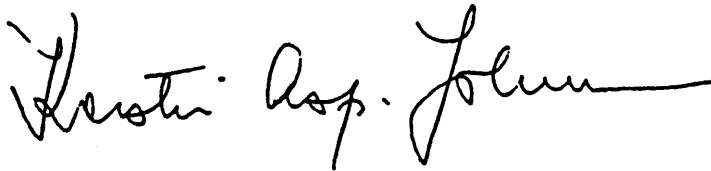
Za Republiko Slovenijo

Ronis Souc

Por el Reino de España

För Konungariket Sverige

Für die Schweizerische Eidgenossenschaft

Pour la Confédération suisse

Per la Confederazione svizzera

Аз номм Тӯҷикистон

Бахром Қўлӣ

Türkiye Cumhuriyeti adına

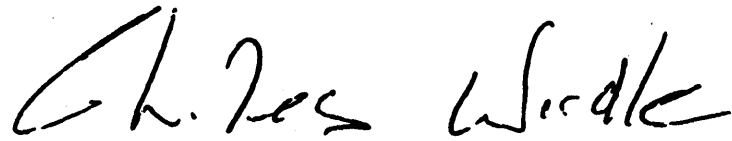
Y. Kılıç

Турхменистан Ҳукуматиини адындон

За Украину

Григорук

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

For the United States of America

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Παραστατικός και μη εξαντλητικός κατάλογος πιθανών τομέων συνεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 9**

Ανάπτυξη προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού φραγμών και δυνατοτήτων της ενεργειακής απόδοσης, και η ανάπτυξη προτύπων επισήμανσης ενεργειακής κατανάλωσης και απόδοσης.

Μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ενεργειακού κύκλου.

Ανάπτυξη οικονομικών, νομοθετικών και κανονιστικών μέτρων.

Μεταφορά τεχνολογίας, τεχνική βοήθεια και βιομηχανικές κοινοπραξίες, υπό τους όρους των διεθνών καθεστώτων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και άλλων ισχυουσών διεθνών συμφωνιών.

Έρευνα και ανάπτυξη.

Εκπαίδευση, επιμόρφωση, πληροφόρηση και στατιστική.

Καθορισμός και εκτίμηση μέτρων, όπως φορολογικών ή άλλων νομικών μέσων βασισμένων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων εμπορευσιμων αδειών, ώστε να λαμβάνεται υπόψη το εξωτερικό κόστος και όφελος, ιδίως το περιβαλλοντικό.

Ενεργειακή ανάλυση και διαμόρφωση πολιτικής:

- εκτίμηση των δυνατοτήτων ενεργειακής απόδοσης,
- ανάλυση και στατιστική της ζήτησης ενέργειας,
- ανάπτυξη νομοθετικών και κανονιστικών μέτρων,
- ολοκληρωμένος προγραμματισμός πόρων και διαχείριση βάσει κριτηρίων ζήτησης,
- μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων ενεργειακών έργων.

Αξιολόγηση των οικονομικών μέσων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και περιβαλλοντικοί στόχοι.

Ανάλυση της ενεργειακής απόδοσης στη διύλιση, μετατροπή, μεταφορά και διανομή υδρογονανθράκων.

Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την παραγωγή και μετάδοση ισχύος:

- συμπαραγωγή,
- κατασκευαστικά στοιχεία εργοστασίων (καυστήρες, στρόβιλοι, γεννήτριες κ.λπ.),
- ολοκλήρωση δικτύων.

Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον τομέα της οικοδομής:

- πρότυπα θερμικής μόνωσης, παθητικά ηλιακά συστήματα και εξαερισμός,
- θέρμανση χώρων και συστήματα κλιματισμού του αέρα,
- καυστήρες υψηλής απόδοσης, με χαμηλό επίπεδο NO_x,
- τεχνολογίες μέτρησης και ατομική μέτρηση,
- οικιακές συσκευές και φωτισμός.

Υπηρεσίες δήμων και υπηρεσίες τοπικών αρχών:

- συστήματα θέρμανσης οικισμών,
- αποδοτικά συστήματα διανομής φυσικού αερίου,

- τεχνολογίες ενεργειακού προγραμματισμού,
- αδειοποίηση πόλεων ή άλλων σχετικών εδαφικών οντοτήτων,
- ενεργειακή διαχείριση σε πόλεις και σε δημόσια κτίρια,
- διαχείριση αποβλήτων και ανάκτηση ενέργειας από τα απόβλητα.

Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στο βιομηχανικό τομέα:

- κοινοπραξίες,
- διαδοχική χρήση ενέργειας, συμπαραγωγή ενέργειας και ανάκτηση θερμότητας απωλειών,
- ενεργειακοί έλεγχοι.

Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον τομέα των μεταφορών:

- πρότυπα επιδόσεων των οχημάτων με κινητήρα,
- ανάπτυξη αποδοτικών υποδομών στον τομέα των μεταφορών.

Πληροφόρηση:

- δημιουργία επίγνωσης,
- βάσεις δεδομένων: πρόσβαση, τεχνικές προδιαγραφές, συστήματα πληροφοριών,
- διάδοση, συλλογή και ταξινόμηση τεχνικών πληροφοριών,
- μελέτες συμπεριφοράς.

Επιμόρφωση και εκπαίδευση:

- ανταλλαγές διοικητικών στελεχών, υπαλλήλων, μηχανικών και φοιτητών από το χώρο της ενέργειας,
- οργάνωση διεθνών επιμορφωτικών τμημάτων.

Χρηματοδότηση:

- ανάπτυξη νομικού πλαισίου,
 - χρηματοδότηση από τρίτους,
 - κοινοπραξίες,
 - συγχρηματοδότηση.
-

ISSN 0254-1483

COM(95) 440 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

12 14

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-95-493-GR-C

ISBN 92-77-93883-8

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο